

P. Rudolf Schikora C.Ss.R.

Obnova farností misiemi

EXERCICIÍDŮM FRYŠEK 1947

Imprimi potest
P. Franciscus Suchomel C. Sa. R.,
superior provincialis

Pragae, die 31. Maii 1945

Nihil obstat
P. Josephus Hynek C. Sa. R.,
ensor ex officio

Imprimatur
Dr. Franciscus Onderek,
ordinarius
Český Těšín, die 16. Decembris 1946
N.: 4182/46

I. Základní otázky.

1. K čemu jsou misie.
2. Námitky.
3. Církevní předpisy.

1. K čemu jsou misie?

Cílem lidových misí jest: Probuzení, obnovení a upevnění víry a náboženského života; a v tom je zase obsažena dvojitá věc: smíření s Bohem a vzrůst ve ctnostech, zvláště v lásce k Bohu.

K dosažení tohoto cíle užívá misie tři prostředků: modlitby, hlásání slova Božího a udílení svátostí.

Bez náležitého smíření s Bohem upřímnou svatou zповědí by misie nebyla misíí.

Někteří kněží by si přáli, aby misionáři konali hlavně apologetické přednášky. To by bylo málo; misie mají zachytit nejen rozum, nýbrž celou duší, především vůli. Kromě toho nezapomeňme pravdivosti slov básnickových: „Hřích zkalil mi oko.“ Námitky proti víře a pochybnosti ve víře nepocházejí tak z rozumu, jako spíše a častěji ze zlé vůle.

Staletou zkušeností Církve se vyvinula misijní metoda duchovní reformace, která se ve vedlejších věcech sice mění podle okolností a potřeb doby, avšak v jádře zůstává táž. Její hlavní myšlenky jsou uloženy v knížce exercicií svatého Ignáce, v níž je psychologicky správně ukázána cesta duše k Bohu trojím stupněm duchovního života: stupněm očištění, osvětlení a spojení s Bohem.

Misie nejsou nic jiného než lidové exercicie, zaměřené k obrácení celé farnosti, jak vzdělaných lidí tak nevzdělaných a to nejen k osvětlení rozumu, nýbrž i k obrácení převrácené vůle, k očištění srdce a roznění lásky k Bohu.

2. Námitky proti misím.

Zde probíráme jen námitky se strany duchovního správce. Námitky lidu budou uvedeny na jiném místě.

1. „Užitek misie není trvalý; misie se podobá ohňostroji, je jako slaměný oheň, zanedlouho je po vši zbožnosti.“ — Nepopíráme, že u některých, snad i u mnohých věřících tak tomu je; zkoumáme-li však příčiny, poznáme, že často je neúspěch misí zaviněn nedostatečnou přípravou osady a především nedostatečnou

prací po misích. A i když při poctivé spolupráci mnoho z ovoce misí zmizí, můžeme se těšiti podobenstvím Kristovým o rozsevači: „Některá zrna padla vedle cesty, ... a ptáci sezobali je; jiná padla na místa skalnatá ... a uvadla, jiná padla do trní ... a udusilo je“ (Mt. 13). A přečteme-li si pozorně listy sv. Pavla, uvidíme, že ani ovoce jeho misí nezůstalo stoprocentně svěží.

Avšak při svorné spolupráci misionáře a duchovního správce se dá práce vykonati aspoň tolik, že misie může býti začátkem duchovního rozkvětu farnosti.

2. Někdy jsou i horliví kněží proti misím, poněvadž je prý lépe podporovati exerciční hnutí. Není otázka: Misie nebo exercicie. Oboje mají svou cenu a své oprávnění. Oboje si mají navzájem pomáhati. Uzavřené exercicie jdou bezpochyby více do hloubky. Avšak kdo by z vlažných krajů šel na exercicie, kdyby duše nebyly probuzeny z vlažnosti misíemi? A naopak každý misionář vděčně uznává, že nejlepšími pomocníky při misích bývají ti, kteří dobře prodělali exercicie.

Dobrá misie probouzí v mnohé duši touhu po náboženském prohloubení a tak sama sebou vede k exerciciím.

Z exerciční statistiky hlúčínské lze poznati, že ani nejhorlivější farnosti neposlaly více než 2—5 procent svých farníků na exercicie, velké farnosti ani ne 1 promile. Ani při největších obětech finančních by nebylo knězi možno dostati na exercicie ty, kteří už po léta nebyli u svatých svátostí. A právě ti bývají misíemi získáni a mnozí z nich — i když ne všichni — zůstávají věrni a dají se pak získati pro exercicie.

Při misii působí — kromě milosti Boží — i psychologie davu; proudem se dá strhnouti mnohý člověk, kterého byhomo jinak nedostali do kostela a ke sv. svátostem.

3. Nejednen horlivý kněz pořádá ve své farnosti každý rok nějaké triduum neb nějakou mimořádnou pobožnost a domnívá se, že tím více vykonal než misíemi. To však je osudný omyl. Při kratších pobožnostech dostaneme ke sv. zpovědi většinou jen ty, kteří chodí aspoň ročně. Jen tu a tam přistoupí hříšník, který už léta nebyl u sv. svátostí. Řádná misie však zachytí právě tyto mrtvé duše. Proto můžeme směle říci, že ani sto triduí nevykoná k probuzení farnosti tolik jako jedna dobře připravená misie.

3. Předpisy církevní.

Církev nepředpisuje ani exercicie, ani tridua, ale předpisuje misie.

Can. 1349. § 1. Ordinarii advigilent, ut, saltem decimo quoque anno, sacram, quam vocant, missionem, ad gregem sibi commissum habendam parochi curent.

§ 2. Parochus, etiam religiosus, in his missionibus instituendis mandatis ordinarii loci stare debet.

Tím je tedy řečeno, že jsou předepsány pravé misie, a nestačí proto ani triduum, ani oktáva nebo novéna. Ani májová kázání nejsou misie. Ani duchovní cvičení pro některý stav nebo spolek nestačí, neboť zákoník církevní předpisuje: „ad gregem sibi commissum“, tedy pro celé stádo.

Taková misie se musí konati pravidelně, ne podle libosti. Jako minimum je ustanovena lhůta desíti let: „saltem decimo quoque anno“. Biskupové jsou podle CJC zavázáni dbáti toho, aby tato povinnost byla plněna.

II. Příprava.

1. Předběžné otázky.

- a) Kdy?
- b) Jak dlouho?
- c) Byt a strava misionářů.
- d) Náklad.
- e) Informace pro misionáře.
- f) Fakulty.

2. Kapitál milosti.

3. Laičtí pomocníci,

- a) dospělí,
- b) děti,
- c) nemocní.

4. Tisk, reklama.

5. Misie ve velkoměstě.

Příprava misie.

1. Předběžné otázky.

a) Kdy? — Na venkově s lidem větinou zemědělským je pro misii vhodná jen ta doba, kdy nejsou pilné práce polní. V krajích, kde lidé mají daleko do kostela, je dobře podle možnosti vybrati dny, kdy večer svítí měsíc. Je-li v obci mnoho sezonních dělníků, kteří na delší dobu odcházejí na práci, je třeba vyvoliti dobu, kdy jsou všichni doma.

Je dobře, zapíše-li každý duchovní správce své zkušenosti o té věci do farní kroniky pro nástupce. Jinak je snad také možno opatrnými otázkami u rozumných farníků zjistiti, která doba je pro ně nejvhodnější.

Nevhodná je doba, kdy se v obci slaví nějaká světská slavnost, na př. „pouť“ a pod.

Mnohý pan farář chce misii jenom v době velikonoční, aby si farníci vykonali zároveň svou velikonoční povinnost. Horlivý kněz však bude právě rád, když mnohý vlažný katolík aspoň v roce misie půjde dvakrát k sv. zpovědi. Ostatně misijní sv. přijímání platí za velikonoční.

Pro velká města je snad nejvhodnější doba podzim, od konce prázdnin až do počátku zimního sportu. Doba jarní již není tak vhodná, neboť krásná jarní neděle vyláká mnoho městských obyvatel do hor.

b) Jak dlouho má trvati misie? — V malých farnostech, kde nejsou zvláštní obříze, stačí týden (od soboty do neděle).

Ve větších farnostech by měla trvati misie aspoň 10 dní (začátek v neděli, konec v úterý, aneb začátek ve čtvrtek a konec v neděli).

V Německu po kulturním boji byly zvykem misie týdenní, avšak po první světové válce se poznalo, že jsou ve větších farnostech nedostatečné. Proto bývají v městech všeobecně misie čtrnáctidenní: týden pro ženy a týden pro muže.

Ve velkých městech kromě toho se konala paralelní kázání, aby všichni slyšeli denně aspoň dvě kázání. Děti měly své misie před tím. P. Kassiepe chválí tyto misie jako velice působivé (Die kath. Volksmission str. 38). Nenašli by se též u nás horliví kněží a misionáři pro delší misie? Velice často nařkáme na konci misie: „Teď, když se konečně lid rozohnil, odcházíme!“

c) Jak ubytovati misionáře? — Velice vděční jsou misionáři, dostane-li se každému zvláštní světnice, která se dá v zimě vytopiti. Není-li ve farní budově dostatek místností, mohou býti misionáři umístěni v jiných slušných domech. Strava ať je jednoduchá bez zbytečného přepychu. — Musí-li misionáři spáti jinde, sluší se, aby se k jídlu sešli na faře. Při jídlu se dají probrat mnohé pastorační otázky. Proto není vhodné, aby byli přítomni laici.

Hodiny k jídlu stanovené ať se přesně zachovávají, aby se ušetřilo času.

d) Náklad na misii.

Ještě se asi nestalo, že by některý řád odmítl misii proto, že duchovní správce nemohl sehnati honorář. Bylo vykonáno mnoho misii, při nichž misionáři neobdrželi ani nejmenší náhrady. Sluší se však, aby obce, kterým je to možno, osvědčily svou vděčnost řádu, který musí misionáře vychovávat, živiti a šatiti, a když jsou práce neschopni, též ošetřovati. Taxa za misie neexistuje.

Při větších misích je náklad na tiskoviny značný. Proto je pochopitelné, že duchovní správce přemýšlí, jak by kryl výlohy.

Bylo by však velice pochybené mluvit o výlohách již před misiemi. Tím by byl ohrožen fructus missionum. Také je nevhodné dělati sbírky mezi misí, neb dokonce mezi kázáním.

Kdesi konali komunisté protestní schůze na thema: „Misie je obchod“, protože příliš starostlivý pan děkan mluvil o tom několik neděl po sobě s kazatelny. Misionáři ihned zakázali veškeré sbírky, a výsledek byl, že lidé dobrovolně přinesli víc než bylo třeba ke krytí výloh.

Jak nepříznivé to působí na ty, kteří po letech zas jednou vstoupí do kostela, když jim hned někdo strká tácek s hlasitou poznámkou: „Na misie“, nebo dokonce: „Pro misionáře“! I misionářům je to velice trapné.

Když je však na konci misie v srdcích mír a radost, lidé jsou

z vděčnosti sami ochotni k obětem. Pak stačí po misií výzva duchovního správce a jedna nebo dvě sbírky.

Když odůvodňuje sbírku, ať nemluví duch. správce jen o misionářích, pro které je určena část sbírky, nýbrž také o vylokách na tiskoviny, na cestu a p., na které málokdo myslí. Mluví-li o misionářích, ať zdůrazňuje, že mají slib chudoby a osobně pro sebe nic nepřijímají, ale že řád potřebuje prostředky pro výchovu nových misionářů, takže toho, co věřící z vděčného srdce obětují, bude zase použito k záchraně mnohých jiných duší.

e) Informace pro misionáře.

Požádejte o misionáře včas představeného kláštera. Čím spíše požádáte, tím pravděpodobněji se splní vaše přání co do času i osob. Nejlépe je žádati již rok předem, zvláště při velkých misích a při společných misích v městech s několika farami.

Pro farnosti do 2000 duší je třeba dvou misionářů, pro větší farnosti tří i více.

Jako každý duchovní správce má znáti svou farnost, tak i misionář má znáti pole svého působení. Je dobře, když duchovní správce informuje misionáře, pokud může, o těchto otázkách:

1. Kdy byla poslední misie? Co je o ní napsáno ve farní kronice?
2. Kolik katolíků má farnost? Kolik jich v minulém roce zemřelo? Kolik se narodilo? Kolik je nekatolíků? Kolik v minulém roce odpadlo? Kolik se jich vrátilo? Jsou smíšená manželství? Před nekatol. duchovním? Civilní sňatky? Kolik? Kolik katol. dětí? Kolik nechodí do vyučování náboženství?
3. Kolik je sv. přijímání ročně? Kolik velikonočních?
4. Jsou přifařené obce? Jak veliké? V jaké vzdálenosti? Mají býti ve fil. kostele misijní kázání?
5. Kolik osob pojme kostel?
6. Které katolické spolky jsou ve farnosti? Kolik mají členů? Které katol. noviny a časopisy se odebírají? Kolik? Je zde katol. knihovna? Kolik knih bylo půjčeno v minulém roce?
7. Sociální poměry. Čím se živí většina farníků? (Zemědělství, tovární dělníci.) Jezdí do práce? Kdy odjíždějí? Kdy přijíždějí? Pracuje mnoho žen a dívek v továrně? Je v místě velkostatek? Pracují tam dělníci z obce?
8. Jaké jsou vlivy všle nepřátelské? — Tisk: Které noviny a časopisy? V jakém počtu? — Sekty: Adventisté? Spiritisté? Sabatisté? Armáda spásy? — Volná myšlenka?
9. Proti kterým zlovykům třeba bojovati? Abusus matrimonií? Zanedbávání nedělních bohoslužeb? Nedělní práce? Nemravnost? Opilství? Lenost? Sudičství?

f) Misijní fakulty.

Asi měsíc před misíí podá duchovní správce oznámení biskupské konsistoři a zároveň požádá o potřebné fakulty (na př. dispens od prohlášek).

2. Získání kapitulátu milostí.

Bez milosti Boží by i nejskvělejší misie ztroskotala. Proto nejdůležitější příprava záleží v modlitbách a obětech.

Že se misionáři modlí, není třeba zdůrazňovati, i kdyby jim to nebylo uloženo řeholí. Věhlasný slepý P. Le Jeune praví: „První rada, kterou dávám misionáři, je: dobře se modliti.“ Druhá, třetí, desátá rada je vždy znovu: „Dobře se modliti.“ U redemptoristů obětují po celý čas misie všichni členové domu všechny modlitby, svatá přijímání, umrtvení, úkony a práce za zdar apoštolských prací.

Modliti se musí především kněží obce, v níž má býti sv. misie. Vždyť se jedná o duše jim svěřené, za které budou jednou u soudu Božského odpovídati. Ať obětují na ten úmysl denně modlitbu breviáře a přidají modlitby k Panně Marii, k svatým ochráncům farnosti, k strážným andělům svých farníků; při každé mši svaté ať učiní memento za tím účelem a dají svým modlitbám větší důraz malými obětmi a dobrými skutky.

Mnohý farář oznamuje misii všem kněžím, řeholníkům a řeholnicím, kteří pocházejí z jeho farnosti, a prosí je o modlitbu. — Také je dobře doporučení misii rozjímavým řádům (Karmelitky, Praha, Hradčanské nám.).

Jejich úkol je: modliti se a obětovati za obrácení hříšníků. Jejich pomoc je i v nejtěžších případech někdy očividná. Farníci obětují rádi též nějakou almužnu pro tyto řády.

Ale také jiné řády může požádati o modlitbu. — Před misí v kostele P. Marie v Hannoveru byla poslána prosba o modlitbu na 200 ženských klášterů.

Po misii napíše kněz těmto řeholnicím něco o průběhu misí. To povzbudí jejich horlivost.

Ve zpovědnici bude kněz napomínat zbožné kajčnický, aby se modlili a přinášeli oběti za zdar sv. misie.

Velice důležitá je pomoc dětí. Modlitba nevinných duší proniká nebesa. Svatý František Xaverský obrátil tisíce pohanů pomocí dětí. Jesuita Thill ujišťuje, že by se nikdy neodvážil konati misii, dokud si předem nezajistil pomoc těchto miláčků Páně (Linz. Quartalschrift 1892, str. 57). Povzbudme děti nejen k modlitbám, ale také k obětem. (Návod k tomu na str. 38.)

Modlitba je jako zlato, ale oběti jsou jako diamanty, kterými můžeme vykoupiti hříšníky z moci zlého ducha. Proto jsou našimi největšími pomocníky nemocní a trpící. Kněz by měl mít po ruce stále seznam nemocných, dlouho před misími by je měl navštívit a prosit o jejich pomoc. Ve větších farnostech by se mohlo před misími udělat tri duum pro nemocné. (Byla by to též malá senace, která by upozornila na misie i ty, kteří se o kostel nezajímají.)

Modliti se má celá farnost. Asi půl roku před misí oznámíme jí s kazatelnou a poprosíme o společnou vytrvalou a vroucí modlitbu.

Pak po každé mši svaté se pomodlíme za zdar sv. misie a odpolední pobožnosti upravíme celé k tomuto účelu.

Exerciční dům ve Frýdku vydal modlitbu za zdar sv. misie (značka m-5), kterou lze se modlití po mši svaté. Pak dvě pobožnosti:

1. Pobožnost za zdar sv. misie (značka m-65) a 2. Půlhodinka před obrazem Matky Ustavičné Pomoci (značka m-67).

3. Laičtí pomocníci.

a) Bez laických pomocníků nepřinese misie ovoce, jakého čekáme. Tam, kde už funguje Katolická akce (AK), je třeba pomocníky naplniti novou horlivostí a dát jim zvláštní úkoly pro dobu před misí a mezi ní. Kde AK ještě zavedena není, tam je příprava na misii nejlepší příležitostí k jejímu zavedení.

Jak postupovati? — Asi půl roku před misí bude kázání o apoštolátu (Vzor kázání str. 26.). Po kázání bude třeba hledati pomocníky mezi členy katolických spolků a mezi těmi, kteří konali exercicie a kteří se již osvědčili v pracích apoštolských.

Duchovní správce si vybere apoštolu. Každý, kdo chce pomáhat v práci na spásu duší, musí míti tyto vlastnosti: 1. Bezúhonná pověst u všech spoluobčanů, i u těch, kteří do kostela nechodí; 2. pevné přesvědčení ve víře, 3. znalost katechismu, 4. apoštolská láska k ubohým bloudícím duším, 5. odvaha k apoštolátu bez bázně lidské a 6. pochopení pro poměry a nebezpečí, v nichž jsou mnozí lidé dnešní doby.

Podle možnosti si vyberte pomocníky ze všech stavů. I když se najdou mezi muži a jinochy velice vhodné jednotlivci pro apoštolát, přece obyčejně nám budou více pomáhati ženy a dívky, a to z těchto důvodů:

1. Mají obyčejně více času než muži a jinoši.
2. V náboženských věcech bývají odváznější.
3. Bývají méně tupeny.
4. Bývají často výmluvnější a vytrvalejší.
5. Mají více pochopení pro nouzi bližního.
6. Vlažný katolík nežádá od ženy tolik vědomostí jako od muže.

A obrácení není výsledkem debat.

Školení apoštolů musí býti nábožensko-asketické a odborně-praktické.

b) Děti jako pomocníci. Zkušenosti ukazují, že děti jsou velmi důležitým činitelem v přípravě misí pro dospělé. Zatím co dříve při misích bylo pro děti určeno jen jedno nebo dvě kázání, v posledních letech jsme před misí pro dospělé konali malou 3—4denní misii pro školní děti. V menších osadách může se misie pro děti konati v první dny misie pro dospělé.

Misie dětí má dvojitý úkol: Misie pro děti a misie skrze děti.

Děti musí býti proniknuty vědomím důležitosti a významu misie. Proto již předem se musí dovědět, co misie jsou. Ze Spasitel

chce přijít, aby nás vysvobodil od hříchu. Že nás chce uzdravit, nám pomoci, přinést milost a mír, že chce všechny učiniti šťastnými dětmi Božími.

Vzbuďme v dětech radost a touhu, která se má stupňovat tím více, čím více se misie blíží. Doba před misí budiž jako advent před vánoce. (Návrhy pro kázání, katechese a rozhovory viz str. 38—42.)

c) **Nemocní.** Jak již bylo řečeno, závisí na pomoci nemocných mnoho ze zdaru misie. Nemá-li již kněz seznam nemocných své farnosti, pak při první zmínce o misii (asi půl roku před začátkem) požádá věřící, aby mu sdělili, kde jsou nemocní, a oznámí jim hned, který den a kterou hodinu je navštíví. Kdyby je navštívil nečekaně, mohli by býti nemile překvapeni a zahanbeni. (Zdůrazněme hned, že chceme navštívit nejen těžce nemocné, nýbrž všechny neduživé a staré, kteří nemohou do kostela.) Při návštěvě bychom mohli začít asi tímto způsobem: Když jsme se zeptali, jak se nemocnému daří a co ho bolí, řekneme mu: „Přišel jsem vás prosit o pomoc.“ — „Jak to?“ — „Máte nám pomáhat při misii.“ — „Jak já ubohý mohu pomáhat?“ — „Nejvíce ze všech. Hleďte, k obrácení hříšníků potřebujeme nejvíce milosti. A milost od Boha nám získá, kdo se modlí a kdo trpí. A vidíte, právě vy to můžete nejvíce z celé farnosti. Modlit se a své bolesti obětovat Pánu Bohu za hříšníky.“ — „Ale já se v těch bolestech někdy ani nemohu modlit!“ — „Neškodí, stačí jednou vzbudit dobrý úmysl: Pane Bože, všechny bolesti dnešního dne ti obětuji, aby se misie zdařila, a aby se co nejvíce duší s tebou smířilo. — A ve velikých bolestech jen střelné modlitbičky: „Můj Ježíši, milosrdenství!“ a pod. To není tak těžké. A hleďte, jakou radost z toho budete mít, kdyby jenom jeden hříšník se obrátil a potom celou věčnost vám děkoval. A možná, že svými oběti obrátíte deset a více hříšníků. — A abyste na to nezapomněl, nechám vám tady obrázek s pěknou modlitbičkou. (Past. pom. o-14). Prosim vás, modlete se jí denně. Ano? — Já vám za to budu velice vděčný a budu se za vás také modlit a při mši sv. budu na vás pamatovat.“

4. *Tisk a reklama.*

Nesmíme pohrdati ani přirozenými prostředky k záchraně duší. Jeden z důležitých prostředků je tisk. U jiných národů mají celé serie časopisů misijních, které se před misí a mezi ní zdarma roznášejí do každé katolické rodiny. U nás byla před misí brněnskou r. 1929 věnována misii tři čísla Farního věstníku.

Exerciční dům ve Frýdku vydal sešit „Nový život“, jako přípravu na misii, a leták „Nový život 2“ k vzbuzení zájmu mezi misí. Je otázka, zda-li se doporučuje vytisknout podrobný program misie. Misionáři oznamují důkladně pořádek cvičení a pobožností, a když je třeba někdy program změnit, působí tištěný program zmatek. Stačí snad vytisknout hodinu ranního a večerního kázání.

Plakáty jistě pomáhají v propagandě. Misijní plakát však nemá odstrašit, nýbrž přilákat. Ne tedy: „Čiňte pokání!“ nýbrž: „Šťěstí,

světlo a klid duše — přináší misie.“ První plakáty nevyvěšovat dříve než týden před misí. Ve městech bude snad záhodno na začátku misie vyvěsiti ještě jiný druh plakátů kromě těch, které přímo vyzývají k účasti na misii: totiž plakáty všeobecné náboženské: „Co pomůže člověku...“, „Pravda vás osvobodí“.

Světelná reklama. Člověk je světlem přitahován. Dábel to dobře ví. Proto přitahuje světlém tisíce lidí do záhuby. Proč bychom je my neměli přitahovat k záchraně? Působí to trapné, když při misích, zvláště v městech, kina, restaurace, divadla a obchody září světlem, kostel však se utápí ve tmě.

Co dělat, když nepřátelé štvou v novinách nebo na schůzích proti misím? — Nic. Jen děkovat Bohu, že používá zlého k dobrému. Kapucín P. Schulte vypravuje, že jednou konal misii právě v době, kdy jeho nešťastný spolubratr Auracher opustil řád i Církev a civilně se oženil. Toho použili nepřátelé, aby všude ve městě vylepili posměšné plakáty s nápisem: „Takoví jsou kazatelé, kteří sem přijdou!“ Pan farář byl nešťastný, chtěl misii odřici, aneb aspoň vzíti misionáře z jiného řádu. Avšak nebylo toho třeba, neboť ještě nikdy nebyla misie tak navštívena jako tehdy a mnohý, který s počátku přišel jen ze zvědavosti, vytrval a smířil se s Bohem. — Podobného „úspěchu“ dosáhl známý borec nevěrců na Ostravsku, když pořádal schůzi, na níž tupil sv. Alfonsa, a nevěrecké noviny, které zúfily proti „ohlupování lidu“; brzy však přestaly, když se redaktoři přesvědčili, že svou polemikou jen budí zájem o misii.

5. Kázání před misí.

První kázání by mělo býti asi půl roku před misí. V něm vyzve kněz věřící k modlitbě za zdar misie. Pět neděl před počátkem ať začne přímá příprava s kazatelnou. Tato kázání mají vzbuditi touhu po misii, proto ať vyzní radostným a optimistickým tónem. Osudné chyby dopustil by se kněz, který by si při té příležitosti stěžoval na nedostatky a zlozvyky v obci. Pak by měli farníci dojem, že misie má býti jakousi trestnou výpravou. Varujme se proto jakékoliv trpkosti.

Velice by bylo také pochybené, kdyby se kněz v přípravných kázáních zmiňoval o výlohách na misii, nebo konal nějakou sbírku. Takovým způsobem již nejedna misie byla zničena.

6. Misie ve velkoměstě.

Velkoměstem rozumíme zde město, které má více farností. Je zde otázka: Má každá farnost konati misii pro sebe, nebo celé město najednou? Koná-li jedna farnost ve městě misii sama, nahnou se tam zbožné duše z celého města, vzbuzuje se dojem „skvělé“ misie, vskutku však právě ti, pro které se misie pořádá, nic z toho nemají. Proto budiž zásadou: **společná misie celého města.** To má též tu výhodu, že příprava misie a propaganda pro ni může být jednotná, velkorysá, a proto mnohem účinnější.

U nás byly společné misie r. 1929 v Brně, r. 1937 v Praze a r. 1945 v Ostravě. V sousedních zemích je podnikli častěji, proto se můžeme z jejich zkušeností leccemu naučiti. Nejčennější pokyny jsou shrnuty ve spise: „Die Wiedergewinnung der Abseitsstehenden“. (Rauch, Wiesbaden 1928. Budu jej citovati skráceně WdA.)

Půl druhého roku před začátkem misie ať se sejdou zodpovědní kněží a ať pozvou mezi sebe nějakého zkušeného misionáře, který celou organizaci takových misí zná. Toto „gremium“ ustanoví v hrubých obrysech pořad misie. V jednotlivostech nechá misionářům různých řádů volnost.

Předně stanoví termín misí. Mnozí kněží považují za nejvhodnější dobu svatý týden, velikonoce v to počítajíc, avšak víme ze zkušenosti, že, je-li na Veliký pátek pohoda a naděje na pěkné počasí velikonoční, žádná moc světa nezadrží masy obyvatelstva od svátečního výletu. Tak tomu bylo při veliké misii v Mnichově. Na sv. Josefa 1928 bylo napočítáno 200.000 výletníků, kteří opustili Mnichov.

Proto většina misionářů dává přednost době před svátkem Všech svatých nebo po něm. Nebylo by však radno nechat tento svátek uprostřed misie, neboť mnozí jezdí z města domů na hroby svých milých.

Jak dlouho má trvati misie ve velkoměstě? — P. R. Mayer odpovídá ve WdA, že se musí mužům věnovati více než 8 dní. U nás snad bude nejlépe konat čtrnáctidenní misie s paralelními večerními kázáními.

Pak je třeba určití, v kterých kostelích mají býti kázání. V našich velkoměstech je ta nevýhoda, že uvnitř města je často kostelů víc než dosti, na periferii však nedostatek. Proto je třeba eventuelně se postarati o nouzové kaple (sál a pod.). Potom určí gremium, které řády pozve na misii. O tom je třeba co nejspíše se dohodnout, aby dotyčné řády mohly dáti pro velkoměsto opravdu nejlepší síly k dispozici. Co se týká výběru řádů pro jednotlivé farnosti, ať se bere ohled na přání farářů.

Při vypracování plánů kázání je třeba zdůrazniti, že i ve velkoměstě je třeba kázati o věčných pravdách. Připouštíme, že obyvatelé měst jsou velmi, až příliš kritičtí. Proto si někteří kněží přejí, aby byla probrána themata apologetická. Avšak apologetickými přednáškami nikoho nedostaneme ke sv. zpovědi. V jednom našem velkoměstě nařídila kdysi konsistoř, aby při misii byly večer apologetické konference a věčné pravdy odpoledne. Konference byly velice dobře navštíveny, ke sv. zpovědi však nepřišli ani ti, kteří chodili pravidelně ke sv. svátostem. Účel misie tedy nebyl splněn.

Apologetické konference se osvědčily před začátkem misie.

Aspoň půl roku před začátkem misie bude třeba začítí se systematickou průpravou laických pomocníků. Toto školení musí býti především asketické a potom praktické.

Velice důležitá je otázka tiskové propagandy. Ve velkoměstě by měl býti vydáván zvláštní misijní časopis. (Při misii

brněnské byla věnována misii tři čísla farního věstníku.) Redakce časopisu musí být svěřena dobrým odborníkům, kteří znají zvláštní poměry města a kteří dovedou výborně vládnouti perem. Jediný cíl časopisu je: vzbuditi zájem o misii a povzbuditi k návštěvě kázání.

Jak i malé poznámky mohou použiti nepřátelé k boji proti misii, ukazuje příklad z Brna. V prvním čísle Farního věstníku byla črta francouzského spisovatele Pierre L'Éremita, v níž byla zmínka o 70.000 bezvěreckých učitelích. Ihned se mluvilo a psalo, že se šlve proti českým učitelům atd.

Dbejme toho, aby i grafická úprava časopisu byla slušná. Dnešní velkoměstské publikum je i po této stránce citlivé.

Kdy má vycházeti misijní časopis? — Bude záležeti na tom, kolik čísel se vydá. Při mnichovské misii bylo vydáno 6 čísel, první čtrnáct dní před začátkem misie, poslední uprostřed misie. Důležité jest, aby časopis byl včas vytištěn a včas v rukou důvěrníků. Těm se musí nechat 3—4 dni času k rozdávání. Je třeba kontrolovat, zda-li letáky byly opravdu katolíkům dodány. Stává se, že důvěrníci se dají zastrašiti od dalšího šíření a ze studu to neoznámí, takže spousta letáků zůstane ležeti bez užitku. Dobře je ve škole se tázati dětí, zda-li už časopis doma dostali. Ty, kdo se hlásí, že nedostali, je třeba si poznamenati a prozkoumati, zda-li děti odpovídají po pravdě. Poslední týden před misí budeme se každého katolíka při každé příležitosti tázati: „Máte už misijní časopis?“

Při bližší přípravě je třeba dbát ještě některých maličkostí: Číslníci. Mnozí z nich se celá léta nedostanou na mši sv. a ke svatým svátostem. Když kdesi udělali pro číšníky triduum (v noci po službě), proč by se něco podobného nedalo uskutečniti v rámci misie?

Vojáci v kasárnách. Nejlepší a nejvíce osvědčená cesta jest tato: Duchovní správce, který má ve své farnosti vojenskou posádku, oznámí včas vojenskému duchovnímu, jemuž posádka podléhá, že se bude ve farnosti konati sv. misie, a poprosí ho, aby zapojil do misie i vojsko posádky. Vojenský duchovní má přímý vliv na posádku, sdělí věc po vojensku jejímu veliteli a požádá jej, aby v denním rozkaze byla dána vojínům příležitost splniti náboženskou povinnost. Tím se zabrání tomu, aby se vojáci smáli jeden druhému.

Co všechno bylo řečeno o apoštolátu nemocných a misii dětí, platí ještě větší měrou pro velkoměsto.

Ve vězeních se mohou vykonati celé misie zvlášť.

Bezprostřední přípravou má býti i ve velkoměstě návštěva duchovenstva po domech. Je pravda, naše kněžstvo je tak přetíženo jinými pracemi, že málokde se to dá uskutečniti, ale musíme si býti vědomi, že tato nemožnost je abnormalitou.

III. Práce mezi misíí.

1. Misijní kázání.

Misie se koná pro celou farnost, pro vzdělané i nevzdělané; a cílem misijních kázání je nejen osvětit rozum, nýbrž rozohnit také srdce a obrátit převrácenou vůli, slabou vůli pak posilnit.

Jak známo, tkví hlavní obtíže proti víře ne v rozumu, nýbrž v lehkovážném, pyšném a lakotném srdci a ve vůli ztročené vášněmi. Proto je úkolem misie, aby celý člověk a celá farnost byla získána Bohu. To právě dodává misii oné vítězné průbojnosti, že jsou podávány základní pravdy víry v logické souvislosti tak, aby z náboženských pravd důsledně vyvěraly požadavky mravní a otvíraly se prameny milosti v celém svém bohatství. Na to ut duchovní správce pamatuje a nechť nežádá výmluvnosti jiné, která je neslučitelná s podstatou misie. Mnohý kněz se diví, že jednoduchá, ale důrazná slova misijního kázání mají tak veliký úspěch.

Duchovnímu správci se doporučuje, aby se také sám zúčastňoval kázání; předně pro dobrý příklad a za druhé proto, aby později mohl navázati na to, co farníci slyšeli o misii.

Hodina kázání. Nejprve je třeba zjistit, kdy je začátek a konec práce v továrnách a obchodech, kdy přijíždějí a odjíždějí vlaky a autobusy přivázející dělníky z práce; na venkově zase, kdy je doba krmení dobytka a dojení.

V městech, která leží v průmyslových krajích, je někdy nutné mít dvojí ranní kázání: jedno v 6 hodin a druhé v 7^{1/2}h.

P. Kassiepe praví, že při misích ve velkoměstech není radno, aby ve všech kostelích začínala kázání přesně v touz dobu; to proto, aby lidé, kterým nevyhovuje hodina kázání ve vlastním kostele, mohli ve vhodnější pro ně dobu jíti do kostela sousedního.

2. Misijní zpovědi.

Farní duchovenstvo nemá mezi misíí zpovídati svoje farníky. Pro většinu duší, i zbožných, je užitečno, aby se občas zpovídaly u cizího kněze. Sv. Alfons to velice zdůrazňuje a praví: „Stává se nezdědko, že toho nejvíc potřebují ty osoby, u nichž bychom toho nejméně očekávali.“

Zlovykem je odbýti sv. zpověď co nejrychleji a k tomu na jedno odpoledne sehnati sousední kněze. Při misíí si věřící mají a chtějí vykonati důkladnou, ev. životní zpověď.

Redemptoristům tehle předpisuje věnovati největší pozornost a plní sv. zpovědi. A vskutku, co by pomohla nejkrásnější kázání, kdyby část farnosti zůstala ve stavu smrtelného hříchu.

Jelikož se mezi zpovídaním často vyskytuje nutnost, aby se nějaká věc (na př. manželství, nebo návrat do církve) hned vyřídila ve farní kanceláři, je třeba, aby farář nebo jeho zástupce byl vždy k dispozici.

Dobu zpovídaní určí představený misie. Domácí pořádek vyžaduje, aby doba k zpovídaní určená byla přesně zachovávána.

Obyčejně se zpovídá při misích podle stavů: napřed ženy, pak dívky a nakonec muži a jinoši. Je ovšem samozřejmé, že se i ke konci misí musí nechat možnost ke zpovědi těm ženám a dívkám, které na začátku „nemohly“ (t. j. nechtěly).

Mezi kázáním se nezpovídá.

Misijní zpověď je pro vlastní farníky. Někdy se stává, že přicházejí ke zpovědi i lidé z cizích farností a zabírají místo vlastním farníkům. To je zlovyk, který je ke škodě celé misie. Neboť oni „cizí“ často neslyší všechna kázání, a proto jejich průprava není tak důkladná, jak má být při misii.

Zvláštní pozornost ať se věnuje zpovědnicím. Musí-li se zaříditi nouzové zpovědnice, postarejme se o to, aby jak zpovědník tak kajčnický záclonami byl chráněn před pohledy zvědavých diváků. In conspectu omnium nikdo nekoná rád generální zpověď. U každé školní lavice je brán ohled na rozměry lidského těla. V některých kostelích však jsou ještě zpovědnice, které pocházejí snad z dob, kdy se málo zpovídalo. Neboť jsou to hotová mučidla pro zpovědníka, ale ani mnohý kajčnický se pro nepohodlí nezpovídá, jak náleží.

Pro nahluclé ať je v sakristii neb v jiné uzavřené místnosti připravená zpovědnice, u níž je sluchátko. Dobré je objednat nahluclé na určitou hodinu, aby se jim misionář mohl věnovati a nemusel přerušovati zpověď jiných kajčnicků.

3. Sváté přijímání mezi misí.

Po dekretěch Pia X. o častém sv. přijímání se lehce dosáhne při misích toho, že lidé, kteří vykonali sv. zpověď, chodí k sv. přijímání denně až do konce misie. Proto ať je připraven dostatečný počet hostií. Podle našich zkušeností je nejvyšší počet komunikantů asi dvojnásobný než počet penitentů. Počet penitentů určovali staří misionáři — jako nejlepší výsledek při sv. misii — takto:

Děti svátostí neschopných je 30%, všech penitentů je tedy 70%, a to:
20% žen,
15% mužů,
15% dívek,
10% jinochů a
10% škol. dětí.

Podle toho si může duchovní správce vypočítat, kolik asi má objednat hostií.

Sv. přijímání ať obyčejně podává farní duchovenstvo. Bude z toho mít jistě radost a může také nenápadně zjistit, kdo z farníků se zúčastnil misie a kdo ne.

Abyste lidé i v dopoledních hodinách chodili pilně k sv. zpovědi, radí se, aby při všech mších svatých a potom každé půl hodiny se podávalo sv. přijímání. Proto ať zůstane korporál a klíček od svatostánku na oltáři, k tomu dva svícný a zápačky, aby misionář, je-li duchovenstvo zaměstnáno, měl všechno při ruce.

4. *Pobožnosti při misii.*

a) *Sv. růženec:*

Před večerním kázáním se modlí věřící růženec. Misionář mezi tím obyčejně vysvětluje růžencová tajemství. Sv. Alfons klade důraz na poučení o sv. růženci a sám dává k tomu návod. Tak se lidé naučí modlití růženec zbožně a zároveň vyprošují modlitbou milosti potřebné pro misii.

b) *Zvon pokání:*

Není-li zvláštní slavnost, zvoní se po večerním kázání největším zvonom. Mezitím se modlí věřící 3—5 Otčenášů za obrácení hříšníků. P. Kassiepe doporučuje, aby si věřící v těchto tichých minutách vzpomněli na zvon, který bude oznamovati jejich vlastní smrt, a aby při tom rozjímali o pravdě, kterou právě slyšeli. Obyčejně se lidé modlí tak dlouho, až dá misionář lidu kněžské požehnání.

c) *Křížová cesta.*

P. Kassiepe doporučuje, aby se mezi misími aspoň jednou týdně lidé modlili křížovou cestu. Nejdojímavější prý jest, když kněz nepředřkává modlitby z knížky, nýbrž ze srdce a s aplikací na misii. (Ve své knize *Homiletisches Handbuch*, 4. sv., str. 225, dává sám vzory k takovým úvahám.) Tak se lid naučí modlit křížovou cestu rozjímavým způsobem. Proto někteří misionáři nemodlí se křížovou cestu společně, nýbrž vyzývají lidi, aby se modlili křížovou cestu sami. Sv. Leonard a Portu Mauricio praví, že zbožná modlitba křížové cesty je „prostředek, který sám stačí, aby posvětil celou obec“.

d) *Mše svatá v době misie.*

Je žádoucí, aby věřící byli mezi misími každý den přítomni mši svaté. Ať je vždy jedna mše svatá před ranním kázáním a jedna po něm. Věřící je třeba na to upozorniti.

e) *Mlčení po večerním kázání.*

Mlčení dává exerciciím zvláštní ráz a pronikavý úspěch. Proto žádají mnozí misionáři, aby věřící mezi misími co nejméně mluvili a aspoň po večerním kázání zachovali mlčení. Je dobré poukázati, jaká blaženost a jaké požehnání pochází z mlčení při misích; připomenouti, že je provází Bůh, který jim chce v těchto dnech říci, co je důležité pro život i pro věčnost; s ním že mohou mluvit o spáse své duše; je povzbuditi, aby jazykem činili trochu pokání, když jazykem tolik hřešili. — I když nedosáhneme, aby všichni důsledně

mlčeli, přece vážnější lidé s radostí tak učiní a ve dnech misie bude vládnouti větší klid, což je příznivé pro přijetí slova Božího.

f) Svátostné požehnání:

Po večerním kázání je píseň k nejsv. Svátosti a krátké požehnání. Další pobožnosti konati není na místě, jelikož věřící jsou již dost vyčerpáni. Jiné pobožnosti (májové a p.) mezi misí odpadají.

5. Misijní slavnosti.

Dojemné slavnosti patří k misii. Nejen přitahují ty, kteří by jinak na kázání nepřišli, nýbrž prohlubují také a upevňují dojem věčných pravd. Je sice pravda, že některé slavnosti, které se hodí pro jižní kraje, nehodí se pro kritičtější a chladnější severany a naopak, ale nelze proto zavrhnouti slavnosti vůbec.

Pořádání slavností je věcí misionářů. Jmenujeme zde jen některé, jež bývají skoro při každé misii, aby se duchovenstvo na ně mohlo připravit.

a) Zahájení misie.

Večer před začátkem misie ať se vyzvání všemi zvony. Dříve bylo na venkově zvykem misionáře slavně vítati u vchodu do obce a průvodem je vésti až do kostela. Dnes bývá zahájení obyčejně v kostele. Kněžstvo a misionáři jdou k oltáři, zanotí Veni, sancte Spiritus a lid zpívá píseň k Duchu sv. Působí na misionáře i na lid trapně, když má farář dlouhé úvodní kázání a pak misionář stejné myšlenky opakuje.

Místo neb na konci úvodní promluvy může duchovní správce vykonat modlitbu asi takto:

„Všemohoucí, věčný Bože, viz nás tu shromážděné k zahájení svaté misie! Tys nám poslal misionáře jako svoje zástupce: ve jménu tvém jim svěřuji všechny svoje farníky. Jako kněz a pastýř této obce prosím tebe, nejsv. Trojice, žehnej misii, kterou právě začínáme. Žehnej misionářům, žehnej jejich působení na kazatelně, jejich práci ve zpovědnici; žehnej celé mé farnosti, aby si všichni misii dobře vykonali a stali se účastnými velikých milostí misijních.

Ó Maria, Matko dobrého Pastýře, tvému mateřskému srdci odevzdávám a doporučuji misionáře a jejich působení. Dej jim ty své mateřské požehnání!

Sv. Alfonse, vezmi pod svou ochranu své syny a nástupce! Pomáhej jim u trůnu Božího svou přímlovou, vypros jim u Boha tu horlivost, trpělivost a lásku, kterou jsi ty přiváděl duše k Bohu.

Svatí patronové naší farnosti . . . , svatí andělé strážní, orodujte za nás!“

Nato podá farář misionářům kříž (pektorale) a řekne:

„Důstojní páni misionáři! Zahajují tuto svatou misii a předávám Vám ve jménu nejsv. Trojice celou svoji farnost. Nechť kříž na vašich prsou připomíná mým věřícím, že jste sem přišli a mezi námi působíte ve jménu Ježíše Krista ukřižovaného.

Nechat vítězné znamení sv. kříže zaplaší všechny nepřátelské mocnosti a stane se nám v těchto dnech pramenem milosti a zárukou míru a štěstí! A nyní ať sestoupí na vás a na celou farnost požehnání všemohoucího Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.“

b) Slavnost eucharistická.

Podle účelu této slavnosti bývají obřady různé; proto je třeba se domluvit s představeným misie. Není o tom pochyby, že při této slavnosti má být hlavní oltář co nejvíc ozdoben svícemi a květinami. Farníci půjdí rádi k tomu účelu květiny a svíce.

Před slavností se rozsvítí všechny svíce. Bílé oděné družičky obklopují oltář.

Při misích redemptoristů má eucharistická slavnost ráz smírný. Proto se po vystavení zahalí monstrance rouškou jako v Božím hrobě. Pak jde kněžstvo ad sedilia. Na výzvu kazatele odhalí farář Svátost oltářní a pak se modlí zřetelně sám předepsanou modlitbu. (Proto ať po prvních slovech nedělá přestávku, což by některou zbožnou duši svedlo k opakování!).

Nato pokračuje misionář v kázání a nakonec vyzve faráře, aby udělil svátostné požehnání, mezi nímž se zvoní všemi zvony. Po požehnání se všichni tiše pomodlí 3× Otčenáš a pak se uschová Svátost oltářní do svatostánku. Potom se už nezpívá, ani se nic hlasitě nemodlí!

c) Slavnost mariánská.

Na vedlejší oltáři (nebo vedle hlavního oltáře) se postaví socha P. Marie a ozdobí květinami a svícemi. Svíce u sochy se rozsvítí před slavností; svíce na hlavním oltáři až před požehnáním. Družičky. Po slavnosti se nezvoní.

d) Postavení misijního kříže.

Misijní kříž musí mít stálé určité místo, musí být ze solidní hmoty. (A. A. S. 7, 430).

Při nové misi může být starý misijní kříž nově posvěcen. Datum odpustků je pak datum posledního svěcení.

Světlí-li se misijní kříž, koná se obvykle průvod s ozdobeným křížem.

Celebrant s asistenty jsou při této slavnosti oděni v červená roucha.

Není-li na kříži „corpus“, může na něm být nápis „Zachraň duši svou!“ Dole dáme tabulku s datem a odpustky.

Misijní kříž se postaví buď před kostelem nebo v kostele. Před kostelem mluví i k těm, kdož do kostela nejdou. Někteří doporučují postavit misijní kříž v kostele, protože prý se lidé před ním více modlí.

Společnými pobožnostmi ve výroční den misie, na svátek Nalezení (3. V.) a Povýšení sv. kříže (14. IX.) nebo v neděli potom udržuje se památka na misi a obnoví se předsevzetí.

e) Závěr.

Závěr misie musí být co nejslavnější. Proto se nedoporučuje, aby se závěrem bylo spojeno přijímání do Mariánské družiny neb do jiných spolků.

Ještě méně se doporučuje po závěru konati nějakou světskou slavnost v sále. Tím by se smazal dojem slavností církevních.

Se závěrem je spojena obnova křestního slibu a papežské požehnání. Před papežským požehnáním může kněz od oltáře zpívat Confiteor.

Pak se vystaví Svátost oltářní a zazpívá *Te Deum*.

Někdy chce farář misionářům nakonec poděkovati; nedá se proti tomu nic namítati, záleží jen na tom, jak se to děje. Jistě jsou nemístné osobní chvály na misionáře. Jen ať je poděkování co nejkratší, aby se Bohu vzdala čest.

6. Slavnosti renovační.

Při obnově misie mají redemptoristé tyto slavnosti:

- a) Slavnost ke cti Božského Srdce Páně a zasvěcení celé farnosti.*
- b) Slavnost ke cti Sedmibolestné Panny Marie.*
- c) Slavnost ke cti Ježíše Krista Krále s eucharistickým průvodem pod širým nebem, kázáním a přísahou věrnosti Kristu Králi.*
- d) Slavnost dušičkovou, která se konává po závěru renovace před odjezdem misionářů a shromáždí celou farnost znovu u stolu Páně.*

IV. Po misii.

1. Všeobecné prostředky.

Misie se podobá jaru, plnému květů. Pastorce po misii se musí postarati o to, aby z květů vyrostlo ovoce. Je třeba udržet, upevnit, prohloubit, stavět.

To nejpotřebnější po misii je zas modlitba a oběti. Kněz sám se bude modlití za ty, kteří v misii našli Boha a jsou teď v nebezpečí zas upadnout do dřívější vlažnosti. Neboť vyhnaný zlý duch, jak praví Spasitel, se vrátí a přivede sedm jiných duchů, horších než je sám, aby zničil ovoce misie a zahubil duši. S kazatelnou a ve zpovědnici budeme opět a opět vyzývatí k modlitbě za nově obrácené.

Farář Metzger skoužil za každého misionáře jednu mši sv. a vyzýval věřící, aby při té příležitosti též obětovali sv. přijímání za ně. Jistě tento projev vděčnosti bude též pramenem milosti pro vytrvalost.

V apoštolských obětech budou nám zas nejlepšími pomocníky nemocní a trpící. Proto je všechny hned po misii navštívíme, poděkujeme jim za jejich pomoc při misii, upozorníme na apoštolát trpících a poprosíme o další pomoc. Nabídneme jim, že jim častěji do roka přineseme svaté přijímání. Mnozí z bázně lidské dlouho nepřijímali svaté svátosti, anebo nás nechtěli obtěžovat. (Tiskoviny pro apoštolát trpících dodává Exerciční dům ve Frýdku zdarma.)

Návštěva nemocných je zároveň počátek tak nutné pastorece po domech. Neboť při té příležitosti můžeme se přesvědčiti, jak to v rodině nemocných vypadá, můžeme se dovědět něco o sousedech, vlídně je pozdraviti, laskavé slovo promluviti, pozvati je do kostela neb na pobožnost a tak osobně je ovlivňovati. Taková přímá pastorece je mnohem působivější než výzva s kazatelnou.

Sami začneme pastoreci s novým, svatým optimismem. Zaslí jsme někdy o misii nad svými farníky, jak byli nadšení, jak obětaví. Tyto vlastnosti byly v nich, ale nedovedli jsme je snad vzbuditi. Otevřme oči i pro dobré, které je v našich farnících. Nebudeme stále jen kárati, nýbrž raději občas chváliti. K tomu máme příležitost hned v prvních nedělních po svaté misii. Poděkujme jim z upřímného srdce za tu radost a útěchu, kterou nám udělali účastí na misii. Poděkujme zvláště těm, kteří pomáhali ke zdaru tohoto díla modlitbou, obětmi a skutkem.

Naše pastorece po misii bude vedena duchem důvěry a lásky.

Lid musí cítiti, že nám kněžím na tom záleží, aby svoje předsevzetí zachovali, že máme z toho radost, když přijdou ke sv. zpovědi a k sv. přijímání.

Bohoslužby budou po misii začnati přesně, a budou konány důstojně. I mše sv. ve všední dny ať se slouží tak, aby věřící měli živou účast na ní. Nejlepší jest střídati modlitby a zpěvy. Občas vysvětlíme jednotlivé části mše svaté. Čím živější je účast věřících na mši svaté, tím pilněji budou ji navštěvovati.

Slavnostem církevního roku dáme takový ráz, že věřící budou rádi zas žíti s Církví.

V kázáních navazujeme často na misii. Za času svatého Alfonsa trvala misie celý měsíc, a druhá část byla věnována návodu ad vitam devotam, t. j. lidové ascetice. Tuto část, bohužel, při našich misích odbyváme velice krátce, proto je třeba, aby farní duchovenstvo po misii se ujalo tohoto úkolu. Na str. 44—78 podáváme 12 kázání po misii, které mají prohlubovati to, co bylo v misii započato.

Po misii budeme horliví v udělování svatých svátostí, zvláště svatě zpovědi a sv. přijímání. Víme, jaké požehnání spočívá na provedení papežských dekretů o častém a včasném sv. přijímání.

Abychom i bázlivce a pasivní povahy dostali ke stolu Páně, za-vedme společné sv. přijímání mužů a jinochů na první neděli v měsíci se sborovou mší svatou (vydal Exerciční dům ve Frýdku, značka m-22), a je-li třeba, pro ženy a dívky v poslední neděli v měsíci.

Zpovídáním nesmí býti rušen pořádek v bohoslužbách. Vyzývejme znovu a znovu, aby věřící přicházeli ke sv. zpovědi včas, aby se zpovídání rozdělilo na celý týden před společným sv. přijímáním. Dejme každý den ráno přede mší sv. příležitost ke sv. zpovědi. I když z počátku kajcníci nepřicházejí, nevádí; můžeme se modliti ve zpovědnici breviář, a lidé pomalu poznají, že je to pohodlnější, není-li u zpovědnice tlačenice. Sobota a neděle ať zůstane jen pro ty, kteří ve všední dny nemají kdy.

Ve zpovědi samé se častěji zeptáme na předsevzetí z misie, pochválíme, zachoval-li kajcník, co si umínil, povzbudíme, když padl.

Více dosáhneme, zvláště u mužů, necháme-li je samy po přátelské domluvě formulovati předsevzetí, na př., kdy zas chtějí přijíti ke sv. zpovědi. Pak vyslovíme důvěru, že slib svůj zachovají: „Slovo dělá muže!“

Zvláštní péči je třeba věnovati těm, kteří se mní obrátiti k Bohu. Tyto duše nedovedou ještě kráčetí samy cestou dokonalosti. Potřebují po delší dobu povzbuzování a vedení. K tomu potřebujeme pomoci laických apoštolů.

V neděli před každým společným přijímáním mužů a jinochů (podobně žen) vyzýváme k apoštolátu asi takto: „Že vy, muži a jinoši, kteří jste zde, přijdete příští neděli k společnému sv. přijímání, o tom vůbec nepochybují. Ale jsou ještě někteří slabí — sami znáte

takové sousedy a známé — kteří se teprve při misiích po letech rozhodli k sv. zpovědi. Těm je sv. zpověď ještě něco nezvyklého, něco, čeho se bojí. A nato rád navazuje zlý duch, aby je odstrašil a uvrhl zas do bývalé vlažnosti. Promluvíte s nimi! Řekněte jim: „Půjdeš se mnou?“ — „Já pro tebe přijdu.“ A přiveďte je až ke zpovědnici. Můžete jim i ukázat, co se mají modlití před sv. zpovědí a co po ní. — Buďte apoštolové a Bůh vám dá apoštolskou odměnu!“

Posledním cílem laických apoštolů po misiích musí býti, přivést obrácené k tomu, aby se naučili sami se starati o svou duši. Musíme jim býti anděly strážnými, musíme je vyhledati, pozvati, jim pomoci, aby se dostali do katolických spolků, k doplnění jejich náboženských vědomostí jim sehnati dobrou četbu, slovem, tak dlouho o ně pečovali, až sami poznají, že jsou zodpovědni za svou duši a až sami o ni budou pečovati.

Farář at má seznam těch, kteří se vrátili, aby se jich zvlášť laskavě ujal.

K udržení horlivosti a k prohloubení toho, co věřící získali misiích, jsou exercicie. Proto budeme znovu a znovu vyzývati k účasti na exerciciích a ujímali se těch, kteří se jich zúčastnili. Z nich nejspíše nám vyrostou apoštolé.

Po misiích musí oživnouti naše katolické spolky. Členové si musí uvědomiti, že hlavní účel katolických spolků je apoštolský: že mají býti kvasem, který promění celou farnost, že mají zářiti dobrým příkladem, ale též apoštolovati modlitbou a obětmi a pracovati pro království Kristovo dobrým, laskavým, skromným slovem. Po misiích at se činovníci spolků sejdou a utvoří pracovní plán pro příští rok.

Tisk je velikým misionářem, bohužel, že většinou misionářem zlého ducha. Náš úkol po misiích je, aby dobrý tisk udržel ovoce misie. Proto musíme věnovati olázně tisku největší pozornost; získávati co nejvíce odběratelů pro katolické týdeníky; obnovit, doplnit a dobře vésti farní knihovnu a apoštolát dobré knihy; zvláště v době před vánoce se postarati, aby věřící darovali k svátkům dobré knihy. Kostelní lišta s drobnou náboženskou literaturou bude vždy naplněna časovými brožurami, na které často při kázání a oznamování upozorníme.

K intenzivní pastorační práci patří návštěvy po domech. Návštěvy nemocných mohou býti začátkem této intenzivní práce. Pak můžeme navštívit rodiče těch dětí, které se připravují k prvnímu sv. přijímání. Při této příležitosti je poprosíme, aby se za děti modlili a dáme jim obrázek „Modlitba rodičů“ (značka o-6; o-7). Nenápadně také zjistíme, zdali není v rodině chudoba a dítě snad nepotřebuje nějaký oblek k sv. přijímání. Další příležitosti k návštěvě v rodině jsou výroční dny sňatku, prvního sv. přijímání. Krátce pográtulujeme a vyzveme, aby v den výročí přišli ke sv. svátostem. Zásadně však nikdy nic nepřijmeme k jídlu neb pití.

2. Renovace čili obnova misie.

Proč má býti renovace? Pro naši slabost a pro milosrdenství Boží. Naše slabost je tak veliká, že jen jedna milost, i když je mimořádná, obyčejně nás neuzdravuje navždycky. Milosrdenství Boží je však tak veliké, že nám chce nejenom jedenkrát nabídnouti svou milost. Sv. Alfons udává jako příčinu: „Aby užitek misie byl trvalý a vedl k upevnění dobrých a dobra.“

Mnohý křesťan již několik týdnů nebo měsíců po misii znovu upadne do těžkého hříchu. Jak lehce zmalomyslní! Při misii byl tak rozhodnut, pln dobré vůle, a teď — zdá se, že je všechno nadarmo. Jaké to povzbuzení pro takové lidi, naleznou-li po krátké době téhož kněze, který jim tehdy zpověď tak ulehčil!

Renovace je tedy především pro ty, kteří opět padli; pak má lehkovážné znovu probuditi a věrné křesťany upevniti v dobrém. Stává se také, že kdo neměl odvahy při misii se zpovídati, uspořádati nesprávné manželství atd., konečně při obnově se k tomu rozhodne.

Kdy má býti renovace? — Svatý Alfons praví, že čtyři až pět měsíců po misii. Po delší době to již není renovace, ale musí se začít znova. Taková opožděná renovace nemá toho účinku jako misie. Nikdy nemá býti obnova později než rok po misii. Renovace netrvá tak dlouho jako misie. Nejlépe, když se duchovní správce hned při misii domluví o renovaci s představeným.

První kázání o misii.

(Půl roku před misii.)

(Cíl: vzbudit zájem, apoštolát modlitby a charity.)

Úvod.

Občas spadnou s nebe na zemi kameny. Říkáme jim meteory. V roce 1908 dne 30. června ráno v 7 hod. spadla u horní Tungusky na Sibiři skupina meteorů, z nichž jednotlivé kusy vážily až 130.000 kg. V okruhu 25 km na všechny strany ležely stromy poražené jako sirky, v okruhu 15 km byl zářem zničen všeliký život. — Kdyby takový obrovský meteor padl doprostřed naší farnosti, byly by všechny domy v několika vteřinách srovnány se zemí a všichni obyvatelé by byli v okamžiku na věčnosti. Bylo by to neštěstí tak veliké, že by celý svět o tom mluvil; a přece — znám neštěstí mnohem větší, a tím jest jeden jediný smrtelný hřích. Padající ohnivý meteor ničí jen časný život, kdo však těžce hřeší, ztrácí milost posvěcující a tím nárok na život věčný, a je v nebezpečí věčného zavržení. A teď uvažujme: kolik obyvatelů naší farnosti žije v milosti posvěcující? Kolik by jich obstálo na soudu Božím, kdyby je smrt překvapila? Kolik jich žije v hříchu a bez starosti, kolik jich pohrdá milostí Boží, nechce se smířiti se svým budoucím soudcem! A dobrý Pán Ježíš je vidí a má soustrast s nimi, neboť jsou jako ovce nemající pastýře (Mt 9, 36).

Což není nějaký prostředek, který by je vyburcoval ze spánku vlažnosti a lhovosti? Ano, Bohu díky, je takový prostředek, a tím je sv. misie.

Bůh chce, aby se všichni lidé stali na věky blaženými. Aby zachránil duše, používá různých prostředků. Někdy mluví sám k lidskému srdci dobrým vnučením. Jindy používá viditelných tvorů: napomenutí rodičů, slovo věrného přítele, četba dobré knihy, příklad hodných křesťanů, ano někdy i nemoc a neštěstí jsou prostředkem, kterým chce Pán Bůh zachránit duši.

K spáse naší duše ustanovil Bůh Církev svatou a dal jí do rukou řadu prostředků pro věčnou naši záchranu. Některých prostředků užíváme pravidelně: kázání, nedělní mše svatá, sv. zpověď, sv. přijímání, modlitba a j. — Ale jako každý nůž, když ho den co den užíváte, pomalu otupí, tak otupí časem i naše duše a nemá již tak velkého užítka z řádných prostředků spásky jako z počátku. — Proto užívá Církev svatá ještě mimořádných prostředků. K těm patří

na prvním místě misie. Misie má trojí úkol: Během 8—14 dnů máme býti poučeni o základních pravdách víry, o smyslu života, o cíli člověka, o neštěstí hříchu. Druhý úkol je: smířiti se s nekonečně svatým Bohem a činiti pokání za spáchané hříchy. Třetí je rozhodnouti se k novému lepšímu životu, k čemuž nám právě misie ukazuje cestu a podává milost a sílu. — To je trojí úkol misie. Z toho poznáváte, že misie je doba, kdy vzrůstá jistota a radost z víry. Z ní pramení odvaha k lepšímu životu po době mravní slabosti. Misijní zpověď je pramenem hlubokého míru duše. Kdo misii dobře prodělal, praví s apoštolem: Všech o mohu v tom, který mne posiluje (Fil. 4, 13).

A kolik duší bývá získáno misími Bohu! Lidé, kteří už 10, 20, 30 roků nebyli u zpovědi, se slzami v očích se smířují s Bohem. A mnohý ještě po letech misionářům děkuje, protože při misii našel pokoj duše a pravé štěstí.

Taková misie se má konati v naší farnosti, dá-li Pán Bůh, za půl roku.

Tážete se snad, proč už teď — půl roku před misí — o ní mluvím? Mám k tomu vážné důvody.

Misie je dílem milosti Boží. A milost Boží si nemůžeme sami dáti, musíme si ji vyprositi. „Proste a bude vám dáno,“ slibuje Spasitel. Proto jsme se my, kněží, už před půl rokem začali modliti, aby Bůh žehnal misím, vyzvali jsme i řeholní sestry, aby nám pomáhaly, a dnes úpěnlivě pro-

síme vás: modlete se za zdar svaté misie! Modlete se vroucně, s důvěrou a vytrvale! Můžeme se modliti s důvěrou, neboť to, oč prosíme, velice se líbí Bohu, jenž nechce smrti hříšníka, ale aby se obrátil a živ byl na věky. Prosme vytrvale: nechť není dne, kdy bychom se nepomodlili aspoň Otčenáš o milost pro sv. misii.

I. Co je misie?

a) prostředky spásky.

b) řádné prostředky spásky.

c) mimořádný prostředek spásky.

II. Dílo milosti Boží.

1. Modlitba.

Prosme za dpp. misionáře, aby jim Bůh vnukal slova moudrosti své k našemu spasení, prosme za sebe a za své příbuzné, aby Bůh naše srdce připravil, ale zvláště prosme za ubohé hříšníky, aby ve dny sv. misie všichni našli cestu k srdci Božímu, prosme za vlažné katolíky, aby se nadchli k nové horlivosti a k životu podle vůle Boží. — Velikou slů má zvláště modlitba společná, proto se modleme společně: v kostele se budeme denně po mši sv. modlití na tento úmysl; kdo můžete, přicházejte. Modlete se však i doma: přidejte večer při společné modlitbě Otčenáš za zdar sv. misie. Zvláště děti k tomu povzbuzujte; modlitba nevinných dětí proniká nebe a děti se lehce dají povzbuditi k horlivosti. — Kdo chodíte k sv. přijímání, obětujte týdně jedno na tento úmysl. A kteří chodíte k sv. přijímání na první pátek a na první sobotu za kněze, přidejte ještě jeden den za naši misii.

Sv. Vincenc z Pauly byl u nemocného hříšníka. Ač mu domlouval a jej prosil, hříšník zůstal zatvrzelý. Ano řekl rouhavě: „Chci být zavržen, abych Krista urazil.“ Sv. Vincenc na to odpověděl: „A já tě chci zachránit, abych Kristu Pánu způsobil radost.“ Potom klekl a se všemi přítomnými se modlil růženec. A hle, když se světec domodlil, hříšník žadal o sv. zpověď a smřil se s Bohem.

Sv. Magdalena z Pazzi řkávala: „Kolik hříšníků zahyne na věky, když my se za ně nebudeme modlití!“

2. Obětí.

Modlitba je jako zlato, čímž lze vykoupiti duše z moci zlého ducha. Cennější než zlato jsou diamanty. Diamanty pro duši jsou obětí. Proto k apoštolátu modlitby přidejme apoštolát obětí. Nemusí to být veliké obětí. I nejmenší obětí má nesmřnou cenu před Bohem, jestliže je přinesena z lásky k Bohu. K malým obětím máme denně přiležitost: nechce se nám ráno vstávat, obětujme to za misie; je-li počasí nevládné, nechutná-li nám něco, děkujeme Bohu, že nám dává přiležitost k apoštolským obětím. Myšlenka radostných obětí za misii nám často pomůže v boji proti hřichu: jsme-li v pokušení k netrpělivosti, je-li nám těžko varovati se přiležitosti ke hřichu, řekněme odhodlaně: přinesu tu obět za misii — a budeme mítí dvojnásobnou zásluhu. — Naším heslem budiž: každý den aspoň jednu malou obět za zdar sv. misie! Už se těším, jak mnohý muž a jinoch se vzdá každý týden několika cigaret nebo několika sklenic piva, ženy a dívky jak se vzdají zbytečných ozdob a dětí zbytečného mlsání! — A jak by to bylo krásné, kdybychom za to, co obětmi ušetříme, nakoupili tiskoviny, kterými bychom získali ty, kteří do kostela nechodí! To by byla trojnásobná zásluha.

Sv. Gerard, bratr z kongregace redemptoristů, nemohl na kazatelnu, aby hříšníky obracel, ale mezi kázáním misionáře se modlil, činil kající skutky a výsledek byl: záračná obrácení největších hříšníků. O tomto světlí řkávali, že svými modlitbami a obětmi více hříšníků obrátil než misionáři svými slovy.

Nejlepší oběti jsou ty, které nám posílá Pán Bůh:

proto jsou našimi prvními pomocníky naši drazí nemocní. Prosim vás: udejte na faše adresy všech vám známých nemocných, abychom je navštívili a poprosili, by své bolesti obětovали za zdar sv. misie.

Nemocní.

Avšak potřebujeme i osobní pomoci některých z vás. Bude třeba roznášet letáky, navštíviti vlažné,

3. Apošt. pomocníci.

přímo je přivesti do kostela a ke sv. zpovědi. K tomu potřebujeme řady pomocníků, bezúhonných, nebojácných, obětavých, výmluvných, dovedných a pokorných. Aby se k tomu mohli připravit, je třeba, aby se již dnes k tomu rozhodli. (N. b. kde už je organizována Katol. Akce, je třeba tuto část formulovat jinak neb vůbec vynechat.)

Často se při misích ukázalo, že někteří se vymlou- vají: „Nemám šatů, nemám botů, proto nemohu

4. Charita.

na misií.“ Aby se takové výmluvy předešly, zařídili na mnoha místech před misiemi sbírku odložených šatů a obuví. Bylo by však nerozumné, začísti s tím až týden před misií. Někdo by nám mohl vytýkati: Vy nepomáháte z lásky, nýbrž jen abyste lidi přilákali do kostela. Proto začneme s tímto apoštolátem charity již dnes. (Odložené šaty můžete odevzdati u neb na faše.) (Kde je organizována Farní Charita, tam i tato část kázání se musí pozměnit neb vynechat.)

Znáte podobensství o ztracené ovci. Dobrý pastýř ji vzal na svá ramena a přinesl ji zpět ke stádu

Závěr.

a pak zavolal svoje sousedy a přátele a řekl: „Radujte se se mnou, neboť ovce, která byla ztracena, se nalezla.“ A Pán Ježíš přidává pak slova, která si chceme zvlášť zapamatovati: „Pravím vám, že tak bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad 99 spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.“ (Luk. 15, 7.) Jaká to bude radost pro nás, když misiemi ne jedna, ale deset, snad sto duší, ovcí zbloudilých se vrátí k dobrému Pastýři! Dej Bůh, abychom všichni co nejhojněji této andělské radosti zakusili. Amen.

Příští neděli při oznamování: „Musím vám poděkovat, že jste vyhověli mé prosbě v posledním kázání o modlitbu za misií, která se u nás bude konati. Vytvrvejte v horlivosti a přiveďte též jiné do kostela k modlitbě“ (anebo pod.).

V neděli po prvním pátku můžeme říci: „Mám z toho radost, že je vás tolik, kteří chodíte na první pátek k sv. přijímání. Většina z vás byla i včera na kněžskou sobotu. Prosim vás, přijďte ještě také zítra a obětujte (zítra) sv. přijímání za misionáře, kteří k nám přijdou.“ (Jindy: za hříšníky, aby se o misií obrátili, za vlažné, aby se o misích probudili k novému životu.)

Druhé kázání.

(Čtyři týdny před začátkem misie.)

(Cíl: *Těšme se na misií! Stupňujeme přípravu!*)

Touha po štěstí se nedá vyrvat z lidského srdce. Nikdo nechce být nešťastný. Z tisíců sebevrahů byste nenašli ani jednoho, který by

nebyl chtěl svým zbabělým činem uniknouti neštěstí. Býti šťastným, to je také naše touha. Jsou však všichni lidé šťastni? Ó, jak málo jich je! A proč nejsou šťastni? — Z trojího důvodu: Buď že nepoznali pravé cesty ke štěstí, anebo poznali sice cestu, ale kráčeli jinou, anebo nemají odvahy dáti se na pravou cestu. Abychom se nedopustili této trojí chyby, k tomu nám pomůže sv. misie, která má začítí ode dneška za měsíc.

I. Cesta ke štěstí. Většina lidí nezná pravé cesty ke štěstí. Kde všude lidé hledají své štěstí!

Jiří Mahen chytal kdysi se svým přítelem Wernerem ve struze blízko vesnice malé rybičky. Venkované je měli za bláznů, a jeden vesníčan se domníval, že se mu podařil výborný vtíp, když radil cizincům, aby chytali trochu výš, tam že jsou o pět delší. Mahen však vážně odpověděl: „Já chytám jen ty malé. Ve vaší struze totiž je zlato a to žerou právě jen ty malé rybičky. Každá má v žaludku gram zlata.“ Venkované zvažněli. Brzy dali cizincům pokyn, že by už mohli odejít. A když ti dva rybáři urazili kus cesty a odpočívali na pahorku, viděli, jak venkovští otcové přitáhli nějakou plachtu ke struze, aby nachytali co nejvíce malých rybiček. — Tak směšně oslepuje člověka touha po štěstí z mamonu. —

Pozorujte dívku, která hledá své štěstí v tom, že se zdobí a šlechtí; pozorujte jinocha, kterému bylo nalháno, že štěstí najde v pozítku nebo sportu — a poznáte: Kolik lidí bloudí v touze po štěstí.

My křesťané bychom měli znáti cestu k pravému štěstí, ale jak málo na ni myslíme! Proto se těšme! Misionáři nám v souvislých kázáních ukáží pravou cestu ke štěstí. Misijní kázání jsou jako stavba. Začínají základem a jedno z druhého vyrůstá, proto je velmi důležité, abychom nevynechali žádné kázání. Už dnes hleďte odstraniti překážky, které by se vám mohly stavěti v cestu. I když některé kázání nám řekne hořkou pravdu, je to jen proto, abychom tak dospěli k sladkému jádru pravého štěstí.

II. Odstraňuj překážky pravého štěstí.

Úzká je cesta k pravému štěstí a mnoho širokých cest ji křížuje. Nejednou se stane, že zlý duch nebo zlí lidé nebo i naše slepé vášně nás zavedou na cestu bludnou. Člověk hřeší, klesá hlouběji a hlouběji a ocitá se na pokraji věčné záhuby. Cítí neštěstí hříchů. Cítí pravdivost slov prorokových: „Střhati tě bude zloba tvoje a tvůj odpad bude tebe trestat. I zviš a zakusíš, jak zlá a hořká věc to jest, opustili Hospodina Boha svého“ (Jer. 2. 19). Duše by se chtěla obrátit jako onen marnotratný syn v evangeliu, ale co tu stojí překážek v cestě! Stydí se jít ke zpovědi, odkládá den ode dne, měsíc za měsícem, vynechá i velikonoční zpověď, a pak jsou ty překážky ještě větší; myšlenka: „Co by řekl kněz“ ho ještě víc odstrašuje od smíření s Bohem. A tak ubožák žije v neklidu svědomí bez pravého štěstí.

Tu přichází doba misie. Věčné pravdy hluboce působí na duši Milost Boží hojněji se rozlévá v srdcích. Vůle je posilována mnohými modlitbami dobrých katolíků. Hříšník vidí, jak jiní, kteří také šli kdysi cestou zlou, se rozhodli jít ke sv. zpovědi. Vidí, jak

jim pak štěstí září z očí. Slyší je vypravovat, jak jsou šťastni, a konečně i on se rozhodne smířiti se s Bohem.

Ale i ten, kdo chodí pravidelně ke sv. svátostem, cítí, že jeho duše potřebuje občas důkladnějšího pročištění, aby všechno šlo zas dobře a správně. V misií si vykoná životní nebo generální zpověď. To mu dá větší jistotu věčné spásy, a tím i časné štěstí. Veliký misionář svatý Alfons praví: „Považuji za jisté, že z těch, kteří misií dobře vykonali, sotva který na věky zahyne, když v roce misie zemře.“

Po misií zaopatřoval kněz staženku. Tázal se jí, zdali jí něco z dřívějšího života znepokojuje. Odpověděla: „Chvála Bohu, ne. Vždyť jsem letos o misií vykonala důkladnou generální zpověď!“ Jaká to útěcha pro umírající!

Chce-li kdo najít pravé štěstí, musí napřed udělat pořádek ve svém svědomí. To je jako základ. Ale je to teprve začátek. Co uděláme, abychom znovu nezabloudili? Co uděláme, abychom neupadli znovu do hříchů, které otravují štěstí naší duše? Misie nám tyto prostředky ukaž a dá v á. Ukazuje v kázáních, co máme činiti, abychom vytrvali, dává nám milosti ve svatých svátostech. — Kdo dobře vykonal misií, s důvěrou hledí do budoucnosti a praví se svatým Pavlem: „Všecko mohu v tom, který mne posiluje.“ „Když Bůh je s námi, kdo proti nám?“

III. Posiluje na cestě k štěstí.

Nedivíme se nic, když cizinec, který krátce po misií prošel farností, viděl jen tváře rozzážené. A když se tomu cizinec divil, dostal za odpověď: „Vždyť jsme měli misií!“ — Avšak pozoruhodnější je, co se stalo americkému misionáři. Zaopatřoval stařečka, který kdysi v mládí opustil Evropu. Zažil mnoho, ale po všech zážitcích ve starém i novém světě řekl: Největší milost mého života byla sv. misie, které jsem se v mládí zúčastnil.

Sv. Alfons praví: „Misie je obrovský zápas mezi nebem a peklem o nesmrtelnou duši.“ Pro každý zápas duchovní je na prvním místě třeba milosti. Proto vám zdůrazňuji, co jsem Vám již před půl rokem řekl: 1. Modleme se! Co jsme se už namodlili posledního půl roku! Ale to ještě není dost. Teď poslední týdny musíme zdvojnásobiti své modlitby. Přicházejte ještě horlivěji do kostela, ke sv. přijímání a doma se s dětmi a nemocnými ještě více modlete! 2. Přinášejte oběti s úmyslem: „Bože, z lásky k tobě za zdar sv. misie!“ — Boj mezi nebem a peklem nastává. My se však nebojíme, neboť na naší straně stojí Bůh a s ním spojení jistě zvítězíme. Amen.

Závěr.

Třetí kázání.

(Tři týdny před začátkem misie.)

Připravte své srdce pro milost!

Už zase jsme se o týden přiblížili svaté misií. Je-li misie podle slov sv. Alfonsa obrovským zápasem mezi nebem a peklem o ne-

smrtnou duši, pak nesmíme ochabovat v horlivé přípravě na misi. Dnes chceme odpovědět na otázku: Pro koho je misie?

I. Pro hříšníky.

Odpověď zní: na prvním místě pro hříšníky. Víme, že smrtelný hřích je největší neštěstí, že nás olupuje o milost posvěcující, olupuje o všechny zásluhy pro nebe. Šťastný je hříšník, když hned povstane, lituje svého hřichu a upřímně se z něho vyzná. Zlý duch však má veliký zájem na tom, aby hříšník co nejdéle zůstal ve hřichu. Neboť jako kořeny u stromu, tak rostou a upevňují se okovy zlého ducha tím více, čím déle člověk zůstává ve hřichu. Proto se zlý duch snaží, aby hříšníkovi co nejvíce zošklivil a znemožnil sv. zpověď. „Teď nemáš času! Ten kněz je příliš přísný! Lidé by se ti smáli!“ Tak a podobně mu namlouvá. A běda, když hříšník poslechne! Pak ho nový řetěz upoutá v otroctví zlého. Z počátku se svědomí ozývá, ale čím dále, tím více otupuje. Vůle, prvním hřichem oslabená, nemá síly odolat druhému pokušení. Člověk klesá hlouběji a hlouběji, až dojde k tomu, jak praví Písmo sv., že „pije do sebe hřích jako vodu.“

Kdo bude moci takového hříšníka zachrániti? Bůh nechce smrti hříšníka..., a proto i pro něho připravil spásu ve sv. misi. Věčné pravdy hluboce zapůsobí i na srdce zatvrzelého hříšníka, pozná, kam by ho hřích přivedl na věčnosti, a tak s milostí Boží se obrátí a činí pokání.

II. Pro vlažné.

Zdá se tedy, že hříšníci potřebují misie nejvíce. Avšak jsou lidé, o nichž sám Bůh praví, že jsou ještě hůře na tom, než hříšníci. „Ó bys byl studený aneb horký: takto však, poněvadž jsi vlažný, a nejsi ani horký, ani studený, vyvrhnu tě z úst svých.“ Tak čteme v knize Zjevení sv. Jana (3, 15—16). V čem záleží vlažnost? — Když po první horlivosti cítíme jakousi ochablost, snad i nechuf k modlitbě, mnohá zbožná duše se obává, že zvlažněla. To není pravá vlažnost. Ano, když se přes takovou nechuf přece modlíme a dobré skutky konáme, máme ještě větší zásluhy. Kdo je opravdu vlažný, je spokojen sám se sebou. V Písmě sv. stojí: „Pravíš: Jsem bohat, ano zbohatl jsem a ničeho nepotřebuji; a nevíš, že jsi nešťastník a ubožák, chudý a slepý a nahý.“ (Zjev. 3, 17.)

Vlažný katolík obyčejně praví: „Z čeho bych se zpovídal? Nikoho jsem nezabil, nikoho jsem neokradl, proč bych tedy chodil ke zpovědi?“ — Vidíte, že takový stav je nebezpečnější než stav hříšníka? Hříšník ví, že je hříšníkem, ale vlažný se domnívá, že je skoro světcem. Jak těžko je takového obrátiti! Spasitel praví: „Trestám ty, které miluji.“ (Zjev. 3, 19.) Chce tím říci, že na vlažného potřebuje silnějších prostředků, aby jej probudil. Pošle mu nějaké neštěstí neb něco podobného. Jeden z osvědčených prostředků k probuzení z vlažnosti je právě misie.

III. Pro horlivé.

Z vás, kteří jste zde přítomní, snad jen málokterý bude patřiti k první a druhé skupině, které zvlášť misie potřebují. Plňte svoje povinnosti, snad i víc než povinnosti.

chodíte k sv. svátostem. — Pro horlivé katolíky tedy misie není? Je i pro ně. Snad každému z nás může Pán Bůh říci: „Ale mám proti tobě, žeš opustil lásku první.“ (Zjev. 2, 4.) To znamená: Ne-propadl jsi sice vlažnosti, ale tvoje horlivost není již tak veliká, jaká byla kdysi na počátku tvého duchovního života. — Často porovnááme člověka s hodinovým strojem. Kdybys hodiny nenatahoval denně, zůstaly by státi. Avšak i když je denně natahuješ, stává se, že jdou nepravidelně, buď se předbíhají nebo opožďují. Co je toho příčinou? Malé částičky prachu se usadily mezi kolečka a přejemné součásti hodin, a ty brzdí lehký, pravidelný chod. Přineseš hodiny k hodináři. Ten celý stroj rozebere a každou částku důkladně pročistí, a pak zase všecko sestaví. A hodiny ti jdou jako nové.

Co je pro hodiny denní natahování, to jsou pro tvou duši denní modlitby a pravidelná cvičení. Misie však je takovou důkladnou opravou.

Universitní profesor, který vyučoval budoucí kněze, chodil pokorně každou neděli na kázání, i když je měl nejmladší kaplan. Když se ho tázali: „Proč chodíte na kázání, vždyť jste sám učil ony mladé kněze a znáte tyto pravdy lépe než oni.“ Profesor odpověděl: „Ano, znám je, ale nemyslím na ně.“

To platí též pro nás; známe pravdy Boží, ale nejsme dostatečně proniknuti těmito pravdami, proto náš život není tak dokonalý, jak by být mohl.

I k nám pravil Spasitel: „Ejhle, stojím u dveří a tluku; jestliže kdo uslyší hlas můj a dveře mi otevře, vejdu k němu a budu večeřeti s ním a on se mnou.“ (Zj. 3, 20.) Otevřme dveře svého srdce dokořán! Vzbuzujme v sobě velikou touhu po milostech sv. misie! Ježíš praví: Blahoslavení, kteří lačněji a žízňají po spravedlnosti, oni nasyceni budou. Čím větší hlad, tím větší nasycení. Čím větší touha, tím více milostí nám Bůh udělí. Modleme se proto: Bože, dej nám velikou touhu, abys nám mohl dáti tím větší milost. Amen.

Čtvrté kázání.

(Cíl: Apoštolát dobrého slova: hájit misii.)

Je-li misie opravdu obrovským bojem mezi nebem a peklem, pak se nedivme, že nepřítel, zlý duch, zvláště před misieři si nedopřává klidu, nýbrž se namáhá a mobilisuje svoje pomocníky, aby co nejvíce křesťanů od účasti na misii odradil.

Již v evangeliu stojí o tom psáno. Misie, toť ona hostina, na kterou Bůh-král pozval své hosty. Oni však se počali vymlouvat: jeden pro obchod, druhý pro sňatek, třetí pro pole. Víte, že onen král ty, které pozval a kteří nepřišli, považoval za své nepřátele? Aby s námi Bůh také tak neučinil, uvažujeme už dnes, které překážky by se nám mohly postavit v cestu a jak je odstraníme. (Pro venkov:) Mnohdy už se stalo, že

právě o misií bylo krásné počasí, a lidé místo do kostela šli pracovat na pole. Nedělejte to tak! Počasí je v rukou Božích, a dá-li Pán Bůh, vždycky se ten týden na poli nahradí. Podívejte se na ty, kteří pracují v neděli: Jsou spíše hotovi než ti, kteří neděli svěťí? — Ne. Anebo mají větší úrodu? — Ne.

(Pro města:) V jednom velkoměstě misie velice utrpěla tím, že první neděli bylo pěkné počasí, a proto se všechno hrnulo do hor. Přejeme vám zdraví těla, ale toto zdraví jistě neutrpí, když jednu nebo dvě neděle obětujete zdraví duše. — Různé práce a obchody se dají odložit: Nemusíte právě v týdně misie obnovovat dům, malovat celý byt a pod. — Překážkou misie jsou také zábavy: plesy a taneční večírky, sportovní zápasy. Přejeme vám radosti, ale ty věci, které by rušily misií a odváděly mnohé od misie, bude dobře odložit. (Oznamte mi podobné překážky, abychom se spojenými silami pokusili o jejich odstranění.)

Zlý duch pracuje proti misím často posměchem a terorem. Mnohý člověk, který se nebojí ani smrti, bojí se posměchu. Uvažujte: Kdo se vám posmívá? Posměvač není nikdy šlechtitný člověk. A před posměchem nešlechtitníka byste měli strach? — Proti hrozbám se můžeme klidně dovolávat svého práva na svobodu, které nám podle zákonů nesmí nikdo vzít.

A ještě jedna překážka je zde, o které jsem mluvil již v prvním kázání: nedostatek šatů a obuvi znemožní mnohemu chudšasovi účast na misií. Mnozí z vás už obětovali přebytné šaty. Zaplat Pán Bůh! Pomáhejte dál!

Konečně prosím vás, hospodáři, rodiče, mistři a zaměstnavatelé, abyste svým poddaným, učňům, tovaryšům, dětem nepřekáželi, nýbrž naopak je povzbuzovali a posílali na misií. Sami z toho budete mít největší užitek, když pak budou poctivě a rádi pracovat a poslouchat.

II. Výmluvy.

Aby odstrašil od misie, šíří zlý duch také různé námitky a výmluvy. Vím, že sami takové námitky neděláte, ale vím také, že je v příštích dnech znovu a znovu uslyšíte, a proto chci, abyste věděli, co na takové výmluvy odpovědět. Jsou to vždycky tytéž rozumy a není těžko je odmítnouti.

1. Často uslyšíte: „Což jsme tak špatní, že farář posílá na nás misionáře jako na pohany?“ — Příteli, to si pleteš! Misie mezi pohany a misie u nás, to je ohromný rozdíl! Ze misie není jen pro špatné, poznáme z toho, že právě ti nejlepší křesťané se nejvíce na ni těší.

2. Mnohý člověk řekne: „Já nemám žádných hříchů, abych musel na misie a ke zpovědi.“ — Zeptejte se ho: „A kolik let jsi už nebyl u sv. zpovědi?“ — „Asi deset.“ — „Tak máš aspoň deset smrtelných hříchů, že jsi nebyl u velikonočního sv. přijímání, neboť je nám přikázáno pod těžkým hříchem. A jeden těžký hřích stačí zabít nadpřirozený život duše. Máš jméno, jako bys žil, ale jsi mrtev. A když nepovstaneš, octneš se jednou v pekle.“

3. Z řad dělníků zase uslyšíme: „Ať misionáři odstraní napřed nespravedlnost na světě, aby se lichváři neobohacovali chudými a dělník aby dostal spravedlivou mzdu za svoji práci!“ — Přijď na misií a uvidíš, zdali misionáři řeknou, že lichva je ctnost a že vydírání dělníků je dovoleno! Už předem ti mohu ručiti za to, že právě naopak co nejostřejšími slovy odsoudí každou nespravedlnost a lichvu. Kdyby všichni poslouchali misionářů, nebylo by pekla na světě.

4. Některý nevzdělaný povýšenec vám namítne: „Já už beztak všechno vím, co ti misionáři tam budou vypravovat, nač bych tam chodil?“ — Nejlepší odpověď na takovou námitku je otázka: „Ty všechno víš? Umíš tedy Otčenáš? Odříkej mi ho! Umíš Věřím? Znáš šestero základních pravd, které každý křesťan musí znáti? Znáš desatero Božích přikázání? A přikázání církevní? — Tak vidíš! Neznáš ještě ani abecedu z náboženství a chválíš se, že všechno víš.“

5. Někdo snad řekne: „Já nemám času.“ — Takovému vypočítejte, kolik má rok dní: 365 a každý den 24 hodiny, tedy každý rok má 8.760 hodin. Kdyby člověk žil jen 50 roků, pak strávil na světě 438.000 hodin (skoro půl milionu). A kolik těchto hodin jsi prospal, kolik strávil zbytečnými zábavami, snad i hříchem, kolik hodin jsi věnoval svému tělu — a pro svou duši nemáš kdy? 15—20 hodin? Kolik hodin věnují lidé tomu, aby vyléčili svoje tělo, a platí za to ještě hříšné peníze; zde ti Bůh nabízí zdarma lék pro duši a k tomu bys neměl času?

Vím, že vy všichni se zúčastníte misie, a to všechno kázání a cvičení. Ale kdyby někdo kolísal, řekněte **Závěr.** mu: „Kdo ví, zdali to není poslední milost, kterou ti Bůh nabízí. Misie bývá přibližně každých deset roků. Příští misie tedy bude asi za 10 roků. V naší farnosti umírá průměrně lidí, to je za 10 let lidí. Pro tyto lidi bude sv. misie poslední milostí. Kdo z nás to bude? — Učiňme proto v těchto misích to, co jednou v hodině smrti nás bude nejvíce těšiti. Amen.

Páté kázání.

(Cíl: Apoštolát dobrého slova a dobrého příkladu.)

Dnes už je poslední neděle před misí. (Příští neděli (sobotu večer) v hod. bude začátek a úvodní kázání pro všechny.) Minule jsme se podívali na nepřátele sv. misie, dnes pohleďme na své pomocníky, abychom s důvěrou šli do boje za nesmrtelnou duši.

I. První náš pomocník jest Bůh. Bůh všemo-
houcí i ve svém milosrdenství, Bůh, který přisáhá: **I. Bůh.**
„Živ jsem, nechci smrti bezbožného, ale aby se obrátil a živ byl, jako živ jsem já.“ (Ez. 33, 11.) Bůh, který porovnává se s matkou praví: „Může-li matka zapomenout na svého jedináčka? Může zapomenat na své dítě žena? A byl i ona se zapomněla, já přece neza-

pomenu tebe!“ (Sir. 49, 15.) Pomocníkem naším je Bůh-člověk, Ježíš Kristus, který poslední krupěj své předražené krve vycedil na bolestném dřevě kříže, aby hříšníky zachránil. — Ježíš Kristus, který ujišťoval sv. Marketu Marii, že kdyby jen jeden hříšník byl na světě, on by byl ochoten za toho jednoho hříšníka všechna ta muka podstoupiti, která vytrpěl na křížové cestě. Bůh — Dobrý Pastýř, který hledá a volá ztracenou ovečku a raduje se nad nalezenou víc než nad devadesáti devíti, které se neztratily.

II. Maria. Na naší straně stojí královna nebes, nejbl. Panna Maria. Ona však nejenom přihlíží boji, ona se účastní boje, neboť je Útočištěm hříšníků a Pomocnicí křesťanů. Staří, zkušení misionáři vypravují, že mnohý hříšník, který při misi odolal věčným pravdám, při slavnosti mariánské se obrátil a odhodlal se jít k sv. zpovědi.

Abychom si zajistili pomoc nejbl. P. Marie, vystavíme dnes odpoledne ve (2) hodiny obraz P. M., Matky ustavičné Pomoci; před ním vykonáme misijní pobožnost a pak zůstane obraz vystaven (na vedlejší oltáři) až do konce sv. misie; budeme konati před ním denně nepřetržitou modlitbu za zdar sv. misie. To znamená, že se budeme každé půl hodiny střídati tak, aby se od rána do večera vždycky někdo modlil před obrazem P. M. u. P. V sakristii jsou listiny, do nichž můžete napsat, kterou půlhodinku se chcete modlit. Dopoledne bych prosil starší, kteří nemají tolik povinností v domácnosti, odpoledne po škole mohou přijít také děti; ale též mužové a jinoši ať přemohou lidskou bázeň a ať též přijdou se pomodlit. V sakristii dostanete knížečku s modlitbami, které se můžete v té půlhodince modlití. (Nota bene: Velice dobře působí, když kněží farnosti předcházejí dobrým příkladem a zapíší se také na některou půlhodinku. Aby celá akce neskončila neúspěchem, bude dobře, když si kněz už před kázáním zajistí některé zbožné duše [na př. z III. řádu, neb Mar. druž.], které se zapíší na tuto ustavičnou modlitbu. Mezi misii už misionáři sami budou povzbuzovati k těmto modlitbám.)

III. Andělé strážní. Ještě máme velkou řadu spolubojovníků na své straně: Jsou to naši andělé strážní. Každý z nás má anděla strážce, každá rodina, každá obec, ale také naše farnost. Kolik je to pomocníků, kteří jsou již zkušení v boji, neboť bojovali už tehdy s peklem, když Michael archanděl jako vojevůdce porazil satana a jeho stoupence!

IV. Misionáři. Bojujati budou mečem slova Božího naši misionáři. (Zde ať poví kněz něco o řádu, z něhož jsou misionáři, o jeho zakladateli a jejich činnosti.)

V. Vy. Bojujati však musíte také vy všichni, staří i mladí, muži i ženy! Zde není neutrality. Ježíš praví i dnes: „Kdo není se mnou, proti mně jest, a kdo neshromáždí se se mnou, rozptýluje.“ (Mt., 12, 30.)

Bojovatí může každý modlitbou a obětmi. Ať neustává, ale ať se stupňuje vaše horlivost, čím více se blíží misie. Zvláště se modlete k Matce u. P., k svým Andělům strážným, k Andělům strážným svých přibuzných, hříšníků, zvláště těch, které chcete získati.

1. modlitba a oběti.

Bojovatí máte všichni dobrým příkladem. K tomuto apoštolátu jsou zvláště zavázáni ti, kterým Bůh světil nějaké vyšší postavení neb nějaký úřad.

2. příklad.

V jednom venkovském městě chodil lékař, který se právě vrátil z exorcistií, na každé misijní kázání ač byl velice zaměstnán. Když se ho tázali, proč tak dělá, odpověděl: „Kdyby naši mládenci viděli, že „pan doktor“ nechodí, sami by některá kázání zanedbali a já bych měl za to před Bohem odpovědnost.“

Pracovatí musíme dobrým slovem. V naší farnosti nesmí býti nikdo, kdo by se nedověděl,

3. Slovo.

že se koná misie a že je na ni pozván. Mluvte o misii doma, při práci, na ulici a kde se vůbec dá! Mnohý neví, jak začít. Pomodlete se k Duchu sv. a pak se ťažte: „Už jsi slyšel, že bude u nás misie?“ — a to ostatní přijde samo sebou. Ale o dvě věci vás prosím: Buďte při tomto apoštolátu dobrého slova radostní a skromní: Nehádejte se, nedělejte ze sebe povýšené, nýbrž mějte lásku Dobrého Pastýře i k té ztracené ovečce! Nepovyšujte se nad hříšníky, ale raději se za ně modlete! — A za druhé buďte vytrvalí! Nedejte se odstrašiti neúspěchem! A když někdo začne nadávat, řekněte klidně: „Ty nejsi tak zlý, jak se děláš!“ Právě když každému prokážete úctu a porozumění, můžete mnohého získati. Pamatujte slov sv. Františka Saleského: „Kapkou medu více much nachytáš než celým sudem octa.“

Avšak pouhé slovo při misii nestačí. Proto jsme objednali misijní časopis „Nový život“. Přeji si,

4. Skutek.

aby tento sešit přišel do každé rodiny a do rukou každého, kdo žije mimo rodinu. U vchodu do kostela tyto sešity dostanete. Vezměte si jeden pro sebe a pak tolik, kolik jich chcete rozdati těm, kteří do kostela nechodí. Jenom ahy nezůstaly ležet! A když jich budete mít málo, přijďte si pro nové do sakristie!

Musíte apoštolovat skutkem jako ona žena, která po mnohém domlouvání slyšela konečně od muže slova: Půjdu ke zpovědi. Ale ona neměla pokoje, šla s mužem do kostela, čekala tam na modlitbách, až na něj přišla řada, a pak teprve se s ním vrátila. Muž plný radosti řekl: Zaplať Pán Bůh, kdybys nebyla se mnou šla, já bych se nebyl odvážil jít ke sv. zpovědi. Tak mě zlý duch držel ve své moci.“

Jednou seděl misionář ve zpovědnici a kdosi zaklepal. Když se podíval, viděl asi desítiletého chlapce, který držel za rukáv muže a řekl: „Důstojný pane, zde vám vedu svého tatínka; ale mějte s ním trpělivost, on už dlouho nebyl u sv. zpovědi.“

Ani netušíte, jak těžká je odpovědnost faráře za duše jemu svěřené. Z každé té duše budu já jednou počet klásti před soudem Božím. Abych si tuto odpovědnost ulehčil, pořádám sv. misii. Pomozte mi, abych jednou mohl říci: Pane, ani jednu duši jsem neztratil! Amen.

Katechese pro děti.

(Asi měsíc před začátkem misie.)

Dnes vám budu vypravovati o slavném muži, který byl nějaký čas advokátem. Jmenoval se Alfons z Liguori a narodil se v Neapoli (r. 1696).

Když chodil do školy, byl v družině šlechticů, kteří si každou neděli (ovšem po mši svaté) udělali výlet do některého dvorce v okolí, aby si tam hráli a bavili se až do večera. Jednou se dali hoši do hry, kterou Alfons neznal. Proto nechtěl hrát, ale když mu ostatní dlouho domlouvali, hrál s nimi přece. Náhodou se stalo, že Alfons vyhrál, a tu jeden z hráčů se rozhněval a vykřikl: „Tys říkal, že hry neznáš — a tak jsi nás oklamal!“ Alfons rozrušen takovou řečí hodil mu vyhrané peníze a řekl: „Jak? Pro několik mizerných haléřů nebojíš se urážeti P. Boha?“ A odešel do nedalekého leska. — Ostatní hoši pokračovali ve hře až do večera. Když se měli vraceti domů, hledali Alfonsa na všech stranách. Jaké bylo jejich překvapení, když ho našli u starého vavřínového stromu! Na stromě byl obrázek Panny Marie. Zabrán ve svaté myšlenky ani nepozoroval hluku kolem sebe. Hoši žasli a dívali se naň s posvátnou úctou, a ten, který jej urazil, řekl: „Jest to světec a já nešťastný tak jsem mu ublížil.“

Proč přestal Alfons hrát? Proč odešel? Proč se modlil? — On věděl víc než ostatní hoši: věděl, jak veliké neštěstí je hřích. Alfons byl velice nadaný a tak pilně se učil, že jako šestnáctiletý se stal advokátem. (Co dělá advokát? — Hájí někoho při soudu.) Jednou zastával Alfons jako advokát šlechtice, který se s druhým šlechticem soudil o veliký majetek. Alfons všechno důkladně prostudoval a byl jist, že spor vyhraje. Ale advokát druhého šlechtice mu odpověděl: „Všecky vaše důkazy nemají platnosti, protože jste nevedl listinu, která je proti vám.“ — „Jakou listinu?“ tázal se Alfons poněkud podrážděn, „ukážte mi ji.“ — „Zde je!“ — Alfons listinu přečetl a zbledl jako stěna. Jenom odpověděl: „Já jsem se zmýlil, tato listina vám dává za pravdu.“ A tak proces prohrál. Jaká to hanba! Tři dni se zavřel a nic nejedl. A pak se rozhodl, že nebude už advokátem, ale že se stane knězem. Později děkoval P. Bohu za toto zahanbení. Řekl: „Bože, Tys věděl, že jsem nakloněn k světské slávě. Tato náklonnost by mě byla přivedla do věčné záhuby. Proto jsi mě tak zahanbil, abych poznal, co světská sláva je.“

Jako kněz viděl Alfons, jak mnozí lidé žijí v hříších a nic si z toho nedělají. To ho velice bolelo. Přemýšlel, jak by duše zachránil před

věčnou záhubou. Proto založil s několika přáteli řád (jmenuje se řád redemptoristů) a konal s nimi misie. Jak to dělali? Několik misionářů přijelo do farnosti a pozvali lid do kostela. Tam měli pro ně ráno a večer kázání. Byla to kázání soustavná, to znamená, že první je jako základ, druhé pokračováním prvního, takže všechna kázání dohromady tvoří jakousi stavbu. Když lidé poznali, jaké neštěstí je hřích, šli k sv. zpovědi, upřímně a kajícím se vyznali z hříchů a pak byli poučeni, jak mají život zaříditi, aby byli zde na zemi i na věčnosti šťastni. Tak pobýli misionáři ve farnosti 10 dní až tři týdny a pak odjeli do jiné farnosti, aby i tam konali misie. Svätý Otec (papež) měl radost, že misie se mnozí lidé obrátili k Bohu a začali nový ctnostný život. Proto nařídil, aby v každé farnosti aspoň jednou za 10 roků se konala misie.

(Opakovati: Jak často se konají misie? Kdo přijede? Co dělají misionáři? Co dělají lidé?)

A teď něco radostného: Takovou misii budeme míti u nás. Přijedou misionáři, budou míti kázání a pobožnosti. Onen veliký misionář, o němž jsem vám vykládal, sv. Alfons Maria z Liguori řekl větu, kterou si budete dobře pamatovati: Misie je obrovský zápas mezi nebem a peklém o nesmrtelnou duši.

Vysvětlení: Někdy je u nás na hřišti zápas v kopané. Když je to jenom malý zápas přátelský, přijde se jen málo lidí podívat. Ale když je někde zápas o mistrovství, to už přijde na tisíce diváků. A když jednou hráli Češi s Italy o mistrovství světa, tisíce lidí sedělo u radia a s napětím sledovali zápas a nejráději by sami tam byli šli, aby našim pomohli k vítězství. Misie je mnohem větší zápas: zde bojuje nebe a peklo. Všichni andělé a svatí a všichni zlí duchové. Proto praví sv. Alfons, že misie je obrovský zápas mezi nebem a peklém. — Když se někde hraje o mistrovství Čech, co dostane ten, kdo zvítězí? — Stříbrný pohár a chválu. — Při misii se jedná o něco většího: O nesmrtelnou duši. Jak velikou cenu má duše, řekl Pán Ježíš: „Co pomůže člověku, byť by celý svět získal, ale škodu trpěl na své duši.“ (Mt. 16, 26.) Duše má tedy větší cenu, než bohatství celého světa. Zlý duch chce duši přivést do věčné záhuby, Bůh a andělé v nebi chtějí právě v misii duši zachrániti, aby přišla do nebe. Proto právě o misii zlý duch zuřf, števě své pomocnky, aby lidi od misie odstrašili, posmívá se těm, kteří chodí na kázání, naplňuje duše hříšníků strachem před sv. zpovědí. To je obrovský zápas mezi nebem a peklém o nesmrtelnou duši. (Napsati na tabuli.)

Na kterou stranu se přidáme my? (Na stranu Boží.) Avšak my nebudeme jen přihlížeti, nýbrž budeme spolubojovati a pomáhati, aby duše misie byli zachráněny.

Dnes vám povím, jak můžete pomáhati: Misionáři nám vypravují, že při misii se obrátí mnoho hříšníků, když se lidé mnoho modlí za jejich obrácení. Vidíte: Modlitba je první pomoc. A právě modlitba dělá je Pánu Bohu zvláště milá. Velcí lidé již snad

urazili Boha velikými hříchy, děti ještě nemají velkých hříchů. proto je má Pán Bůh rád a rád jejich modlitby vyslyší. Proto vy můžete nejlépe pomáhati misii modlitbami. Přidejte každý večer k večerní modlitbě Otčenáš, někdy desátek růžence, někdy se pomodlete křížovou cestu, až půjdete ze školy, stavte se v kostele a tam poproste Pána Ježíše ve svatostánku o požehnání pro misii. Nejmilejší modlitba je mu modlitba po sv. přijímání. Kdo nemá smrtelného hříchu, může každý den k sv. přijímání.

Ještě účinnější než modlitba jsou Oběti. Modlitby jsou zlato, oběti jsou diamanty. Ale Pán Bůh miluje radostné oběti! Nechce-li se vám ráno vstávat, řekněte si: s radostí vyskočím, z lásky k Pánu Ježíši, za misii; nechutná-li vám jídlo, řekněte: s radostí to sním, za misii. Chtěli byste se pomstít, když vám někdo ukřivdil, řekněte: ne, neučiním mu nic, ale pomodlím se za něho. Takových malých, radostných obětí můžete přinášeti denně mnoho. Obětujte je za misii.

Abyste na to nezapomněli, nakreslete si do poznámkového sešitu kříž, v něm Srdce (Páně), dole kalich. A teď tam můžete každý den něco namalovati: když půjdete na mši sv., krupěj krve, když půjdete k sv. přijímání, namalujete jednu sv. hostii, když vykonáte ranní modlitbu, vkreslíte do hostie J, když večerní modlitbu H, když navštívíte kostel S, paprsky znamenají stíelné modlitby, křížek sebezápor (když přinesete nějakou oběť), větší křížek je křížová cesta a M je desátek sv. růžence. Ale to namalujete jenom tehdy, když jste to opravdu dělali. Pána Boha neobelžete. A tak se budeme cvičiti celý měsíc.

Jakou budete mít radost, až vašimi modlitbami a obětmi se obrátí mnoho hříšníků! Pomodlíme se hned za zdar sv. misie Otčenáš.

(Poznámka: Můžete také použít malovánky postní značka v-38, kde vysvětlení je napsáno. Pro děti vyšších tříd se hodí zápisní dle vlastní sestavy. Vzorek v-38 jest přiložen v souboru „Obnova farností misiem“.)

V dalších hodinách vždy znovu připomínáme dětem, aby v horlivosti neochabovali. V posledním týdnu mohou děti též převzít nějakou půlhodinku modliteb před obrazem M. u. P. — Na konci každé hodiny vypravujeme nějaký příklad apoštolské horlivosti. Zde několik:

„Dnes za tebe, zítra za tatínka.“

Desítiletý František se připravoval na první sv. přijímání. Umínil si, že bude milému Spasiteli dělat co nejvíce radosti.

Má však velikou prosbu: aby tatínek a maminka šli s ním k sv. přijímání. Ale oni nechtějí o tom ani slyšet.

Přišla Bílá neděle a František klečel u oltáře bez rodičů. Jeho štěstí není úplné. Je smutný, že se rodiče vzdálují Ježíše, kterého

on má tak rád. Proto si umiňuje, že se bude tak dlouho modlit, až najdou rodiče zase cestu do kostela. Dvakrát v týdnu chce časně ráno vstávat i nepozorovaně jíti na mši sv. a k sv. přijímání, jednou za otce a po druhé za matku.

Matka pozoruje, že František vstává a odchází z domu. Jde za ním až do kostela; zůstává vzadu, zatím co František kleká před hlavním oltářem a modlí se jako anděl po celou mši svatou.

Před koncem mše sv. matka opouští kostel a čeká na chlapce. „Kde jsi byl, Františku?“ táže se vážně. „Byl jsem dnes na mši sv. za tebe a zítra půjdu za tatínka, abyste i vy se mnou chodili do kostela.“

Matka neřká ani slova a František jde mlčky vedle ní domů.

Druhého dne zase vstává dřívě a chce právě vyjít z domu, když tu přichází otec a praví: „Půjdu s tebou, Františku!“

Několik týdnů později klečí tři šťastní lidé u oltáře: otec, matka a uprostřed nich František. Jeho veliké přání se splnilo.

Ze života sv. Terezie Ježíškovy.

Svatá Terezička šla jednou se svým tatínkem na procházku. Když spolu rozmlouvali, tázala se ho: „Proč pak, tatínku, chodíš na mši sv. vždycky v šest hodin, každého rána, i v zimě? Mohl bys přece chodit na pozdější mši svatou.“

„Ovšem že bych mohl, ale já raději chodím na ranní, to je mše svatá „chudých“.“

„A proč ji tak jmenuješ?“

„Protože chudým lidem, dělníkům a služebným, není možno jinak přijít ve všední den na mši svatou, leč když si přivstanou; v pozdějších hodinách už nejsou volní, práce jim brání. Já jsem tedy rád s chudými na ranní. — Mimo to si přivstávám „za pokání“. Konáním kajících skutků můžeme spláceti dluhy, můžeme dosti činiti nejen za své vlastní hříchy, nýbrž i za cizí. Hříšníkům, jejichž duše je pošpiněna hříchy, můžeme tak přispěti k očištění.“

Terezička se zamyslela. Zachraňovati hříšníky kajícími skutky, to jí bylo něco nového. Její mysl byla tím cele zaujata, když tu najednou — žbluňk! Naši pouťníci, jdoucí právě podle vody, ohlédnou se a vidí svého průvodce, bílého psa Toma, jak vystrkuje z vody hlavu. Stačilo zahvízdnout, a pes se vyhrabal z vody a přiběhl. Voda z něho jen crčela. „A teď buď hezky klidný a neotřepávej se u nás,“ volala naň Terezička. Ale sotva to dořekla, spatřila, jak si Tom lehl do prachu na cestě a v prachu se počal válet, takže za chvíli byl celý zašpiněný a podobal se hroudě bláta. Terezička vykřikla: „Ó, jak je škaredý!“

„Vidíš,“ pravil otec, „tak vypadá duše, která se válí v blátě hříchů a potřebuje, aby jiná obětavá duše přispěla jí na pomoc.“

Dlouhá procházka se skončila. Při návratu domů cítila Terezička — protože mnoho chodila a mnoho mluvila — náramnou žízeň.

„Ó Pavlino, kdybys věděla, jakou mám žízeň,“ volala vcházejíc do dveří.

Ale sestra Pavlina měla zvláštní nápad. Ačkoliv nevěděla, o čem byla řeč na procházce, řekla: „A nechtěla bys obětovati svou žízeň za obrácení jednoho hříšníka?“

Terezička pochopila. Nabízel se jí kající skutek.

„Ó ano, Pavlinko,“ přisvědčila bez váhání, ale povzdechla si při tom zhluboka, z čehož bylo patrné, jak velikou obět přináší.

Pán Bůh však byl spokojen s dobrou vůlí.

Netrvalo dlouho a již tu byla Pavlina s občerstvujícím nápojem. Dala jej Terezičce, aby pila. Při tom ji poučila, že jednu zásluhu má za tu dobrou vůli, s jakou se odhodlala snášeti žízeň; druhou pak zásluhu, že bude mlíti za poslušnost, když teď poslechne a bude píti; a tak tou dvojí zásluhou jistě přispěje k obrácení ne jednoho, nýbrž dvou hříšníkův. (P. Vošahlík C. S. R. v „Pán přichází“ 1927, 15.)

Další příklady v knihách: „Šťastné děti“ a „Naše Světla“.

* * *

3. Kázání před obnovou.

Vzpomeňte si na proroka Jonáše. Bůh jej poslal jako misionáře do velkoměsta Ninive. Bůh nezničil město, ačkoliv bylo hříšné, ale hrozil: „Ještě 40 dní, a Ninive zahyne!“ Město činilo pokání a bylo zachráněno. Jonáš však byl nespokojený. Nedošlo na jeho slova. Ale Bůh mu dal poučení. Vyrostl keř a dával mu přijemný stín. Avšak keř náhle uschl a prorok se rmoutil. Bůh ho poučuje: „Ty žalost máš nad keřem, a já bych neměl soucit mlíti s velikým městem, kde je na 600.000 lidí?“ — Jak veliké je milosrdenství Boží! To jsme poznali při sv. misii. Dnes vám však chci něco oznámiti, z čeho ještě víc poznáte milosrdenství Boží. Za se misionáři vrátí k nám, aby konali obnovu misie.

I. Pro koho?

I. recidiví

Pro koho bude tato obnova? Mnozí si ve sv. misii vykonali dobrou životní zvěď. Jejich duše naplněna radostí. Měli dobrou předsevzetí, ale zlý duch nespal. Jak stojí v Písmě sv., vrátil se do domu, ze kterého byl vyhnán... a vzal sedm jiných duchů, horších než on. To znamená, nastalo horší pokušení než dříve. Člověk zas klesl do smrtelného hříchu. — A teď, když se zlému duchu podal první útok, hned připravil druhý: Sváděl hříšníka k malomyslnosti, ano i k zoufalství... Všecko marné!... Ale hle, jak dobrý je Bůh! Zas nám posílá misionáře jako posly svého milosrdenství. Dává hříšníku příležitost znovu se vyznati a zároveň uvažovati, kterých prostředků má užívat, aby vytrval. —

Při sv. misii bylo . . . osadníků u sv. zpovědi. **2. zatvrzelí**
To znamená, že podle odhadu misionářů z . . . dospělých katolíků se vyloučilo a nezúčastnilo se misie, nesmřilo se s Bohem, žije dál v hříchu smrtelném. Jak veliký to počet! I pro ně je obnova. Bůh jim znovu nabízí své milosrdenství. Snad mezitím viděli štěstí těch, kteří se smřili s Bohem, snad mezitím slyšeli vypravovat o neštěstí hříchu a štěstí milosti posvěcující. Snad jim Pán Bůh pohrozil nějakým neštěstím, snad těch několik měsíců přemýšleli o své duši, věčnosti a o nebezpečí věčného zavržení. Teď jim Pán Bůh dává příležitost, aby vše napravili.

Ale ještě je jiný druh lidí, kteří potřebují obnovy: vykonali si dobře sv. zpověď, všechno chtěli říci. Ale po sv. zpovědi začne je zlý duch znepokojovati: Neřekl jsi to dobře, to jsi zapomněl, tvá zpověď byla špatná! A nemohou najít pokoje. Hle, přijdou misionáři, u nichž jste byli u sv. zpovědi; můžete jim říci, co vás trápí a duše vaše najde klid a pokoj. **3. znepokojení**

A konečně my všichni potřebujeme obnovy. Všichni jsme si umřili, že se polepříme. Za těch pět měsíců jsme to mohli vyzkoušet, zda-li naše předsevzetí jsou dostatečná, zda-li jsme užívali správných prostředků. V obnově budeme mít příležitost o tom přemýšlet, budeme více osvíceni slovem Božím, poznáme lépe a důkladněji cestu, která vede k věčné blaženosti. **4. všichni**

Jak sv. misie, tak obnova misie je dílem milosti Boží. Úspěch sv. misie byl tak veliký a požehnaný, protože jste se modlili. A tak vás znovu prosíme: modlete se, modlete se! Povzbuzujte děti, aby se modlily, poproste naším jménem nemocné a trpící, to jsou miláčci Boží a jejich modlitba má veliký vliv na srdce hříšníků. Modlete se za hříšníky, za ty, kteří se při sv. misii neobrátili, za ty, kteří znovu do těžkých hříchů upadli, za lehkovážné a vlázné křesťany. **II. Co činit?**

K modlitbám přidejte oběti. Předně ty oběti, které vám Bůh sám posílá: nemoci, bolesti, kříze. **2. oběti**
Řekněte: „Bože, děkuji za toto utrpení a obětují ti je za obrácení hříšníků naší farnosti při obnově.“ — Pak oběti, které musíte přinášeti, chcete-li ctnostně žít: máte pokušení, dráždí vás něco k netrpělivosti, je třeba varovati se blízké příležitosti ke hříchu (hospody, společnosti, osoby). Řekněte: „Bože, rád přináším tuto oběť z lásky k tobě a za hříšníky!“ — Pak přidejte ještě dobrovolné oběti. Někteří mohou lehce častěji k sv. přijímání, jenom trochu spřstátí a jít do kostela. Přineste tu oběť! Můžeme přinášeti oběti v jídle a zvlášt v pití, vzdátí se nějakého pohodlí. Zvláště doba postní je k tomu určena. Využijte těchto příležitostí

a udělejte při tom apoštolský úmysl a budete mítí dvojnásobnou zásluhu.

3. skutkem

Buďte apoštoly slovem a skutkem! Hleďte dobrým slovem a příkladem přiměti jiné, aby přicházeli pilně na kázání a ke sv. zpovědi. Hleďte umožnití svým zaměstnancům, aby se mohli obnovy zúčastniti.

Závěr

Buďte apoštoly! Sami budete mítí z toho největší radost. Již na tomto světě pocítíte odlesk oné nebeské radosti, o níž Pán Ježíš praví: „Větší radost bude v nebi...“ Dej Pán Bůh, abyste všichni co nejvíc této radosti okusili! Amen.

4. Kázání po misii.

O pravé zbožnosti.

Misii bylo dílo našeho posvěcení započato.

Směřili jsme se s Bohem dobrou sv. zpovědí, a misionáři nám ukázali cestu, kterou máme jít, abychom dosáhli svého věčného cíle. Po misii záleží na tom, abychom opravdu touto cestou kráčeli. Proto chceme (vždy první neděli v měsíci) uvažovati o tom, co činili, aby ovoce misie dozrálo. Každý měsíc si tedy chceme vykonat takovou duchovní obnovu. Při ní si vzpomeneme na sv. misii, obnovíme své předsevzetí a uděláme si duchovní program pro další měsíc. A každý měsíc si probereme určitou část duchovního života, abychom měli za rok jakýsi obraz všeho, co katolík má činiti, aby dosáhl svého věčného cíle.

Dnes začneme od základu a tažme se: Co je zbožnost?

I. není odporná

Při slově „zbožnost“ jímá mnohého člověka jakási hrůza: vidí před sebou zbožné osoby obličejů mrzutých, truchlivých a utrápených. Sv. František Saleský praví: „Svět pozoruje, že zbožní lidé se postí, že se modlí a snázejí trpělivě křivdy, že slouží nemocným, dávají chudým, bdí, krotí svůj hněv, potlačují a dusí své vášně, odpírají si rozkoše tělesné a konají mnohé jiné skutky, které samy v sobě a svou povahou jsou drsné a tuhé“ (Filotea 2). Proto cítí svět odpor proti zbožnosti. Ve skutečnosti však je tento úsudek falešný. Podívejte se na ořech! Když visí ještě na stromě, má slupku zelenou, odporně hořkou; ta brzy odpadne; pak má slupku tvrdou, a pak teprve přijde sladké jádro. Tak je to se zbožností: slupka je hořká a tvrdá, jádro však je sladké.

II. pro všechny

Jiní křesťané se domnívají, že zbožnost je jakousi výsadou pro určité stavy: „Snad pro řeholníky a řeholnice, nebo snad pro ženské, ale pro mne ne!“ Je to zas omyl. Sv. František Sal. píše: „Upadal by v omyl, ba dokonce v blud, kdo by chtěl zbožný život vylučovati ze setniny vojenské, z řemeslnické dílny, z knížecího dvoru, z manželské domácnosti. Je ovšem pravda, že v takových poměrech a povo-

láních nelze pěstovat zbožnost pouze rozjímavou, klášterní a fehošní. Ale mimo tento trojí druh zbožnosti jsou ještě jiné druhy, které dovedou zdokonalovati osoby, žijící ve stavech světských“ (Fil. 3). Máme světce ve všech stavech: sv. Josef byl tesař, sv. Kryšpin obuvník, sv. Šebestián voják, sv. Václav panovník, sv. Anna, Monika, Akvila a mnohé jiné byly vdané ženy, a přece se stali svatými.

Někteří lidé mají za to, že jsou zbožní, a přece se mýlí. Zase praví sv. František Sal.: „Arelius III. ne libůstka maloval na svých obrazech všechny osoby tak, že byly podobny osobám, které miloval; a tak si každý maluje i zbožnost podle svých představ a zálib. Kdo se rád postívá, bude se pokládati za zbožného, když se bude postívati, ačkoli jeho srdce je plné záští; netroufaje si pro velikou střídmost svlažiti svého jazyka vínem a snad ani vodou, nebude se příliš rozpakovati též jazyk pomluvou a utrhaním potápěti do krve svého bližního. Jiný se bude domnívati, že je zbožný, protože každý den odřikává spoustu modliteb, ačkoliv jeho ústa oplývají slovy přiskrými, urážlivými, mrzutými vůči domácím a sousedům. — Zase jiný ochotně otvíráv peněženku a dává štědrou almužnu; ale aby otevřel své srdce citům smřlivosti a odpustil svým nepřátelům, to nedovede. Jiný bude odpouštěti, ale nebude platiti svým věřitelům, leč když ho soud konečně donutí. Všichni tací lidé budou se považovati za zbožné, a zatím není u nich žádné zbožnosti.“ (Fil. 1.)

Kdo je tedy opravdu zbožný? — Odpověď IV. nýbrž vůle Boží zní: Kdo rád zachovává přikázání Boží a církevní a plní svoje stavovské povinnosti. „Kdo toho nečiní, i kdyby křísil mrtvé, dopouští se těžkého hřichu, a byl by zavržen, kdyby v tomto stavu zemřel“ (Fr. Sal.). A tu je třeba msti na paměti slova sv. Jakuba: „Kdo by celý zákon zachoval, prohřešil by se však v jednom, provinil se proti všem. Vždyť ten, jenž řekl „Nesemilnější,“ řekl také „Nezabiješ“. Jestli tedy nesmilnější, ale zabiješ, stal jsi se přestupníkem zákona“ (Jak. 2, 10, 11). Kdo by tedy všechna přikázání zachoval, ale jedno přestupoval, u toho není možno mluvit o zbožnosti. — To platí zvlášť o těch, kteří neplní svých povinností stavovských. Tak praví sv. Pavel: „Nestará-li se kdo o svoje a zvlášť o domácí své, zapřel víru a jest horší nežli nevěřící. (1. Tim. 5, 8.)

V jisté farnosti (daleko odtud) byla žena, která se domnívala, že je svatá: chodila denně do kostela a k sv. přijímání, po mši sv. ještě celé hodiny se modlila s rozpjatýma rukama, ale děti neměly snídání, nebyly ustrojeny do školy, neučily se řádně. Byla tato žena zbožná? Co by sv. Pavel o ní řekl?

V jiné farnosti (zas daleko odtud) byla paní, která velice pracovala v charitě, ale doma tak týrala svoje služky, že za rok se jich u ní několik vystřídalo. — Je to zbožnost?

A aby muži nebyli zkráceni! Na jiném místě byl muž činný ve všech katol. spolcích, bez něho se nic ve veřejnosti nedělo — ale doma v obchodě to vypadalo! Žádný pořádek, nehleděl si zákazníkům, neměl pořádek v účtech, nedodával zboží včas, nedbal jakosti zboží. Až přišel do konkursu, stěžoval si: „To mám za to, že jsem podporoval katolickou věc; katolíci mě nechali na holičkách a nekuovali u dobrého katolíka.“

Nemyslete si však, že kárám jen ty, kteří chodí do kostela, neboť platí zde slova moudrého muže: „Kdo chodí do kostela, není ještě svatý, ale kdo do kostela nechodí, je tím méně svatý!“

Jedním slovem můžeme říci: svatý je ten, kdo z lásky k Bohu plní vůli Boží. Proto se Šavel z velikého hříšníka stal velikým světcem v tom okamžiku, když se před Damaškem tázal: „Pane, co chceš, abych učinil?“ — A P. Maria, Královna všech svatých, řekla k andělu: „Aj, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého!“ To řekla nejenom tehdy, ale po celý svůj život to říkala i když obětovala svého milovaného syna a slyšela slova: „Tvou vlastní duši pronikne meč!“ i když šla cestou křížovou, i když stála plna bolu pod křížem.

(Malý Vítek z Fontgallandu řekl, že všechna svatost záleží v jediném slově: „Ano.“ t. j. ve všem, co chce Bůh, říci: „Ano“.)

V. Stupně

Jsou však různé stupně zbožnosti. Sv. František Sal. praví: „Pštro neletí nikdy, slepice létá těžce, a to nízko a málokdy, ale orlové, holubi a vlaštovky létají často, rychle a vysoko. Tak hříšníci nepovzlétají nikdy k Bohu, nýbrž zůstávají stále na zemi a jen pozemskými věcmi se zabývají; lidé dobré vůle, kteří se ještě nedodělali zbožnosti, povzlétají sice k Bohu svými dobrými skutky, ale zřídka, pomalu a těžce; osoby zbožné však vzlétají k Bohu často, ochotně a vysokým letem.“ (Filothea 1.)

Kdo je na nejnižším stupni duchovního života, táže se: „Bože, co musím činiti?“ Kdo však pokročil ve zbožnosti, táže se: „Bože, co mohu pro tebe udělat? I když nejsem zavázán pod hříchem, rád chci činiti, co ty, Bože, si přeješ, abych učinil.“

Svatý Antonín Veliký umřel. Kolem něho stáli jeho bratři a čekali s dychtivostí, co jim řekne na rozloučenou. Světec otevřel naposled ústa svá a řekl: „Moji synové, chcete-li opravdu pokroky dělat v ctnosti a dokonalosti, představte si každý den, že tento den je pro vás první ve službě Boží!“ — Ano, drazí křesťané, to budiž naším heslem pro tento měsíc: Každý den znovu! Každý den s novou horlivostí! Nikdy nefekneme: Dost! nýbrž prosíme denně Boha: Dej, ať dnes tobě lépe sloužím než včera, dej, ať lépe plním své povinnosti a práce, dej, ať rostu ve všech ctnostech; především pak dej, abych tebe, Bože, miloval víc a více, aby tento den přivedl mě k tobě blíž, ó Bože, jenž jsi jediný můj cíl a jediná má radost. Amen.

Pokrm duše.

Chceme-li, aby vyšší život duše nezakrněl, nezahynul, nýbrž trval a rostl, je třeba, abychom duši živili. A jako tělo zahyne nejen tehdy, když mu nedáme jíst, nýbrž také, a to tím spíše, požíváme-li něco jedovatého, tak také duše zahyne, dáme-li jí pokrm jedovatý. Naše povinnosti co do pokrmu duše jsou tedy dvojí:

I. varovati se toho, co duši otravuje,

II. živiti duši slovem Božím.

Duši otravuje špatná četba, četba špatných spisů, ať je to četba špatných novin nebo časopisů nebo knih. Které jsou špatné spisy?

I. Špatná četba

Špatný je každý spis, který napadá buď víru nebo mravy, přímo neb oklikami; spis, který líčí zlo tak svůdně, že působí pokušení. Církev vydala index, t. j. seznam zakázaných knih. Kdo by přes zákaz Církve tyto knihy četl, hřešil by těžce a v některých případech uvrhl by na sebe církevní trest (excommunicatio). Škoda, že nejsou na indexu všechny zhoubné knihy! Neboť zkáza, kterou působí, je převeliká.

1. definice

Už jste viděli člověka, jehož tělo je otráveno jedem? Člověk takový cítí hroznou bolest, má křeče, slábne, až nakonec podlehne vlivu jedu. To však je jen slabý obraz toho, jak špatná četba působí na duši. Podívejte se na takového jinocha, jenž do půlnoci vylévá nad napínavým románem. Nic nevidí, nic neslyší. Všechny ty vášně, jež jsou v knize činny, vniknou do jeho duše. Láska, nenávisť, ctižádost, závist, pomstychtivost, zúřivost, zoufalost. Jaký to hon nejrozmanitějších obrazů! Jaké horečné rozčilení? A je-li román necudný, jaké to jedovaté výpary vdechuje ubohé srdce jinochovo! Hle, již doutná ta zlá jiskra v něm, a než se nadějete, vzplane v něm celý oheň nemravnosti! — Kdo by mohl vypočítati, kolik duší zahynulo špatnou četbou!

2. škoda

Vězni v káznici dostali za úlohu otázku: „Jaký vliv měl tisk na můj život?“ Odpovědi byly zdrcující. Většina trestanců se přiznala, že špatná kniha byla začátkem cesty dolů. Jeden píše: „Věřil jsem bezbožeckým knihám. Dnes však již vidím, že bez náboženství člověk se nedostane dál, leda do káznice.“ Jiný píše: „Špatný tisk zničil mé životní štěstí.“ Třetí: „Vím, že vylíčení mého činu v novinách povzbudilo jiného k podobnému zločinu. Dnes je tam, kde já.“ V novinách byla zpráva: Mladý muž, příručí u knihkupce, se nevrátil domů. Matka po dlouhém čekání šla do jeho světničky a nalezla tam dopis: „Milá matko! Až tento dopis najdeš, nebudu již mezi živými. Odpusť mi, ale nemohl jsem dál snést hroznou prázdnotu svého života.“ V lesku jej našli zastřeleného. A příčina sebevraždy? — Četba špatných knih.

Zlý duch má zájem na tom, aby lidé nepřestali otravovati své duše špatnou četbou; proto jim vnuká různé výmluvy, jimiž uklidňují svoje svědomí. Jedni praví: „Tato kniha je literárně cenná, je psaná nádherným slohem, musel bych se mezi vzdělanými lidmi stydět, kdybych jí nečetl.“ — Jako by jed přestal býti jedem, když jej zabalíme do pěkné obálky! Právě naopak; krásná forma učiní jed duše ještě nebezpečnější. Světské zákony nařizují lékárníkům pod tréstem, aby nedávali jed do obyčejných láhví a aby každá láhev s jedem byla označena umrlčí hlavou.

Dělník nalil do láhve od limonády kyseliny sírové. Jeho syn přišel z práce domů, měl žízeň, sáhl po láhvi, napil se a děsně si popálil vnitřnosti. Otec měl pak nepřijemnosti se soudy a byl potrestán za to, že svou lehkovážností ohrožoval život jiných. Tolik péče o život tělesný! Není život duše více?

Druhá výmluva čtenářů špatných knih je: „Mně to neškodí!“ Jinak hodný muž čítával špatné knihy a noviny. Na výčitky ženy odpovídal: „Jak mi to může škoditi? Já brzy zase zapomenou, co jsem četl.“ Dcera, která byla přítomna, se tázala: „Tatínku, co jsme měli v neděli k obědu?“ — „Už nevím.“ — „Tak vidíš, zapomněl jsi, co jsi jedl, a přece se tělo živilo. Není to též tak s tím, co čteš?“ Otec proti tomu nemohl nic namítnouti, a brzy ony knihy a časopisy zmizely z jeho domu.

Vynikající filosof a kněz Balmes se přiznává, že když z povinnosti musel čísti knihy proticírkevní, byl tím tak otráven, že musel vždy přečísti některou kapitolu z knihy o „Následování Pána Ježíše“, aby jeho duše neutrpěla škodu. A lidé vlažní, na duši přitrávení, se odváží tvrditi, že jim četba špatných knih neškodí! —

Nejnerezumnější výmluva však je asi tato: „Já vynesu to, co by mi mohlo škoditi.“ A odkud víš, že je to nebezpečné? Teprve tehdy to víš, až jsi to přečetl, avšak potom je už pozdě.

Nerozumně jedná ten, kdo otravuje svoje tělo, ale dvakrát, ne, desetkrát nerozumněji jedná ten, kdo četbou otravuje svou duši.

Právem proto řekl P. Abel svým Vídeňákům: „Vy jste hloupější nežli krysy. — Chci vám to dokázati: Krysám klademe jed, ony jej požírají a hynou. Vám také kladou jed. Ne pilulky arsenové, ale špatný tisk. Vy jej pojídáte a hynete. Ale vy jste jej zaplatili svými vlastními penězi. To krysy nedělají. Tak hloupé nejsou!“

Jediný závěr těchto vývodů je: Pryč se špatným tiskem! Ještě dnes prohlédněte svoje skříně a spalte bez milosrdenství, co by mohlo pohoršiti kohokoliv, ale zvláště mládež.

Avšak jako nestačí tělu, když se vystřiháme jedu, nýbrž musíme je nadto živiti dobrou potravou, aby hladem nezalzynulo — tak také duše může hladem zahynouti nebudeme-li ji sytiti, a proto nás Spasitel napomíná: „Ne sumým

chlebem živ jest člověk, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích“ (Mt. 4, 4).

Tuto část kázání bych vlastně neměl říkati vám, nýbrž těm, kteří zde nejsou. Vy slyšíte slovo Boží 1. kázání rádi, a proto přicházíte na kázání a s pozorností je posloucháte. Vám nemusím dokazovati, že se při kázání jedná o statky nejvyšší: o nesmrtelnou duši, o věčné spasení, o věčný život. Ale víte, co byste mohli udělat? Půjčte katolický časopis, když jste jej přečetli jiným, kteří na kázání nechodí neb přineste jim leták „Posel pravdy“. Snad se vám podaří získati některou duši.

Snad se někdo vymluví, že není žádného při kázání, které by nás pod těžkým hříchem zavazovalo, abychom v neděle a svátky slyšeli slovo Boží. Budiž, avšak je jiné přikázání, které velí, abychom ve věcech víry nebyli vlastní vinou nevědomí; a je přikázáno, abychom užívali prostředků určitých k dosažení spásy — a mezi nimi je slyšení slova Božího na posledním místě. — Ano, můžeme říci, že dneš slyšení nedělního kázání ani nestačí, neboť se žádá ve všem větší vzdělanosti. Proto se doporučuje denní duchovní četba. Kolik duší bylo zachráněno duchovní četbou!

Ignác z Loyoly, marnivý důstojník, ležel raněný ve svém rodném zámku. Měl dlouhou chvíli. Chtěl něco ke čtení, ale něco zábavného. V celém domě nebylo však jiné knihy než „Život Ježíše Krista“ a „Život svatých“. S počátku se mu tato četba nelíbila, ale čím dál tím více poznával, že je na bludné cestě, která vede do záhuby, a že světci jsou praví hrdinové, vojáci Ježíše Krista, kteří si zasloužili korunu věčné slávy. Rozhodl se, že je bude následovati, a hle — ze ctizádostivého důstojníka se stal světec, jeden z největších světců: svatý Ignác z Loyoly!

Kristina Švédská, dcera Gustava Adolfa, byla vychovávána přísně protestantsky; proto bylo dbáno toho, aby se jí nedostala do ruky žádná katolická kniha. Jednou při četbě pohanského spisovatele Cicerona přišla na větu: Pravé náboženství může býti jenom jedno. To na ni působilo hlubokým dojmem a od toho okamžiku začala přemýšlet, které náboženství je pravé. Pět roků porovnávala všechna jí známá náboženství. Antonio Macedo, kaplan portugalského vyslance, jí půjčil knihy katolické; teď se jí otevřely oči a ona poznala, že náboženství pravé, které tak vášnivě hledala, je jedině katolické.

Proto radí sv. František Saleský: „Mívej vždy po ruce malou knihovničku s dobře vybranými zbožnými knihami. Čtej v nich každý den nějaký čas s velikou zbožností, jakobys četl psaní, která ti svatí poslali z nebe, aby ti ukazovali cestu do nebe a povzbuzovali tě, aby ses tam ubírala“ (Filothea 17).

Které knihy by měly býti v každé rodině? — Nový Zákon nebo Čtení z Písma svatého, Postilla, Výklad katechismu, Životy svatých (Ekert, Církev vítězná, Naše světla, Vítězové, Výklad mše

sv., Kochem, pro vzdělané, Cinek), Stork, Z duchovního života, František Saleský, Filothea, Tomáš Kempenský, Následování Pána Ježíše.

Jak máme čísti? — Nechceme čísti z pouhé zvědavosti, nýbrž z touhy státi se lepšími. Čtíme s uctivostí: vzpomeňme si, že k nám mluví Bůh, proto řekněme před četbou: „Mluv, Pane, neboť slyší služebník tvůj.“ Čtíme pozorně: nepospíchejme; nečtíme povrchně, nýbrž důkladně; tažme se často: Čemu se z toho naučíme pro život? Jaké předsevzetí si z toho učiním?

Závěr.

Jaké praktické předsevzetí dnes uděláte? — Kdo nemá žádnou duchovní knihu, ať si ještě dnes jednu objedná. Rád vám v tom poradím a pomohu. Kdo nečetl dosud pravidelně, udělej si určité předsevzetí: nejlépe čísti každý večer půl hodinky společně v rodině. Kde už tak děláte, buďte a pošto ly duchovní četby: Darujte (k svátku, k vánocům, k svatbě, k biřmování) duchovní knihy. Snad z toho něco padne na skálu, něco vedle silnice, něco mezi trní, ale něco vzejde a přinese stonásobný užitek k vaší veliké radosti. Amen.

O modlitbě.

Při misii jste slyšeli kázání o modlitbě. Bylo vám ukázáno, jak důležitá je modlitba a jak se máte modliti. Jistě jste si hluboce všípili v paměť slova velikého misionáře sv. Alfonsa: „Kdo se modlí, jistě dojde blaženosti; kdo se nemodlí, jistě zahyne.“ Dnes chceme probrati některé praktické otázky o modlitbě. Předně uvažujme, kdy se máme zvláště modliti.

1. Kdy se modliti?

1. ráno

Katechismus odpovídá: máme se modliti ráno, večer, před jídlem a po jídle, před prací, když se k modlitbě zvoní a v pokušení. — Ráno aspoň krátkou modlitbu. Asi tak, jak sv. Alfons doporučuje: 1. Bože můj, klaním se ti a miluji tě z celého srdce svého. 2. Děkuji ti za všechno mi prokázaná dobrodiní, zvláště za to, že jsi mě této noci ochránil a zachoval. 3. Obětuji ti, cokoli budu dnes činiti a trpěti, ve spojení s tím, co Ježíš a Maria konali a trpěli; mám též v úmyslu získati všechny odpustky, které mi lze získati, a obětuji je za duše v očistci. 4. Činím předsevzetí, že se dnes budu chrániti každého hříchů, zvláště tohoto (Dobře jest uměti si, že se vystřiháme té chyby, do které nejčastěji klesáme.) 5. Prosim tě pro lásku Ježíšovu o milost setrvání.

2. večer

Večer se máme pomodliti asi toto: 1. „Bože, děkuji ti, že jsi mě chránil celý den. 2. Duchu sv., osvět mě, abych poznal, jak jsem ti celý den sloužil.“ 3. Pak projdeme celý den, hodinu za hodinou od rána až do večera, a zkoumáme, čín jsme snad zhřešili. 4. Pak pohlédněme na kříž a řekněme: „Ježíši, Tys za mé hříchů trpěl nesmírné bolesti na kříži. Lituji svých hříchů a nechci již hřešiti. Zvláště zítra se chci této chyby varovati.“

5. Bože, chraň mě celou noc!“ Když jsme se odebrali na lůžko, pomodlíme se, jak nás učili misionáři: „Umřítí musím...“ Je též dobře vzít růženec a až do usnutí se modlití za dušičky.

Katolík se modlí před jídlem a po něm. I někteří nekatolíci uznávají, že je to chvalitebný zvyk, neboť právě při jídle se můžeme lehce státi otroky těla a požívačnosti. Znáte ještě z misie ty modlitby: „Shlédni, ó Bože, . . .“ a „Přijmiž, ó Pane, . . .“

Modlíme se při práci. Je-li Bůh s námi, bude naše práce lehčí. — Pracujeme-li z lásky k Bohu, bude naše práce záslužnější. Není třeba dlouhé modlitby, stačí stělná modlitbička: „Všecko pro Tebe, nejsv. Srdce Ježíšovo!“

Hlas zvonů volá k modlitbě celou farnost. Třikrát denně zvoní „Anděl Páně“. Vzpomínáme přítom velkého tajemství víry, že Bůh se stal člověkem, aby nás vykoupil. Ale je to též jakási obnova misie. I nám Bůh skrze misionáře zvěstoval spásu, i my jsme řekli: Aj, já služebník, dívka Páně. I my se máme snažiti, aby slovo Boží se stalo skutkem! — Zvoní se (ve čtvrtek večer na památku úzkosti Páně a) v pátek odpo. ve 3 hod., abychom si vzpomněli na přehovku smrti našeho Spasitele.

Nejvíce se máme modlití v pokušení. Ježíš praví: „Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ V pokušení ke hřěvu se máme modlití: „Račiz mně, ó Ježíši, dáti svatou trpělivost!“ V pokušení proti sv. čistotě: „Ó Ježíši, ó Maria, opatrujte mne!“ V pokušení k závisti: „Bože, dej této osobě ještě více toho, co jí závidím!“

Sv. Alfons zdůrazňoval při misích velice modlitbu rozjímavou. Praví, že bez ní se duše sotva udrží dlouho v milosti Boží. Bez modlitby rozjímavé chybí nám světlo a kráčíme ve tmě a nevidíme nebezpečí, nemáme síly, abychom kráčeli kupředu po cestě k Bohu. — Naproti tomu, kdo denně koná rozjímání, stěží upadne do hřechu; a kdyby se mu někdy to neštěstí přihodilo, jistě co nejdříve k Bohu se vrátí. — Rozjímání a hřech smrtelný se spolu nesnesou.

Nejlépe rozjímáme ráno, nemáme-li klidu doma, pak v kostele. Před rozjímáním si živě uvědomíme přítomnost Boží; pak prosíme Boha o pomoc; a potom si představíme (svou obrazotvorností) výjev, o kterém chceme rozjímat. (Na př., chceme-li rozjímati o Spasiteli ukřižovaném, představíme si, jako bychom byli na Kalvarii a pozorovali všechno, co se tam děje. Tak upoutáme svého ducha, aby nezabíhal jina.)

Pak přečteme v nějaké knize látku, o které chceme rozjímati. Po přečtení užíváme rozum a přemýšlíme o tom, ale tak, aby se naše srdce povzneslo k Bohu.

To je rozdíl mezi rozjímáním a studováním. Při studiu přemýšlíme, abychom získali nějaké vědomosti nebo abychom o něčem mohli psáti nebo mluvit; při rozjímání však přemýšlíme, abychom Boha a věci Boží více milovali a život svůj polepšili.

Rozjímání rozumové má v nás probouzení dobrá hnutí citu, jako: zuhanbení nad minulým životem, nenávisť k hříchu, bázeň, abychom neupadli v nemilost Boží, strach před soudem a peklem, radost nad láskou Boží, útrpnost, horlivost pro spásu duší lidských. Takovým citům má se duše naše oddávat tak, jak nejvíce dovede.

Ale nesmíme zůstávat při pouhých citech, nýbrž z nich musí pak vycházet určitá a zvláštní předsevzetí, že v té a v té věci se chceme polepšiti.

c) Závěr Rozjímání sluší zakončiti trojím úkonem a všechny tři úkony učiníme s pokorou co možná největší.

1. Předně máme poděkovati Pánu Bohu za osvícení, city a dobrá předsevzetí, jež nám dal do srdce, a za jeho dobrotu, jež se objevila v tajemství, o němž jsme rozjímali.

2. Pak obětujeme Bohu svá předsevzetí ve spojení s obětí nejsvětějšího Syna jeho.

3. Nakonec budeme prositi Boha a zapřísahati ho, aby nás učinil účastnými milostí Syna svého, aby nám dal požehnání, abychom svá předsevzetí splnili.

4. K tomu radí ještě sv. František Sal., abychom si uvili jakousi duchovní kytičku, t. j. vybrali si dvě neb tři myšlenky, které nás více dojalý; k těm se máme za dne často vraceti.

Mezi dnem máme svá předsevzetí uskutečniti. Neboť co by nám pomohla nejkrásnější předsevzetí, kdybychom jich neuskutečnili!

d) Jednoduchý způsob Komu by se tento způsob rozjímání zdál býti příliš těžký, tomu doporučuje sv. Alfons: Čti v nějaké knize a chvílemi vzbuzuj tu neb onu dobrou myšlenku nebo ctnost nebo předsevzetí nebo některou prosbu.

Podrobný návod k rozjímání máte v misionární knížce „Bůh a duše“, ve spise Filothea od sv. Františka Sal. a v brožurce: Rozjímání (Životem č. 263).

III. Vzpomínka na přítomnost Boží Na otázku, kdy se máme modliti, odpověděl Spasitel, že je třeba vždycky se modliti a neustávat (Luk. 18, 1). Jak je to možno? Ústně se nemůžeme vždycky modliti, ale můžeme vždycky, i při práci a při zotavení, pamatovati na přítomnost Boží střelnými modlitbami.

I. užitek Toto cvičení je velmi užitečné, neboť jest nám útěchou. Žalmista praví: „I když musím projíti údolím smrti, nebo jím se zlého, neboť Ty se mnou jsi!“ (Ž. 12, 4). Dodává nám síly. Sv. Pavel praví: „Když Bůh je pro nás — kdo proti nám?“ (Řím. 8, 31). — Pomáhá nám k trpělivosti, neboť víme, že nic se neděje bez vůle lásky plného Boha. — Zjednává nám již na tomto světě radost nebeskou (Rodriguez). — A konečně rozmnožuje v nás lásku k Bohu; jako železo, jež držíme v ohni, musí se státi žhavým. Užitek je tedy veliký. Hleďme se proto cvičiti ve vzpomínce na přítomnost Boží.

Sv. Alfons nám udává čtyři způsoby: Můžeme si představití Ježíše v nějakém tajemství jeho života, na př., jak leží v jeslích, jak učí zástupy, jako dobrého pastýře, jak visí na kříži. Avšak to jest jen cvičení obrazotvornosti. Ve skutečnosti je Kristus jako bohočlověk přítomen ve svatostánku. Proto můžeme toto cvičení spojití s duchovní návštěvou Ježíše svatostného.

2. cvičení

a) Ježíš

Klara Feyová, která má býti svatořečena, měla ve zvyku každou čtvrt hodiny, i když byla v nejpilnější práci neb v rozhovoru s jinými, na okamžik pozdravití v duchu Ježíše ve svatostánku, a tak se stala svatou.

Můžeme si představití: Bůh je při mně, Bůh mě vidí, Bůh mě slyší, Bůh mi pomáhá. Toto cvičení je vhodné i pro děti. Často jim vštěpujete: „Oko Boží všechno vidí.“

b) Bůh při nás

Třetí cvičení je: Hledejme Boha ve tvorech! Bůh dává vodě schopnost, že mě čistí a občerstvuje, Bůh stvořil ovoce, aby mě posilnil, Bůh mě šatem kryje před nepohodou, Boží láska září ve slunci... Bůh je v duši každého člověka, s kterým mluvím.

c) Bůh ve tvorech

Konečně: Hledejme Boha ve svém srdci! Tak blízko máme k němu! Klanějme se mu! Děkujme mu! Při práci mu řekněme: Bože, chci býti jen tvým nástrojem! Při mluvení: Bože, mluv Ty skrze mne! Při čtení: Bože, osvět mou duši, abych měl ze čtení užitek pro duši.

d) Bůh ve mně

(Obširnější návod k tomuto cvičení naleznete v brožurce „Kam uteku?“ Životem č. 116.)

Končí slovy sv. Augustina: „Kdo se dobře modlí, dobře žije.“ A k tomu přidám: Kdo dobře žije, dobře zemře, kdo však dobře zemře, dojde blaženosti věčné. To nám a všem lidem dejž všemohoucí Bůh! Amen.

Závěr

O lásce k Bohu.

„Bůh ti tento život dal, bys jej vroucně miloval, a tak touto svatou láskou blaženým se stal.“ Tak začíná misionární píseň. Víme, že je to cíl našeho života, souhrn veškeré dokonalosti, největší příkázání Boží: Boha nade všechno milovati.

Lidské srdce dychtí po lásce. Něco musíme milovati. Ale jak bloudí přemnozí rozumem v poznání, tak bloudí srdcem v lásce.

1. Proč?

Milujeme krásu přírody: hvězdnaté nebe, pestré květy. — Avšak veškerá krásu přírody je jen odleskem krásy Boží. „Nebesa vypravují...“ Kapka vody je krásná, když se v ní láme paprsek a září ve všech duhových barvách. Lidé však si této krásy mnoho neváží, protože je prchavá. Ale diamant, který má podobnou krásu, avšak trvalou, je lidmi vysoko ceněn, mají jej rádi, milují jej. Avšak ani ta krásu diamantu není

1. krásu Boží

v ě č n á. — Mnohý se zamiluje do krásné t v á ř e. Avšak jak dlouho trvá krása lidské tváře? Jak bude vypadat za padesát, devadesát let?

Vypravuje se, že za starých časů se jedna dívka zamilovala do krásné tváře jednoho muže. Onen muž těžce onemocněl a v závěti nařídil, aby po jeho smrti vykopali jeho tělo, nejdovednější malíř aby namaloval jeho tvář a obraz aby byl darován oné dívce! Byla to tvrdá, ale dobrá léčba pro nezřezanou vášeň.

Milujeme krásné, ctnostné duše. Odkud však má duše svou krásu? — Od Boha-Stvořitele, který ji stvořil „podle obrazu a podobnosti svého“. Jak bychom mohli milovat tvory a zapomenout na toho, který je obdařil dokonalostí? On je lásky nejhodnější, neboť v něm jsou všechny dokonalosti: moudrost, láska, milosrdenství, vševědoucnost v míře nekonečné!

2. dobrodlní Boží

a) stvoření

Milujeme ty, kteří nám dobře činili, jako rodiče, učitele, kněze. Kdo však nám více dobrého prokázal než Bůh? On sám praví: „Láskou věčnou miloval jsem tebe...“ (Jer. 31, 3). Kdo na nás myslel před 100 lety, před 1000 lety, před miliony let, kdy ještě nebylo země ani hor ani slunce? Jenom Bůh ve své božské věčnosti! — On na tebe myslel, miloval tě a z lásky tě chtěl stvořiti. — A pak tě stvořil: dal ti tělo a s ním milionové dary. Dal ti oči. Kdyby ti někdo chtěl dát milion s podmínkou, že mu dáš oči, dal bys je? Řekl bys: podrž si svůj milion, co by mi byl platný, kdybych již neviděl krásy světa? Bůh ti tedy daroval oči. Nemusel. Mohl jsi se narodit slepý, a nemohl bys vyčítati, že ti Bůh ukřivdil. — Dal ti sluch, jazyk, zdravé ruce, nohy. — Dal ti duši. Zvláštním úkonem své všemohoucnosti stvořil tvoji duši, obdařil ji rozumem a svobodnou vůlí. — A ty bys ho nemiloval?

b) spasení

Avšak na tom není dosti. Písmo sv. praví: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“ (Jan 3, 15). Kdž lidstvo v Adamu odpadlo od Boha, Bůh je nezavrhl, ale smiloval se nad ním. „Aby otroka vysvobodil, Syna obětoval,“ tak pějeme na Bílou sobotu. — A Bůh Syn? — Sám praví: „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby kdo položil život svůj za své přátele“ (Jan 15, 14). On sám měl větší lásku, neboť život svůj obětoval i za nepřátele svoje. A za jakých bolestí obětoval život svůj: na hoře Olivetské, na křížové cestě, na Kalvarii!

c) milost posvěcující

A co nám vydobyl svou bolestnou smrtí? — Milost posvěcující, účast na božském životě, takže sám mohl říci: „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5) a sv. Pavel: „Kristus je hlavou Církve“ — „těla vaše jsou údy Kristovy“ (1. Kor. 6, 15).

3. přikázání Boží

To všecko by nám už mohlo stačiti, abychom milovali Boha. Avšak Bůh nad to všecko nám dal přikázání lásky, a to první a největší přikázání: „Milovati budeš

Pána Boha svého z celého srdce svého...“ (Lk. 10, 27). Nemáme tedy na vybranou: Buď přikázání to zachováme, a tím dosáhneme života věčného, anebo neposlechneme, a tím si zasloužíme věčné zavržení. Bůh praví: „Ať, předkládám tobě život, aneb smrt: vol život!“ (Deut. 30, 19).

Kdyby Bůh od nás žádal, abychom vystavili čtyřpatrový dům, mohli bychom namítnout: „Nemám tolik rozumu!“ — Kdyby od nás žádal,

11. Jak Boha milovat?

1. dobrá vůle

abychom letadlem přeletěli oceán, mohli bychom se vymlouvat: „Chybí mi cvik!“ — Kdyby žádal, abychom napsali učenou knihu, mohli bychom říci: „Nejsem tak nadaný!“ — Kdyby žádal, abychom zaplatili dluhy všech států, mohli bychom naříkat: „Nemám tolik peněz!“ Bůh však žádá, abychom ho milovali. Co k tomu potřebujeme?

Bratr Egidius, jeden z prvních druhů sv. Františka, hovořil jednou se sv. Bonaventurou, velikým učencem: „Jak jsi šťasten bratře, že ti Bůh dal tak velikou učenost! Ale co my ubozí nevědomci, co můžeme my udělat, abychom se spasili?“ Na to odpověděl světec: „Kdyby Bůh člověku nic jiného nedal než svou lásku, bylo by to dost.“ — „Ale otče,“ odvětil Egidius, „může-li ubohý nevzdělaný člověk Boha tak milovat jako učený muž?“ A sv. Bonaventura ho poučil: „Stará babička může Boha tak, ano ještě více milovat, než učený bohoslovec.“ Tu se Egidius už nezdržel, pln radosti spěchal do zahrady, obrátil se k městu a volal: „Stará, ubohá, neučená babičko, miluj Boha a Ježíše Krista, a budeš větší než náš bratr Bonaventura!“

Láska k Bohu záleží jenom v naší dobré vůli. Neboť tomu, kdo má dobrou vůli, Bůh dá potřebnou milost.

Je dobře, když cítíme lásku Boží v srdci, proto konáme rozjímaní, aby se rozešlo srdce naše láskou. Proto zpíváme nábožné písně, neboť patří:

2. nejen slova a city

„zpěvem k srdci“. — Avšak nemysleme, že láska záleží jen v citech. Svátí cítili často vypráhlenost duše, a přece Boha milovali, ano milovali ho více, než ti, kteří hledají jen jakési uspokojení citu. Je dobře, když vyjadřujeme svoji lásku k Bohu slovy vroucích modliteb. Ale nedomnívejme se, že slova stačí. Ježíš praví: „Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého“ (Mt. 7, 21). To je pravá láska k Bohu.

Pinití vůli Boží. Proto Panna Maria, která měla největší lásku k Bohu, vždy a za všech okolností ří-

3. skutky

kala: „Ať, já dívka Páně, staniž mi se podle slova tvého!“ (Lk. 1, 38.) Ta slova opakovala i tehdy, když slyšela slova: „Tvou vlastní duši pronikne meč!“ (Lk. 2, 35), i když potkala svého Syna na křížové cestě, i když stála pod křížem v bolestech největších. Láska je ochotna dle vůle Boží trpět, láska však je též ochotna vůli Boží činit. Sv. Řehoř praví: „Láska k Bohu nemůže zůstat nečinnou.“

Je-li přítomná, působí veliké věci, nechce-li jich působiti, není to žádná láska.“

4. následování Ježíše

Pro křesťana je vůle Boží následovati Ježíše Krista. To řekl již sv. Pavel: „Buďte následovníky mými, jakož i já jsem Kristovým“ (1. Kor. 4, 16). A vrcholem dokonalosti jsou mu slova: „Žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus“ (Gal. 2, 20). To znamená: tak smýšlím, jako Kristus, tak mluvím jako Kristus, tak jednám, pracuji a trpím jako Kristus.

III. Jak dosáhneme lásky k Bohu?

1. prázdné srdce

Poslední otázka: Jak dospějeme k lásce Boží? — „Kdo odpoutá své srdce od věcí pozemských a zmužile snáší protivenství, ten dojde brzy k lásce Boží.“

Když se někdo chtěl přidružiti k starokřesťanským poustevníkům v Egyptě, byla první jejich otázka: „Máš prázdné srdce?“

Pokud je srdce naplněno nežřizzenou láskou k majetku, ke tvorbě, k přibuzným, není v něm místa pro lásku Boží. „Kdo miluje otce neb matku více než mne, není mne hoden“ (Mt. 10, 37), praví Ježíš. — Zpytujeme dnes svědomí: zdali není třeba vypuditi ze srdce nežřizzenou lásku.

2. touha

Je-li srdce osvobozeno, vzbudí se v něm touha po lásce Boží. Sv. František Sal. píše: „Kdo vroucně touží po tom, aby miloval, brzy bude vroucně milovati.“

3. modlitba

Opakujeme často odpustkovou modlitbu: „Nejsladší Srdce Ježíšovo, dej, ať tebe miluji víc a více.“

4. cvičba

Sv. František Saleský na otázku, jak nabýti lásky Boží, odpovídá: „Tím, že ho chceš milovati, a místo přemítání a dotazování se, jak bys to měl učiniti, opravdu se přičiníš, lásku tuto osvědčovati ustavičným spojením ducha svého s Bohem. — Při tom běží méně o vědění než k o n á n í.“ Pliňme svoje povinnosti co nejsvědomitěji a při tom vzbudme často dobrý úmysl: „Všecko pro Tebe, Nejsvětější Srdce Ježíšovo!“

5. utrpení

Velice u nás rozněcuje oheň lásky, snášíme-li odhodlaně utrpení, která nám Bůh posílá. Jako vítr zhasí slabé světlo, silný plamen však roznítí, tak utrpení slabou lásku zničí, silnou však rozhojní.“

Závěr

Kdybyste si z tohoto kázání nic jiného nevybrali než toto předsevzetí: Každý den ráno z hloubi srdce se pomodlit: „Nejsladší Srdce Ježíšovo, dej ať Tebe miluji vždy víc a více, dnes víc než včera, tuto hodinu více než minulou!“ A kdybyste v tomto cvičení celý tento měsíc vytrvali, pak kázání nebylo nadarmo, dobré semínko misie hy vzklíčilo a rostlo k životu věčnému. Amen.

O lásce k bližnímu.

Lidé slyší rádi něco nového. Jak asi naslouchali apoštolé, když jim Kristus oznámil: „Nové přikázání dávám vám.“ A co bylo ob-

sahem tohoto nového přikázání? Něco, co dosud na světě nebylo: „Abyste se milovali vespolek“ (Jan 13, 24). Ano, to byl základní rozdíl mezi křesťany a pohany i židy, že Kristus mohl říci: „Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li mít lásku ke druhým“ (Jan 13, 35). O tomto novém přikázání křesťanském chceme při dnešní duchovní obnově rozjímati.

Hned na počátku je třeba zdůrazniti rozdíl mezi křesťanskou láskou k bližnímu a t. zv. světskou humanitou. Humanita miluje bližního a chce mu dobře činiti z čistě lidských pohnutek, bez ohledu na Boha.

Zkoumejme pohnutky humanity, a poznáme hned, jak jsou ličné: Máme lidstvo milovati, protože lidstvo nám prokázalo mnoho dobrého? — Ale lidstvo nám prokázalo též mnoho zlého! — Máme prokazovati bližnímu skutky lásky, protože z toho máme užitek. — Co však, když z toho užitek nemáme, ano když je užitečnější nemocné usmrtiti a podobně?

Křesťanská láska miluje bližního z lásky k Bohu. Sv. Jan praví: „Kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí?“ (1. Jan 4, 20). Bůh miluje všechny lidi, proto kdo miluje Boha, musí též milovati všechny lidi pro Boha.

Bůh miluje všechny lidi, protože všechny stvořil a každému dal nesmrtelnou duši, stvořenou podle jeho obrazu. Všichni se mohou modliti: Otče náš, jenž jsi na nebesích. Proto jsme všichni mezi sebou bratři a sestry.

Bůh nás k tomu přímo zavázal, dav nám přikázání, spojené s prvním a největším přikázáním: „Milovati budeš Boha svého nade všecko, to je první a největší přikázání, druhé pak jest podobné tomu: milovati budeš bližního svého jako sebe samého“ (Lk. 10, 27). Ježíš toto přikázání znovu a znovu zdůrazňuje.

Avšak Ježíš Kristus nás učí nejen slovy, nýbrž ještě důrazněji svým příkladem. Celý jeho život shrnul sv. Lukáš evangelista v jednu větu: „Chodil a dobře činil“ (Skut. 10, 38). Nemocné uzdravoval, hladové sytil, neučené poučoval a nakonec obětoval svůj život za nás všechny.

On nám také slovem a příkladem ukázal, koho máme milovati. Jeho láska je tak veliká, že přemohla všechny přehrady rozdílných národností. Posílá svoje apoštoly ke všem národům a v podobnosti o milosrdném Samaritánu dává poučení, že křesťanská láska by byla jen rozšířeným sobectvím, kdyby se omezovala jen na vlastní soukmenovce.

To bylo něco nového; ale hlásal také něco dosud přímo neslýchaného, totiž lásku k nepřátelům:

I. Pohnutky

1. láska k Bohu

2. člověk dítkem Božím

3. přikázání

4. příklad Kristův

II. Koho milovati?

1. všechny národy

2. nepřátele

„Já pravím vám: Milujte nepřátele své a modlete se za ty, kteří vás pronásledují“ (Mt. 5, 44).

Nebyla to jen pouhá slova. On věděl, že to, co žádá, je tak těžké, že člověk ze své síly toho nedovede, proto sám toto přikázání uskutečnil hrdinským způsobem: Jak byl týrán, ze závidění na kříž přibit, a ještě jeho nepřátelé toho neměli dosti: oni se mu pod křížem posmívali a on? Otvírá ústa svá a modlí se: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“ (Lk. 23, 34). Kdo tvrdí, že je to slabost Kristova, ať se pokusí o to, a uvidí.

III. Jaká má být láska?

1. upřímná

Jaká má být naše láska k bližnímu, aby byla Bohu milá? — Musí být upřímná. Kolik ne-laskavosti se skrývá pod laskavými slovy!

Jak často slyšíme tato slova: Ona je sice velice hodná, ale... a teď začínají naclitruhání, podezřívání, ano i pomluvy.

2. činná

Naše láska musí být činná. Sv. Jan, miláček Páně, praví: „Synáčkové moji, nemilujmež slovem, ani jazykem, ale skutkem a v pravdě!“ (1. Jan 3, 18). Účinné křesťanské lásce říkáme charita.

a) charita

K charitě jsme povinni. To není jen nějaká rada, nýbrž přikázání.

b) apoštolát

Velký kazatel (kard. Faulhaber) řekl: Duše charity je charita duše. Máme se starati nejenom o tělo bližního, ale mnohem více o duši. I my máme a musíme být apoštolové pro své bližní: Za ně se modlíti, za jejich spásu oběti přinášeti, dobrý příklad jim dávat, dobrým slovem je povzbuzovati.

3. vytrvalá

Naše láska má být vytrvalá, a to není tak lehká věc. Kolik zklamání zažijeme, kolik nevděčnosti sklidíme za svou dobrou vůli! Ale právě v tom se ukáže, zdali naše láska je pravá. Láska, která má za základ lásku Boží, nečeká pochvaly a odměny od lidí, ani si jí nepřejí; proto se nezlobí, narazí-li na nevděčnost, nýbrž naopak Bohu děkuje, že jí dal příležitost něco vykonati z čisté lásky.

Závěr

Pán Ježíš jednou líčil úchvatnými slovy poslední soud. On, jako nejvyšší soudce, rozdělí lidstvo na dva tábory, jeden na pravici, druhý na levi. A těm na pravici řekne: „Pojďte, požehnaní Otce mého, neboť jsem lačněl a dali jste mi jísti, a těm na levi zazní hrozné slovo: „Odejděte ode mne!“ Proč? „Lačněl jsem a nedali jste mi jísti...“

Dejž Bůh, abychom my všichni stáli jednou na pravici a slyšeli utěšující slova: Co jste jednomu z těch nejmenších mých bratrů učinili, mně jste učinili. Vejděte do království věčné slávy! Amen.

O pokoře.

Moderní lidstvo miluje siláctví, proto pohrdá pokorou, neboť pokora se mu zdá slabostí. — Kristus však jen jednou ve svém

životě řekl: „Učte se ode mne,“ a to: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pokoj duším svým“ (Mt. 11, 29). — Kdo má pravdu?

Co je pokora? Sv. Terezie Veliká praví krátce: pokora je pravda. Sv. František Sal. praví, že pokora je světlo v rozumu. Pokorný člověk tedy vidí více než pyšný. Není pravda, že pokorný se musí přetvařovati, že se musí dělati horším než je, že musí oči své zavíratí před svými dobrými vlastnostmi a skutky. Pokorný vidí i své dobré vlastnosti a dobré skutky. Ale nezůstává na povrchu jako pyšný, nýbrž poznává, že všechno dobré je od Boha. „Co máš, abys toho nebyl dostal? Jestliže však jsi dostal, proč se chlubíš, jakobys nebyl dostal?“ (1. Kor. 4, 7).

Příkladem je nám sv. Pavel, který píše: „Pracoval jsem více než oni všichni“ (1. Kor. 15, 10), ale za svou práci nežádá pro sebe chválu, nýbrž Bohu vzdává čest: „Milostí Boží jsem, co jsem“ (1. Kor. 15, 10).

Pokorný vidí též svoje chyby a hříchy. Lituje jich a prosí Boha za odpuštění, a pak se raduje, že je zas dítkem Božím.

Pokorný prý je slaboch. Můžeme však dokázat, že pyšný je slaboch, a pokora že je pramenem síly.

Na první pohled se sice zdá, že pýcha a marnivost povzbuzují k velikým činům. Avšak i když pyšný člověk vykoná něco zdánlivě velikého, nemá to ceny, neboť úmysl byl špatný. Pán Ježíš praví o skutečných farizeů, kteří dobré činili, aby od lidí chválení byli: „Vzali odměnu svou.“ — Ale podívejte se na pyšného člověka, když se mu jeho čin nepodaří! Pak ztroskotá úplně: je malomyslný, zoufalý, rozmrzelý, upustí od dobrého díla, ano zahodí i život svůj, neboť prý „nemůže přežítí takové zahanbení“. — Naopak: pokora nás osvobozuje od samolásky, umíněnosti, tvrdohlavosti. A čím více se duše osvobozuje od sebe, tím více je naplněna milostí Boží. A milost Boží je energie Všemohoucího. Proto pokorný nemá sice žádné důvěry v sebe, ale má velikou důvěru v Boha. Se sv. Pavlem praví: „Všecko mohu v tom, jenž mne posiluje“ (Filip. 4, 135). „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? (Řím 8, 31). Nedivme se proto, že právě pokorné duše vykonaly v dějinách Církve tak veliké činy. (Sv. Terezie Ježíškova, Sv. Konrád z Parzhamu.)

Srdce lidské touží po radosti. Pokora je pramenem pravé radosti. Vezměme tuto pravdu z opačného konce: Má pyšný člověk radost? — Rmoutí se, když nebyl pochválen, závidí, jestliže jiní jsou chválení, zoufá si, když má neúspěch. A jak se raduje, když ho lidé chválí, když má úspěch? Raduje se, ale se strachem, neboť ví: jako polní tráva tak je lidská sláva; dnes volají: „Hosanna!“ a za týden: „Ukřižuj!“ — Proto není pravé radosti v pyšném srdci. — Kdežto pokorný se raduje ze všeho, co Bůh v něm a skrze něho udělal.

1. Co je pokora?

1. světlo

2. síla

3. radost

Příkladem je nám Panna Maria, která zpívá: „Velebí duše má Hospodina a duch můj zaplesal v Bohu, Spasiteli mém ... Neboť hle, od této chvíle blahoslaviti mne budou všechna pokolení, protože veliké věci učinil mi ten, jenž jest mocný, jehož jméno jest svaté“ (Luk. 1, 49).

Pokorný vidí svoje chyby. Pyšný je buď nevidí nebo nechce viděti; proto se trápí, když přijdou najevo a hledí je zakryti lží, přetvářkou a omlouváním. Pokorný člověk však vidí svoje chyby, a miluje tak pravdu, že se nermoutí, když chyby jeho přijdou najevo. Ani se nermoutí, když byl falešně potupen a pomlouván, neboť ví: to mi cti u Boha neubere, spíše přidá, když to trpělivě snáším.

II. Výhody pokory Má-li člověk po něčem toužiti, musí napřed viděti výhody, které z této věci má. Výhody pokory jsou tak mnohé a tak veliké, že je zde můžeme jen naznačiti.

1. základ ctností Pokora je základem a matkou všech ctností. (Vianey; viz Sch. Káz. II., str. 334.) Jako pýcha podle slov Kristových každý dobrý skutek kazí, tak z pokory vyrůstají všechny opravdové ctnosti: pyšný nechce věřiti, pokorný věří; pyšný doufá v sebe, pokorný doufá v Boha; v lásce „se nenadýmá“ (1 Kor. 13, 4).

2. známka svatosti Proto je pokora známkou svatosti. Někteří svatí vynikali zvláště v určitých ctnostech, ale v pokore byli všichni velcí. Ano, kdyby měl někdo všechny ctnosti, ale pokory by neměl, nebyl by svatým, a kdyby někdo i zázraky činil, ale nebyl by pokorný, Církev by ho jistě neprohlásila za světce.

3. pokorného vyslyší Bůh Z toho vyplývá další výhoda; sv. Jakub praví: „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost“ (Jak. 4, 6). A bez milosti Boží nic nedovedeme. Není divu, že Bůh prosby pyšného nevslyší, neboť pyšný kradě (Bohu čest) a lže tím, že si přivlastňuje, co není jeho.

4. balzám A když člověk padne do hříchů, zas mu pomáhá pokora. Sv. Terezie praví: „Pokora je balzám pro rány duše.“ Hřích zraňuje duši. Jak ji uzdravit? Pyšný člověk buď neuznává svou chybu, aneb propadá zoufalství, a tím svoji duši ještě více zraňuje. Pokorný však poznává a uznává svou chybu, lituje jí, ale neztrácí důvěru v dobrého Boha, a tak je brzy vyléčen z rány své duše.

5. bázeň lidská Velikou překážkou duchovního života je bázeň lidská. Pyšný člověk trpí právě tím, že stále se táže: „Co tomu řeknou lidé?“ — Pokorný však, osvětlen světlem Božím, poznává, co je Bůh a co je člověk, a proto se modlí se žalmistou: „Hospodin je světlo mé a spása má, koho bych se měl báti? Hospodin je ochránce mého života, koho bych se lekal?“ (Ž. 26, 1).

Jako zvláštní dar slibuje Ježíš pokorným klid duše. Je dvojitý klid: klid lenosti a klid pokory. Lenost nic nedělá, o nic se nezajímá. Pokora však je činná, ale při tom neztrácí pokoje. Sv. Tomáš Kempenský praví: „V srdci pyšného panuje samá žárlivost a hněv, ale hojný pokoj je s pokorným“ (1, 7).

6. klid

Jaké vlastnosti má pravá pokora? — Pokorný se nechválí, neboť ví, že dobro, které vykonal, je z Boha. Proto praví Spasitel: „Když jste všechno vykonali, rcete: nepotřební služebníci jsme; co jsme musili, jsme učinili“ (Lk. 17, 10). — Pokorný nemluví o sobě, leč by toho žádala čest Boží a spása duší. Nemluví o sobě ani zlé, neboť pýcha se často skrývá pod rouškou pokorných slov.

III. Vlastnosti

1. nechválí se

Pyšný člověk se domnívá, že má vždy pravdu, proto se často hádá; pokorný však ví, jak lehce se může mýlit, proto zůstává klidný, i když mu jiní odpírají.

2. nehádá se

Pyšný rád soudí a povyšuje se nad jiné: „Bože, děkuji ti...“ — Pokorný však zná pravdivost slov Kristových: „Komu bylo mnoho dáno, od toho bude mnoho žádáno;“ a jelikož neví, kolik milostí obdržel jeho bližní, ale ví jenom, že on sám obdržel mnoho milostí, proto nikdy nesoudí, nýbrž praví, jak mnozí svatí říkali: „Kdyby tento hříšník byl obdržel tolik milostí jako já, jistě by byl mnohem dokonalejší než já.“

3. nesoudí

Pyšný člověk začíná s velkým nadšením, ale při neúspěchu se příliš rmoutí a často i zanechá dobrého díla. — Pokorný však neztrácí důvěry ani při neúspěchu, neboť nehledal nic pro sebe.

4. není malomyslný

5. poslušný

Zkouškou pravé pokory je poslušnost. Pokora tvrdohlavá, bez poslušnosti, je skrytá pýcha.

Příkladem takové pokory je svatý Jan Křtitel: Hruža ho pojímá, když má Ježíše křtíti. Ale hned poslechne, když slyší, že je to vůle Boží. —

Nuopak: nějaká hraběnka darovala sv. Terezii dům pro klášter a sama vstoupila do onoho kláštera. Činila nápadné skutky pokání, a když jí to svěťice zakázala, neposlechla. Co učinila sv. Terezie? V noci opustila se všemi sestrami dům a nechala hraběnku samu, neboť věděla, že neposlušnost by jí pokazila celý klášter.

Závist pochází často z pýchy. Proto se ukazuje pokora tím, že všechno druhým přeje.

6. nezávidí

Zas je nám příkladem sv. Jan Křtitel, který se radoval, že úcta k Ježíši rostla, i když on sám byl opuštěn. — Též sv. Pavel, který nezáviděl, když jiní činili zázraky jménem Kristovým, nýbrž řekl: „Jen když každým způsobem zvěstuje se Kristus“ (Filip 1, 18).

Poslední naše otázka je: Jak dosáhneme pokory? — Pýcha a nevědomost jsou rodné sestry. Pokora je světlo. Čím jsme pokornější, tím více poznáváme pravdy Boží, a čím více poznáváme pravdy Boží, tím

IV. Cesta k pokoře

1. vzdělávati se

větší pokory nabýváme. Proto se sv. Augustin modlival: „Bože, dej, ať poznám tebe, dej, ať poznám sebe.“

2. rozjímání

Avšak nejen rozumem, nýbrž celým srdcem rozjímejme hlavně o pokoře Ježíšově v jesličkách, na kříži, ve svatostánku. — O pokoře Panny Marie: Ať, já dívka Páně, stáří mi se podle slova tvého! — O pokoře světců a světic Božích.

3. cvičba

Cvičme se v pokoře podle toho, co jsme slyšeli o vlastnostech pokory: nehádejme se, nechvalme se, nesudme, nebudme závistiví, budme poslušní.

Závěr

Hlavním prostředkem však je modlitba. Prosme často: Ježíši, tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé podle Srdce svého! — Pak i my nalezneme to, co slíbil pokorným: pokoj duše, jakého nám svět ani dáti ani vzíti nemůže, pokoj, který ničím nebude otřesen, ale který nám zůstane na věky. Amen.

O cudnosti.

Dosud jsme po misii probrali tyto ctnosti: Lásku k Bohu (největší příkazání), lásku k bližnímu a pokoru (základ všech ctností); dnes chceme probrati ctnost, v níž je tolik nejasnosti i mezi křesťany a jejíž neznalost a nedostatek je zhoubou národů, ano i celého lidstva: je to ctnost cudnosti, čili mravní čistoty.

1. Pojem

Obdivujeme se moudrosti a lásce Boží, s jakou stvořil člověka: tělo ze země a duši z Boha, „muže a ženu stvořil je“, čteme v Písmě sv. Tělo není tedy něco hříšného, nýbrž dílo Boží, ano křesťan ví, že tělo je „chrámem Ducha sv.“, proto je má v úctě. K zachování vlastního života i k zachování lidstva dal Bůh tělu pudy. Pudy jsou od Boha k dobrému účelu a proto jsou samy v sobě dobré. Avšak je podstatný rozdíl mezi těmi pudy, které jsou k zachování života jednotlivce a pudy, které slouží k zachování celého lidstva. První musí býti uspokojeny: na př. člověk nemůže být bez jídla, spánku. Pudy k zachování lidstva jsou nutné pro lidstvo jako celek, avšak od jednotlivců nemusí býti uspokojeny. To je velice důležité; neboť ve spisech nekatolických tvrdí lidé buď nevědomí, nebo nesvědomití, že všechny pudy jsou stejné a musí býti uspokojeny. Kdo něco takového tvrdí, zlomí duševní energii mládeže v boji nejtěžším, je tedy horší nežli vrah.

Všem pudům je společná snaha vládnouti nad duší a zotročiti ji. Proto je třeba se brániti proti otroctví tělesných pudů.

Proto se na př. modlíme před jídlem, aby duše nepodlehla tělesnému pudu požívačnosti.

Užijme přirovnání: v o d a je dobrá, země by se proměnila v poušť, kdyby jí nebylo; je-li voda přehradou zadržena, promění se její energie v elektřinu, a tak dává světlo a sílu širokému kraji; ale běda, když řeka roztrhne hráz! Pak šíří zkázu a poušť. — Podobně

je to s pudy Proto postavil Bůh pudu pohlavnímu hráz, to jest nerozlučitelné manželství s věrností až do smrti. Ano Bůh učinil ještě víc: povýšil manželství na svátost, to jest na pramen Boží milosti pro manžely i jejich rodinu. K ovládní pohlavního pudu dal Bůh 6. a 9. přikázání. Tato přikázání platí pro všechny. Jenom způsob zachovávání je rozličený u svobodných a u manželů.

Pro svobodné platí Boží zákon úplné zdrženlivosti. P. Stork dává (ve své knize „Z duchovního života“) svobodným tyto směrnic:

Kdo na pohlavní věci myslí, o nich mluví nebo čte, kdo jest nucen k pohledu nebo k doteku věcí, směřujících k pohlavnímu životu, ale má k tomu vážné důvody, nedopouští se hříchu. Proto je na př. dovoleno a děje se bez hříchu, čeho jest skutečně třeba k čistotě těla ať u sebe, neb u jiných naší péči svěřených, pokud při tom není jiných úmyslů než rozumných a vážných. Ovšem jest nutno počínati si vždy opatrně, ač ne úzkostlivě.

Není-li takových rozumných a vážných důvodů, a dovoluje-li si kdo myšlenky, řeči, četbu, pohledy a pod. jen z lehkomyšlnosti nebo ze zvědavosti, jest to ovšem hřích, ale pouze všední, ač dosti nebezpečný. Kdo si totiž nic nedělá z takových všedních hříchů, velmi snadno se dopustí těžkých.

Povstává-li však z takových myšlenek, představ, slov, pohledů, četby nebo úkonů tělesné rozrušení a má-li člověk úmysl něco takového vyvolati nebo se v tom kochati, pak je to hřích těžký, pokud ovšem jest to vědomé a dobrovolné. K těžkému hříchu patří, jak známo, vždy plné vědomí a plný souhlas.

Tělesná hnutí, vzniklá proti naší vůli, nejsou hříšná a nejlépe jest nevšímati si jich, když by snad povstala nahodile při rozumném počínání. Nedokonalý souhlas nebo liknavé odpírání nemůže býti leč hříchem všedním. (Viz 1-43, 1-39, 1-40.)

Vidíme-li, jak veliký je boj mezi tělem a duší zvláště u dozrávajcí mládeže, a vidíme-li, jak mnohý je v tomto těžkém boji poražen, mohla by nás napadnouti myšlenka, proč to tak Bůh zařídil, k čemu ta žádost, když ji nesmím uspokojiti? Nebylo by lepší, kdyby u svobodných vůbec této žádosti nebylo a kdyby se pud probudil teprve tehdy, až má svůj smysl a účel? Odpovídáme, že i u svobodných má tento pud svůj účel: Je přiležitost k sebeovládání a sebeovládáním máme zoceliti svůj charakter. Bez boje není vítězství a není síly. A čím těžší boj, tím větší síly bojem nabýváme.

Abychom šli s nadšením do tohoto boje, ůvažujme, jak krásná je ctnost čistoty. Je to vítězství duše nad tělem. Proto je mravní čistota pramenem tělesné i duševní zdatnosti a velikosti. I tělesné zdatnosti; neboť tělo je silné, když poslouchá duši, avšak zeslábne a ochraví, když ztročilo duši. Písmo sv. praví: „Kdo miluje čistotu srdce, bude králem míti přitelem“ (Přisl. 22

II. Důležitost

1. požehnání cudnosti

a) zdatnost

IIa). Jeden vynikající dějepisec řekl: „Opravdovými velikány v dějinách světa a v království Božím byly čisté duše.“

b) Boha viděti budou

Mravní čistota povznáší k Bohu. To je smysl slov Kristových: „Blahoslavení čistého srdce, oni Boha viděti budou.“ —

c) radost a krása

Každé vítězství je pramenem radosti a krásy. Jelikož však boj proti sobě samému je nejtěžší boj, je vítězství nad sebou samým nejkrásnějším vítězstvím.

d) vliv na jiné

Jako slunce nemůže jinak, než zářiti, tak dobro vyzařuje požehnání na jiné. Vynikající vychovatel (Foerster) praví: „Kdo krotí sebe, krotí také jiné. Podává ruku těm, kteří klesají.“

2. nečistší necudnosti

a) oslepuje

A naopak: jaké neštěstí je hřích necudnosti! — Nečistota oslepuje. V Písmě sv. čteme: „Do zlovolné duše nevejde moudrost, aniž bydliti bude v těle poddaném hříchu“ (Moudr. 1, 4).

U slavného spisovatele Chateaubrianda si hosté dělali posměch z víry a Církve. Hostitel je překvapil otázkou: „Ruku na srdce; nebyli byste všichni věřícími katolíky, kdybyste měli odvahu žít čistě?“ Mnozí z pánů se usmívali, jiní mlčeli, ale ani jeden neřekl „ne“!

b) zotročí

„Kdo hřích páše, jest otrokem hříchu,“ praví sv. Jan (8, 34). Právě u tohoto hříchu to cítí hříšník nejvíce. Jak mnohý to již řekl: „Vím, že jsem otrok, ale nemohu se z toho otroctví vysvoboditi.“

c) ponižuje

Říká se, že tento hřích ponižuje člověka, k obrazu Božímu stvořeného, až k zvířeti, nemajícímu rozum. Bohužel, ve skutečnosti je to horší: Tento hřích ponižuje člověka pod zvíře. Proč? Duše je stvořena pro věčnost a jen věčná radost dovede duši uspokojiti. Požitky tělesné však jsou velmi prchavé, proto si člověk vynalézá nové a nové požitky a klesá hlouběji a hlouběji, takže žádné zvíře nedovede býti tak zvířecí jako člověk oddaný hříchům těla.

d) pramenem jiných hříchů

Kéž by tento hřích zůstal sám! Víme ze zkušenosti, že je pramenem mnohých jiných hříchů. Necudný nemá chuti k práci, stává se prolhaným, je vzdorovitý k rodičům a představeným, a často ze strachu před věčným soudem odhazuje víru, jemu tak nepřijemnou.

e) svádí jiné

A hříšník se obyčejně nespokojuje s tím, že sám hřeší — svádí též jiné. A tak se hřích šíří jako mor. Kdyby někdo v době dvaceti let svedl každý rok jednoho, a tento zas za každý rok jiného, — za dvacet let by to bylo 1,048.570 duší!

f) ničí radost

Může býti radost v srdci hříšném? Proč tolik sebevražd právě u těch, kteří se dali zlákat hříchem necudnosti?

Jednomu knězi napsal jinoch propadlý hříchu: „O peklo nemusíte kázat, já již mám peklo ve svém srdci, a nezbyvá mi nic než revol-

verí“ — Chudák, jako by tím ušel věčnému trestu, o němž mluví Písmo sv.

V tak těžkém a důležitém boji je třeba znovu a znovu se seznamovat se zbraněmi a (což je důležitější) užívatí jich.

III. Prostředky

První je vědomí, že to dovedeme. Sv. Augustin se upřímně vyznává z poklesků v mládí. Když se však obrátil, přemohl s milostí Boží všechna pokušení. Co mu k tomu pomohlo? Myšlenka: „Dokázali to jiní, dokázaly to jiné — proč pak ne ty, Augustine?“

A. Před pokušením
1. „jde to“

Druhý prostředek je hrdost. Hrdost není pýcha. Pyšný člověk se domnívá, že je něco lepšího než jiní. Hrdý však je si vědom, že je dítkem Božím, že je povolán k vyšší věci, a že je to hanbou, býti otrokem vášní a těla. Zvláště dívčám bych rád vštípil do srdce: „Buďte hrdé! Ti, kteří vás chtějí svěsti, mají vás za hloupé, a proto vám lichotí, a pak se vám vysmějí!“

2. hrdost y

Ukaž svou sílu sebezapřením! Neoddávej se pohodlnosti, zvědavosti, poživavosti! „Všechna naše přemáhání hromadí síly, stupňují náš vzlet, proměňují se v nové myšlenky“ (Kruse). Zvláště se varuj alkoholu!

3. zapírej se

Pilně pracuj! Radostná práce budí zájem a chrání duši dotěrných obrazů smyslnosti. Zahálka je matkou všech neštěstí.

4. pracuj

Varuj se zlých lidí! Jsou jako mor. Zvláště dívčám opakují: Kdo vám lichotí, je váš nepřítel! „Když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají.“ Hledejte dobré přátele!

5. varuj se zlých lidí

Ještě nebezpečnější jsou špatné spisy, neboť mnohý, který by se styděl poslouchati necudné řeči, potajmu čte špatné spisy. Čti to, co tě činí lepším, věrnějším, obětavějším, šlechetnějším.

6. varuj se zlých knih

Pamatuj na přítomnost Boží! Vychovatel Foerster praví: „Duše zasvěcená přítomnosti Boží bude se samovolně chrániti před hříchem, jako víčka chrání oči před prachem.“

7. přítomnost Boží

Čti Pannu Marii! Kdo se k Panně Marii utíká, nikdy nezahyne. Každá dívka, žena, je sestrou P. Marie.

8. Panna Maria

Buď a poštolem! Ziskávej jiné pro dobro! Proměňš tak oheň vášnivosti ve svatý oheň horlivosti.

9. apoštolát

Často přijímej Tělo Páně! Při exerciciích řekl jiných přede všemi účastníky: „Před rokem jsem byl zde na exercicích. Přiznávám se, že jsem byl velikým hříšníkem. Důstojný pán mi doporučoval, abych denně chodil k sv. přijímání. Učinil jsem tak, a celý rok jsem se udržel bez těžkého hříchu.“

10. sv. přijímání

To jsou pravidla, kterých třeba užít dříve, ještě než nastane pokušení a boj. Pro přímý boj pamatujte si tato pravidla:

1. **Nediv se!** Mnohý je sklíčen, protože má pokušení. Zdá se mu, jako by se tím stal méněcenným. — Ne! Právě naopak! — Blaze tomu, kdo je pokoušen; toť oheň, v němž se zkouší pravá mužnost! Ještě víc: boj je pramenem síly! Svátý Pavel trpěl pokušením tak, že nřikal: „Běda mně ubohému! Kdo mne vysvobodí od tohoto těla smrti?“ A hned odpovídá: „Milost Pána našeho Ježíše Krista!“ Přiznává se, že třikrát prosil Pána, aby odňal od něho pokušení. Bůh však odpověděl: „Postač ti moje milost!“ A hle Pavel se stal největším apoštolem. Nebyl by získal tolik duší, kdyby nebyl měl tolik bojů a tolik příležitosti k obětem.

2. **Buď připraven!** — Ježíš nás napomíná: Bďte a modlete se! — Petr se domníval, že jeho láska k Ježíši je jako skála pevná. A hle, protože nebyl připraven na útok, klesl a zapřel svého Pána. „Kdo stojí, hleď, abys nepadl.“ Buď připraven, a proto se varuj příležitosti ke hřichu. Neřkej: Ještě se nic zlého nestalo. Když dítko spadlo do studny, je pozdě studnu přikrývat!

3. **Měj důvěru v Boha!** Bůh je všemohoucí, on ti může pomoci. Bůh je láska, on ti chce pomoci. Koho by ses bál? „Dábel je jako pes, uvázaný na řetězu; nemůže nikoho pokousati vyjma toho, kdo se k němu blíží.“ (Aug.)

4. **Zůstaň klidný!** „Dábli jsou bez moci, když člověk jimi pohrdá.“ (Sv. Ter.)

5. **Odvráť pozornost!** Zabývej se nějakou prací, která tě baví, kterou máš rád, která tě unavuje; čti něco, co tě zajímá, zušlechtuje; vyhledej společnost (rodíčů, přátel)! Zlý duch miluje samotu.

6. **Odolej počátkům!** Uhas jiskru, sice povstane požár! Můžeš zastavit povoz, když se rozejel dolů s kopce? Tak též neodoláš pokušení, když si s ním zahráváš.

7. **Volej o pomoc!** „Můj Ježíši milosrdenství!“ „Nejsladší Srdce Panny Marie, budiž mou spásou!“ „Anděle Boží, strážce můj, opatruj mne!“

8. **Uťkej!** V těchto pokušeních je útek znamením zmužlosti. „Kdo miluje nebezpečí, zahyne v něm“ (Sir. 3, 27). Nesmrtelnou slávu si získal Josef Egyptský, když utekl před ženou Putifarovou.

9. **Prozrad pokušitele ke zlému!** Zlý duch miluje tajnost. Nešlechtník se neodvážil obtěžovati dívku, když ví, že dívka jeho úmysly prozradila matce. — Řekni zpovědníkovi, že máš pokušení!

10. **Padl-li jsi, povstaň znovu!** Duch sv. praví: „Padne-li spravedlivý sedmkrát, zase povstane, ale hříšník zůstane ležeti v hřších svých.“ (Přís. 24, 16.) Pokoř se! Vyznej se z hřichu v upřímné zpovědi! Znovu pros Boha o pomoc!

A nyní s chutí do boje! Kdo dobře bojoval, obdrží korunu věčné slávy. Amen.

Sociální otázky.

Misíj jsme začali nový život. Obnovili jsme svůj poměr k Bohu: „Milovati budeš Boha nade všechno,“ ale též svůj poměr k bližnímu: „a bližního jako sebe samého“. Poměr ten se týká jednak jednotlivých bližních, jednak celé lidské společnosti. Společnost se jmenuje latinsky „societas“, proto se otázky týkající lidské společnosti jmenují otázky sociální.

Lidská společnost se podobá tělu (organismu); tělo se skládá z milionů a milionů buněk, které po-
I. Soc. zlořády
divuhodně spolupracují pro dobro celku. Jestliže tato spolupráce je něčím rušena, tělo onemocní. Tak je tomu i v lidské společnosti.

Když v r. 494 př. Kr. odešla část římských občanů (plebejci) na znamení protestu proti bohatým z města na „Monte sacro“, smřil je Menenius Agrippa tím, že jim vypravoval tuto bajku: „Údy těla se rozhodly, že budou stávkovat proti žaludku. Ruka řekla: „Co, já mám pracovat, jen aby žaludek se plnil?“ Ústa řekla: „A já mám s ná-mahou rozmělnovati potravu, jen aby žaludek se sytil?“ — Ne, to ne-uděláme.“ A tak stávkovaly všechny údy. Avšak, když žaludek neměl potravu, též ostatní tělo sláblo, a všechny údy s ním. Tu teprve poznaly: žaludek není lenoch, který nás vyžírá, není náš nepřítel, ale náš pomocník.“

Je společnost lidská zdravá? — Není — pokud jsou v ní na jedné straně lidé, kteří se nespravedlivým způsobem obohacují a kteří bez práce přepychově žijí, a na druhé straně dělníci, kteří nedostávají za svoji práci ani tolik, aby mohli poctivě žít. — Je tomu tak?

V roce 1891 nařikal papež Lev XIII.: „Hrstka majetných a boháčů vložila jho téměř otrocké na nesmírné množství proletářského lidu.“ (Rer. nov. str. 8.)

A čtyřicet let později praví papež Pius XI.: „Nesmírné množství proletářů na jedné straně a na druhé nesmírné jmění malého okruhu lidí úžasně bohatých jsou krajně spolehlivým důkazem, že bohatství není rozděleno správně a že se ho nedostává jednotlivým třídám podle spravedlivého měřítka“ (Quadr. anno).

Novinami šla zpráva, že v roce 1933 zahynulo na celém světě hladem asi 2,300.000 lidí; mnozí z nich v zoufalství končili sebevraždou. V téže roce bylo zničeno 568.000 vagonů obilí, 144.000 vagonů rýže, 267.000 pytlů kávy a 2500 tun cukru; bylo to zničeno proto, aby ceny zůstaly dosti vysoké! Jak je tomu dnes?...

Co je příčinou těchto zlořádů? — Můžeme odpovědětí jedním slovem: odpad od Boha. Když filosofové novověku začali hlásati, že není Boha, že zákony Boží jsou jen překážkou pokroku, pak netrvalo dlouho a tyto myšlenky začaly dozrávati i v hospodářském životě. Žádala se co největší svoboda (ve skutečnosti bezuzdnost): ať každý dělá, co chce! Ať mu v tom nepřekážejí ani zákony Boží ani zákony církevní! Stát
II. Moudrost světa
1. liberalismus

má být pouhým strážcem pořádku a především ochráncem „svobody“. Pak bude ráj na světě!

A ten ráj se brzy ukázal. Dělníci byli odbýváni mzdou tak ubohou, že solva stačila, aby si udrželi bídný život.

2) socialismus

Nedivíme se proto, že masy dělníků toužebně vyhlížely po někom, kdo by je vytrhl z bídy. Bohužel, nenašel se žádný druhý sv. František, ale lidé, kteří zůstali stáli na stanovisku bezbožectví a řekli dělníkům: To se musí převrátit násilím! Jsou dvě třídy lidstva: vykofisovaní (to jste vy!) a vykofisovatelé. Mezi těmi dvěma třídami musí být bezohledný, tvrdý boj (třídní boj), který musí být veden dotud, až bude dělnická třída mít veškerou moc; pak nebude soukromého majetku, všechno bude patřit státu, pak bude ráj.

Není divu, že miliony utlačovaných slyšelo tento hlas jako hlas nového evangelia. Avšak byl to „lék horší než nemoc“. (Lev XIII. R. N.) Uvrhl z jednoho otroctví do druhého.

III. Kristus a církev 1. odsuzuje mamonismus

Tažme se: Co praví Kristus a církev o sociální otázce? Ježíš odsuzuje mamonismus. Praví: „Nikdo nemůže dvěma pánům sloužiti... Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně“ (Mt 6, 24).

Kdo slouží mamoně? Co je mamonismus? — Ona nesvědomitá snaha, která vždycky a všude hledá jen peníze a zisk, před níž nic není svatým, ani mravnost, ani poctivost, ani slzy, ani bída, ani pravdivost, ani právo, ani všeobecné dobro, ani lidská důstojnost... nic na světě; jen peníze, peníze (Tóth). Takovým boháčům píše sv. Jakub: „Nuže, boháči, zaplaťte s kvílením nad bídami svými, které na vás přijdou... Hle, zadržaná mzda dělníků křičí od vás“ (Jak. 5, 1—6).

2. majetek

Ježíš neodsuzuje soukromý majetek, ale ukazuje, jak nebezpečný je majetek pro duši, která naň spoléhá. Boháči, který rozšířil stodoly své a praví své duši: „Jez a pij... neboť máš... na mnoho let,“ odpovídá: „Blázne, ještě této noci odejmu od tebe život...“

A sv. Pavel píše: „Kdo chtějí bohatnouti, upadají v pokušení a v osídlo ďáblovo a v mnoho žádostí nerozumných a škodlivých, které vrhají lidi ve zkázu a záhubu. Neboť kořenem všeho zla je chtivost peněz, po nichž někteří bažíce zbloudili od víry a způsobili si mnoho bolestí.“ (1. Tim. 6, 9—10.) A pak pokračuje: „Boháčům toho světa přikazují“ (1. Tim. 6, 17.) Tak znějí slova apoštolova. To je ostrá řeč. Každý boháčům pochlebuje, ale ty, sluho Boží, jím přikazuj. A co? „Ať se nepyšní a neskládají své naděje v nejisté bohatství. Ať činí dobře a bohatnou v dobrých skutcích, ať jsou štedří a sdílní, skládající si dobrý základ pro budoucnost, aby dosáhli života věčného“ (1. Tim. 6, 18—20).

3. papežové

Co praví církev ústy papežů? Lev XIII.: „Zaměstnavatelé nesmějí považovati dělníky za otroky. Je

spravedlivě, aby měli v úctě jejich lidskou důstojnost. Opravdovou hanbou a nelidskostí jest, když se vykořisťují lidé jako nějaké zboží aby se z nich dosáhlo zisku. Dělníku patří spravedlivá mzda... Svědomitě se musejí lidé bohatí vystříhati toho, aby lidem chudým neškodili na majetku násilím, lstí nebo lichvářskými úskoky: a to tím více, protože lidé chudí nemají dosti prostředků, aby se bránili proti křivdám a zvlí, a jejich majetek musí býti pokládán za tím posvátnější, čím je nuznější." (Rer. N.) Mezi podnikatelem a dělníkem nemá býti boj, nýbrž dorozumění a spolupráce; vždyť jeden bez druhého nemůže žíti.

Církevní zákoník zakazuje v kan. 1543 všechny smlouvy lichvářské a v kan. 2354 § 1 hrozí těžkými církevními tresty těm, jimž je dokázána lichva.

Kdyby všichni lidé podle těchto zásad Církve žili, bylo by lépe na světě. Ale namítá se: Církev už vychovává lidstvo dva tisíce roků, a ničeho nedosáhla pro rozřešení sociální otázky. — Na to můžeme dáti dvojí odpověď. Předně: když lidé církev poslouchali, nebylo sociálních zlořádů. To bylo ve středověku.

Dělník nebyl přetížen prací. Pracoval 40—48 hodin v týdnu a při tom vydělal více než mnohý dělník naší doby. — V nemoci a v stáří se o něj staraly cechy a náboženské spolky. — Z půjček se nesměly brátí úroky, čímž se zabránilo zbohatnutí bez práce.

Druhá odpověď je: když před padesáti lety papež Lev XIII. vydal svoji encykliku „Rerum novarum“, jejíž zásady jsem vám právě vyložil, tehdy svět omámen bezbožným liberalismem se papeži vysmál! Ti, kteří měli moc ve svých rukou, pohrdali zásadami papežovými a chtěli jinou cestou utvořiti ráj na zemi.

Ale ku podivu: co za těch padesát let bylo uděláno dobrého ve prospěch dělníků — to všechno je obsaženo v encyklice Lva XIII. a Pia XI. „Quadragesimo anno“ (vyšla 1931). A ještě víc je v nich obsaženo — totiž: požadavek rodinné mzdy, šetření žen a dětí.

Druhá námitka proti Církvi: „Církev má ohromné majetky, a proto je na straně kapitalistů proti dělníkům.“

— Abychom správně odpověděli, rozdělíme majetek církevní na farní, biskupský, papežský a klášterní. Farní: naši předkové, aby ulehčili udržování kněze, ne faráři, nýbrž farníkům, věnovali k tomu účelu pozemky. Tyto pozemky nepatří faráři; když farář zemře, nedědí je po něm jeho příbuzní, nýbrž zůstanou farnosti k udržování duchovního správce. Nejvíce se šlve proti majetku biskupskému. Uvažujme zase: patří tyto statky biskupovi, když je po smrti nezanechá svým příbuzným? Ne, ty statky nepatří biskupovi, nýbrž jen jejich výnos. A jak veliký je čistý výnos, když napřed musí býti zaplacení dělníci, úředníci, správcové? A k čemu užívá biskup toho výnosu? — Udržuje seminář, živí bohoslovce a jejich učitele, udržuje a staví kostely, udržuje i malý semi-

4. Církv. zákoník

IV. Námitky

1. Církev nic nedokázala

2. bohatství Církve

nář a často i gymnasium. Co to všecko stojí, o tom oni kritikové nemají ani tušení.

Podobně je to s majetkem papežským. Řízení celé Církve stojí peníze. Žádný císař ani prezident nemá tolik pošly jako papež. Kolik úředníků musí býti udržováno! Můžeme říci, že ke všemu tomu by byl všečen majetek Sv. Stolice nedostatečný, kdyby mu katolíci celého světa nepomáhali svými dobrovolnými příspěvků.

Církev není závislá na majetku. V Americe kněží a biskupové nemají žádných pravidelných příjmů, žijí z milodarů věřících a jde to. Co se týká majetků klášterních, víte, že každý řeholník skládá slib chudoby. Osobně tedy nic pro sebe nemůže získati. Když se stalo, že časem některý klášter zbohatl, bylo to v Církvi vždy považováno za neštěstí, a vždy začala reforma klášterů tím, že byla zavedena zase přísná chudoba.

Závěr

K jednomu světci řekl jeden rytíř: „Svět je špatný a nic se nedá dělat k nápravě.“ Na to odpověděl světec: „Dá se přece něco dělat: polepšete se vy a já také!“ Tím končím: Polepšeme se podle zásad Kristových, varujeme se mamonismu, dávejme bližnímu, co bližnímu patří, zijme podle křesťanské spravedlnosti a lásky! Čiňte to vy a já také! Amen.

O sv. zpovědi.

Ve sv. misii i mezi rokem jste slyšeli základní pravdy o sv. zpovědi. Vykonali jste si dobrou misijní, snad i generální, životní zpověď a udělali jste předsevzetí vésti opravdu křesťanský, ctnostný život. K tomu patří též otázka: Jak často se zpovídati? A pro ty, kteří chodí častěji ke sv. zpovědi, otázka: Jak se zpovídati, abychom z častější zpovědi měli co největší užitek?

1. Jak často?

1. hřích těžký

Vzpomeňte si, jaký je rozdíl mezi hříchem smrtelným a všedním. Hřichu smrtelného se dopouští, kdo přestupuje zákon Boží ve věci důležité s jasným vědomím a s úplným svolením.

Zlobu a neštěstí smrtelného hřichu jste poznali při misii. Je to vzpoura proti nejvyššímu Pánu, nevděčnost vůči největšímu dobrodinci, pohrdání Bohem, největším dobrem. Smrtelný hřích usmrcuje duši (její nadpřirozený život), zhašší světlo Ducha svatého a zasluhuje věčné zavržení. Kdo by se ve stavu smrtelného hřichu odvážil jíti k sv. přijímání, dopustil by se nového, velice těžkého hřichu: svatokrádeže. Ve stavu smrtelného hřichu si křesťan nemůže pro věčnost získati nic záslužného. Proto jste učinili při sv. misii předsevzetí: nedopustiti se hřichu smrtelného, a kdybyste měli to neštěstí upadnout do něho: hned vzbuditi dokonalou lítost a co nejspíš z hřichu se vyzpovídati. —

2. hřích všední

Všedního hřichu se dopouští, kdo přestupuje zákon Boží ve věci méně důležité, neb kdo přestupuje zákon Boží sice ve věci důležité, ale ne zcela vědo-

mě, aneb ne zcela dobrovolně. Kdo se dopouští všedního hříchu, neztrácí milost posvěcující, ale přece uráží Boha a škodí duši, neboť zatemňuje rozum a oslabuje vůli, otupuje svědomí. A co je to nejhorší: všední hřích pomalu vede ke hříchu smrtelnému. Proto je třeba bojovat i proti hříchu všednímu. — Od hříchů všedních se očistíme různým způsobem: 1. každou modlitbou, zvláště řekneme-li ze srdce: „Odpusť nám...“, 2. vzbuzením dokonalé lásky a lítosti z lásky k Bohu, 3. kajícími skutky: postem, snášením bolestí a pod., 4. skutky milosrdenství: almužnou, šířením dobrých spisů, 5. častým sv. přijímáním.

Jeden z nejlepších prostředků k očištění od všedních hříchů je sv. zpověď. Sv. zpověď má tu výhodu, že se nám odpouští též část časných trestů a že nám dává zvláštní milosti k ctnostnému životu. Častější sv. zpověď nás nutí k sebepoznání, a to je první prostředek odstranění chyby. K tomu naučení kněze ukazuje nám cestu k pokroku duchovnímu.

3. zpověď
ze zbožnosti

Jak často tedy máme chodit k sv. zpovědi? Řeholníci chodí každý týden. Pro mnohé zbožné duše stačí chodit jednou za 2—3 týdny. Ale i ti, kteří chodí každý měsíc nebo každý pátý týden, mají podíl na užitečných časté sv. zpovědi. — Nechoďme však podle náhody a chuti, nýbrž udělejme si pravidlo: tak a tak často budu chodit.

4. jak často?

Jak se mají zpovídati, kteří chodí pravidelně a častěji?

II. Jak?

Při zpytování svědomí hledejme hlavní pramen svých chyb; mnohé naše hříchy pocházejí z jednoho. Ucpeme-li tento pramen, přestanou i jiné hříchy. Není třeba dlouho se zpytovat, 5—7 minut stačí, zvláště když zpytujeme své svědomí každý večer.

1. zpytování

Kdo chodí často k sv. zpovědi, naučí se někdy, že nemůže vzbudit lítost. Pravá lítost je ve vůli,

2. lítost

i když při tom nemáme citovou bolest. Dobře uděláme, když vzbuzujeme lítost nejen všeobecně, nýbrž nad každým hříchem zvlášť, na př.: „Ježíši, tys byl bolestně bičován za hříchy jazyka; lituji, že i já jsem tě bičoval svými nelaskavými a pomlouvácnými řečmi.“ Lítost je nejdůležitější část při sv. zpovědi, proto věnujme aspoň třetinu času naší přípravě na vzbuzení dobré lítosti.

Obvyčnému křesťanu není možno uvarovati se všech hříchů všedních. Bylo by také neúčinné

3. předsevzetí

dělat takové předsevzetí: „Nechci se dopustit žádného všedního hříchu.“ Kdo chce příliš mnoho, nedosáhne ani málo. Proto máme při časté sv. zpovědi učiniti vždy zvláštní předsevzetí. Vyberme ze svých chyb jednu, snad tu největší, nebo tu, kterou jsme dali největší pohoršení, a umiňme si, že všemi silami budeme bojovati proti této chybě.

Na př., je-li naší hlavní chybou pýcha a ukazuje-li se tím, že rádi kritisuje druhé, neumíme si: „Nebudu pyšný,“ nýbrž: „Nebudu o chybách bližního mluvit!“ a při tom uvažujeme, kdy máme zvláště přiležitost k tomuto hříchu (na př. když se s tou a s tou osobou sejdu). Uvažujeme také, kterých prostředků budeme užívat, abychom do této chyby neupadli.

Hlavní prostředky budou: každý den ráno opakovati své předsevzetí a každý den večer při zpytování svědomí uvažovati, jak jsme toto předsevzetí splnili.

4. vyznání

Při vyznání všedních hříchů není třeba, abychom dopodrobna řekli všechny všední hříchy. Stačí říci tu chybu, proti které chceme zvlášť bojovati a ty hříchy, které z této chyby pocházejí. — Je možno se též po vyznání poraditi s knězem, jak se máme chovati v určitých obtížích, ale varujme se vykládati hříchy jiných a obšírně vypravovati o věcech, které k duchovnímu životu nepatří! Dobře je i u všedních hříchů udati aspoň přibližně, jak často se staly. — Mějme ohled na ty, kteří za námi čekají na sv. zpověď, a nezdržujeme, vidíme-li, že kněz nemá času. Pořádek bohoslužeb nesmí trpěti zpověďmi těch, kteří chodí často. Víme-li, že v určité dny bude nával ke zpovědi, vyberme si jiný den, kdy nás může kněz pohodlně vyzpovídati.

5. pokání

Co máme činiti po sv. zpovědi? — Nezapomeňme napřed ze srdce Bohu poděkovati za milosti, které nám udělal. Pak vykonáme uložené pokání! Obnovme předsevzetí! — Zbytečné a škodlivé je přemýšlení, zdali jsme ve sv. zpovědi všechno dobře řekli, zdali nám kněz rozuměl a pod. —

Předsevzetí obnovme častěji, jak jsem řekl: každé ráno, pak po sv. přijímání, ale též mezi dnem, zvláště když víme, že nám hrozí nebezpečí hříchu. — Když jsme přesto padli, nesmíme malomyslněti, nýbrž hned povstati, vzbuditi dokonalou lítost a obnoviti předsevzetí. Vzbuditi pokoru a důvěru v Boha. Dobře učiníme, když si za každý poklesek uložíme nějaké malé pokání (v jídle, pití, peněžní pokutu nebo podobně).

Jeden muž si uložil, že po každé, když zakleje, dá korunu na charitu. První den musel odložit 10 korun. Druhý den už toho bylo méně, a za měsíc byl úplně vyléčen.

Závěr

Farář Kneipp první poznal zázračnou léčivost vody. Nejrůznější nemoci léčil jen studenou vodou.

— Co je studená voda pro tělo, to je sv. zpověď pro duši. Užívejme často a správně této vodoléčby duševní a naše duše bude zdravá, otužilá proti zlým vlivům a schopná k pokroku duchovnímu. Amen.

O nejsv. Svátosti oltářní.

Vzpomeňte si, jak jsme o sv. misi konali slavnost ke cti nejsv. Svátosti. Vystavila se Svátost oltářní zahalená rouškou jako v Božím

hrobě. A pak nám misionář kázal o převeliké lásce Ježíše Krista, s kterou ustanovil tuto svátost, I. aby i jako člověk byl mezi námi, II. aby ve mši sv. za nás se obětoval a III. aby ve sv. přijímání byl pokrmem pro naši duši. Víte, co jste tehdy slibovali: že jej častěji zde ve svatostánku navštívíte, že nezanedbáte mši sv., že budete chodit k sv. přijímání. Aby se vaše horlivost a láska k P. Ježíši svátostnému obnovila, chceme si připomenout, k čemu ustanovil Ježíš Kristus tuto svátost.

Pán Ježíš je ve Svátosti oltářní přítomen, aby i jako člověk byl mezi námi. Jako Bůh je **I. Navštívy** všudypřítomen a všude se můžeme k němu modlit. Ale chtěl též jako člověk býti mezi námi. Jako člověk je nám tak blízko, je nám ve všem rovný kromě hříchu, má srdce jako my, tímto srdcem cítil opuštěnost a zármutek na hoře Olivetské, cítil soustrast s vdovou, jíž umřel jediný syn, cítil lásku k jinochu, který od mládí zachovával příkázání; s tímto srdcem, kterým obětoval poslední kapku své krve z lásky k nám, s tímto srdcem chtěl býti mezi námi. A proč? Jenom z lásky k nám, aby se za nás přimlouval, aby nás těšil, aby nám pomáhal. Co by Otec nebeský mohl odepřítí svému Synu? S jakou důvěrou tedy můžeme prosit před svatostánkem!

Náš krajan sv. Klement Hofbauer byl se svými spolubratry ve veliké peněžní tísní. Nevěda si rady, šel do kostela, prosil Ježíše ve svatostánku a pak vstal, vystoupil po stupních k oltáři, zatukal na dvířka svatostánku a prosil Pána všeho bohatství o pomoc. Sotva dokončil svou prosbu, vstoupil do kostela jakýsi pán a odevzdal mu veliký obnos. — Jak podivuhodná to víra!

Zpytujeme svědomí: Jak často jsme po misi navštívili Pána Ježíše ve svatostánku? Kolik hodin jsme snad promarnili marnými řečmi a pro něho jsme času neměli? Kolik hodin byl tu Ježíš sám a sám...? Lituje a obnovme předsevzetí misijní: Tak často, jak můžeme...

Snad má někdo daleko. Navštívte ho duchovně! Duch urazí za vteřinu tisíc mil. V duchu si zajděte do kostela! V duchu si klekněte před svatostánek, pozdravte Pána Ježíše svátostného, poděkujte mu, poproste ho! To můžete udělat i v noci, když nemůžete spát. To můžete doporučit i vašim milým nemocným.

Pán Ježíš ustanovil Svátost oltářní, aby se za **II. Mše svatá** nás obětoval ve mši sv. Je to stejná oběť jako na kříži, jenže nekrvavá a bez bolesti, ale jinak — stejná láska Spasitelova, stejná milost, kterou nám na kříži získal a na oltáři rozdává.

Svaté Mechtildě řekl jednou Pán Ježíš: „V hodině smrti potěším každého a přijdu na pomoc každému, kdo se horlivě a nábožně účastnil mše svaté. Pošlu mu na pomoc tolik svatých, kolika mší svatých byl účasten.“

Na hodince smrti všechno záleží, neboť jaká bude hodinka smrti, taková bude věčnost. Jak lehce si můžeme zajistit šťastnou hodinku smrti: zbožně se účastnit mše sv., je-li možno, i ve všední dny. Kolik obětí přinesli svatí, aby mohli býti na mši sv.!

V únoru 1848 vypukla v Paříži revoluce. Tehdy slečna Desmaisières (čti: Démézier) byla právě na mši sv. Na první poplach se kostel vyprázdnil a zůstal tam jen kněz a ona slečna. Slečna se táže: „Bude v době nepokoje mše svatá?“ Kněz odpovídá: „Dostavili se aspoň jedna osoba, bude mše svatá.“ „Pak zde jedna osoba bude vždy.“ Tou osobou byla ona sama. Každý den po celou tu rozbušenou dobu přicházela do kostela přes barikády a zákopy, ne dbajíc nebezpečí. — Později vstoupila do kláštera. Je to bl. Michelina od nejsv. Svátosti.

Pro mnohé z vás to není tak veliká oběť. Přicházejte i ve všední dny! Pošlete aspoň jednoho, aby jako zástupce celé rodiny byl na mši svaté a přinesl vám požehnání Ježíše svátostného.

Nezapomeňte však, že mše svatá je oběť. Nejenom oběť Ježíše Krista, ale též oběť Církve a oběť každého z nás. Kněz se modlí při obětování: *O b ě t u j e m e t o b ě t e n t o k a l i c h . . . p ř i j m i n a š i o b ě t . . . M o d l e t e s e , b r a t ř i , a b y B ů h m o j i a v a š i o b ě t p ř i j m o u t i r á č i l . . .* „Není-li to lež, když žádné oběti nepřinášíme? Udělejte si předsevzetí: Před každou mš sv. přinesu nějakou oběť. A při obětování aspoň duchovní ofěru. Pak mi bude mše sv. opravdovou obětí.

A zas dobrou radu těm, kteří při nejlepší vůli nemohou na mši sv.: Buďte aspoň duchovně přítomni! To můžete i při práci, i když jste nemocni, a budete z toho máti nesmírný užitek.

III. Sv. přijímání

Hlavní přičinou, pro kterou ustanovil Ježíš Kristus Svátost oltářní, je sv. přijímání. „Vezměte a jezte!“ řekl Pán Ježíš. Znáte podmínky častého, ba denního sv. přijímání: Denně může k sv. přijímání každý, kdo nemá smrtelného hříchu a kdo má dobrý úmysl. Církve k tomu přidala předpis, že od půlnoci nesmíme nic požívat; z tohoto příkazu však jsou, jak známo, výjimky.

Sv. Terezie z Avily byla na cestách; musela přes rozvodněnou řeku. Bylo životu nebezpečné ji přeplavit. Radili světíci, aby zůstala a počkala na břehu. Ona však odpověděla: „Nechte mne, nechte mne, abych mohla k sv. přijímání. Nemohu nic bez Ježíše!“

Chvála Bohu, mnozí přicházejí po sv. misi častěji ke sv. přijímání! Avšak jak mnoho by jich mohlo chodit častěji, ale dávají se odstrašiti lichými námitkami. „N e j s m e h o d n í!“ — Pak jdeme k sv. zpovědi, máme-li těžký hřích; od všedních hříchů nás očisťuje samo sv. přijímání. „C o b y l i d é ř e k l i!“ — Nic by neřekli, neboť časem by si na to zvykli. Nebojte se, přistupujte, Ježíš vás volá a chce vás zahrnouti svými milostmi.

Čas našeho života je tak krátký! Jak bychom litovali v hodině smrti, kdybychom si musili říci: Tolik dní měl Pán pro mne přichystánu hostinu, zval mne, a já jsem jeho pozvání nepřijal! Naopak: každé hodné a zbožné přijímání nám bude v hodině smrti svítiti jako hvězda na nebi.

Slavme tento měsíc jako eucharistický měsíc! Hledme jako o závod co nejčastěji navštěvovati Ježíše svátostného, co nejvíce se účastníti mše sv. a co nejčastěji choditi k sv. přijímání. — Pak tento měsíc bude začátkem opravdové obnovy celé naší farnosti v Kristu. Amen.

Závěr

O rodině.

Slavný biskup (Ketteler), když byl povolán na biskupský stolec, chtěl se rozloučiti se svými farníky. Co jim řekne na rozloučenou? To, co považuje za nejdůležitější pro jejich budoucnost. A kázal — o rodině. Právem!

Rodina je základem budoucnosti jak národa, tak lidstva. Jaká je rodina dnes, takým bude národ zítra. Kdyby i devět desetin národa bylo vybito, jsou-li rodiny zdravé, za několik let se škoda napraví. A naopak: Kdyby národ měl bohatství, výhodné postavení, dostatek prostoru a všecko, co mu k prospěchu pomáhá, jsou-li rodiny neschopné života, národ pomalu zahyne. —

I. Důležitost

Nikdo nezná důležitost rodiny tak, jako Bůh sám. Proto Kristus povýšil manželství na svátost. Chtěl tím říci: Když vy dva lidé zakládáte novou rodinu, berete na sebe tak těžké povinnosti a tak velikou odpovědnost, že sami ze sebe to nedovedete všecko splnití, proto vám chci pomoci svou zvláštní milostí, kterou uděluji ve svátostech.

Máme jen dvě stavovské svátosti: svěcení kněžstva a manželství. Z toho lze poznati, že to jsou dva nejdůležitější stavy: kněžství, aby zachovalo nadpřirozený život lidstva, manželství, aby zachovalo jeho život přirozený.

Adolf Kolping (o jehož svatořečení se jedná) řekl: „Lamte si hlavy, jak nejlépe zaříditi stát, vymyslete zákony, které by zahánily moudrost starověku: pokud řádný rodinný život nezplodí a nevychová řádné občanské smýšlení a ctnost, pokud rodina nevybudí ducha, v němž vaše zákony teprve nabývají života, budete nositi vodu v řešetu.“

Skoro všechny evropské „kulturní“ národy hynou. Příčina úpadku je rozvrat rodiny. A příčina rozvratu je odpad od Boha. Svátost manželství je zneuznána od mnohých. Avšak i do křesťanských rodin vnikl hluboko duch bezbožického světa: duch sobectví a smyslnosti.

II. Nemoc rodiny

V roce 1940 uveřejnil J. Šíma v týdeníku „Brázda“ vyšetření 100 bezdětných manželství. Z těch bylo 62 procent dobrovolně bezdětných (ačkoliv manželství trvala průměrně 10 let). Proč nechtěli mít děti? Že by se museli omeziti v komfortu bydlení, že by se jim omezil volný čas, a z „hospodářských důvodů“, to

znamená, že by nemohli prý uživit děti, ačkoliv jen 7 z nich mělo příjem menší než 15.000 K ročně, ve 20 případech vyšší než 20.000, ve 3 případech vyšší než 30.000 K ročně (před druhou světovou válkou!).

To je tak strašné sobectví, že to člověkem až otfásá. Chvála Bohu, že takoví sobci nemají děti. Jsou to katané vlastního rodu a díky Bohu, že po nich nezůstane ani památka, leda že jejich vzdálení příbuzní se rozdělí o jejich majetek a přitom se vysmějí jejich hlouposti.

Sobectví je i tam, kde manželé ze své vůle omezí počet dětí na jedno neb dvě. (Říkám ze své vůle, neboť nemůžeme souditi rodičů, kterým Pán Bůh dal jen jedno neb dvě děti.) Takoví lidé chtějí býti moudřejší než Bůh, ale též u nich se splní pravidlo: Čím kdo hřeší, tím bývá trestán!

Jeden statkář chtěl mít jen jednoho syna, aby nemusel statek rozdělit. Syn však zemřel — a cizí lidé jsou dnes majiteli pěkného statku.

Lékař chtěl svého jediného syna udělat co nejšťastnějším, proto mu zanechal co největší majetek. Syn onemocněl na chřipku a ani láska ani umění otcovo ho nezachránilo — umřel. Starý otec žije sám a sám. Někdy se mu zaleskne slza v očích a on praví: „Domníval jsem se, že peníze dělají člověka šťastným; já bláhový, jak jsem se mylil! Ale teď už je pozdě.“

Hřích nezůstává sám. Přivádí jiné hříchy sebou. Tak sobectví a smyslnost má za následek sváry, různice a nepokoje v rodině.

Vzpomínám dvou manželů, kteří se kdysi ve svém mládí řídili podle zásad světa a posmívali se těm, kteří byli poslušni zákonů Božích. Dnes, když jim již obě děti zemřely, žijí o samotě. Prázdnotu svého rodinného života vyplňují vzájemným proklínáním. Denně si to vyčítají: „Tys tomu vinen, neboť tys stále říkal, že nebudeme tak hloupí jako jiní.“ A on na to: „Ne, tys to zavinila, neboť jsi stále naříkala, co máš práce a starostí s dítětem.“ A tak to jde den co den, již dvacet let. A půjde to tak dlouho, až je smrt — ne osvobodí, ale postaví před věčného soudce, jehož zákonům se posmívali. Opravdu: Čím kdo hřeší, tím bývá trestán!

III. Kristus, lékař rodiny

Lidstvo by muselo zahynout, kdyby nás Kristus nebyl přišel spasiti. Spasil každého člověka, spasil též i rodinu. Spasil nás svou milostí, kterou nám získal. Ale přišel též proto, aby nám ukázal cestu k záchraně. Ukázal nám tuto cestu nejen svým slovem, nýbrž také — což je působivější — svým příkladem. On sám nám dává příklad, jak zachránit rodinu.

I. chudoba

Chtěl se naroditi v chlévě, v opravdovém chlévě, v největší chudobě. To je první obraz sv. rodiny: chudý chlév, dítě v jeslích, ale nad touto chudobou sbor andělů

zpívá: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“

Hle, naučení: ne mamon udělá rodinu šťastnou; i v největší chudobě může být pravé štěstí, hledají-li všichni členové opravdu jen slávu Boží. „Blahoslavení chudí duchem, jejich jest království nebeské!“

Přečtěte si vzpomínky Václava Kosmáka na jeho chudičkou matku. Jak chodili bosí, aby ušetřili bot, a matka přitom těšila chlapečka: „Jak to teprve Pána Krista píchalo, když šel bos na Kalvarii!“ — Jak ještě po letech, když byl nespokojený, potěšila ho myšlenka: „Matka tvá tolik pro tebe snášela, pracovala, trpěla, a nežalovala nikdy — a ty reptáš?“ — Jak dala ze své chudoby žebrákoví košili. — Jak ho poslala s kornoutkem kávy a cukru k chudé Těrince, která se styděla žebrati, a jakou z toho měl radost po celý život.

Víte, jak matka sv. Jana Boska řekla po svěcení svému synu: „Narodila jsem se chudobná a ubezpečuji tě, že kdybys zbohatl, nikdy bych k tobě nevkročila.“ — Můžeme se lázati: Byl by Don Bosco vykonal tak veliké věci pro záchranu chudé mládeže, kdyby nobyl prožil své mládí v tak chudinké rodině?

Proti mamonismu postavil Ježíš chudobu, proti požívačnosti a smyslnosti postavil obětavou 2. obětavá láska lásku. On sám všechno obětoval pro druhé: svůj čas, své síly; nikdy nepodržel pro sebe, všechno věnoval jiným. A sám také řekl: „Větší lásky nemá nikdo nad tu, aby položil kdo život svůj za své přátele“ (Jan 15, 14). Vskutku obětoval svůj život za nás a obětuje se denně nesčíslněkrát na oltáři.

Rodina bez obětavé lásky by se brzy rozpadla. Krásně řekl dr. Hlouch na sv. Hostýně: „Rodiny, toť chrámy, rodiče v nich jsou obětínsky, a jejich život, toť život jakéhosi kněžství. Poněvadž rodina v principu začíná u oltáře a Církev si přeje, aby byla zakládána při mši svaté, při Oběti, má-li se uchovati, pak musí oltář, jakožto symbol oběti být nejen východiskem, nýbrž i středem rodinného života. Jako na oltáři jest obětování a proměňování, tak i ve mši rodinného života musejí se duše obětovati a proměňovati z člověka pozemského v člověka duchovního. Proto jest nutno rodinu vysvětliti za Boží chrám, v němž by matky měly podobu Mariinu, otcové podobu pěstouna Josefa, děti podobu Ježíšovu, aby každý, kdo tam přijde, poznal: zde se slouží Bohu, zde se obětují, proměňují duše. Oltář a rodinný krb jsou na němž základě, jímž jest Kristus. Mezi oběma jsou vztahy života.“

Není třeba daleko choditi pro příklady obětavé lásky v rodině. Vzpomeňte na své vlastní rodiče: Kolik obětí přinesli, kolik nocí probděla matka u nemocného dítěte, kolik práce vykonal otec, aby nás uživil! — Kde bychom byli bez obětavé lásky rodičů?

Jako z hříchů pochází nové a nové hříchy a bolesti a hádky — tak z ctnosti pochází pravá ra-

3. radost

dost. Chudobnou Matku Boží vzýváme: Pŕčino naší radostí, oroduj za nás! Když pŕišla P. Maria do rodiny sv. Alžběty, naplnila celý dům radostí, že i to dítě pod srdcem matky zaplesalo.

Víme, jak veselý byl Jan Bosco. Měl to po své matce. Již jako student založil „veselé sdružení“, v němž o zábavu a žerty nebylo nouze. Ale cílem jeho bylo: odvrátiti mládež od hŕřichu.

Závěr

Obnovme rodinu v Ježíši Kristu a podle vzoru sv. Rodiny. Zpytujeme dnes své domí, zda-li jsme nedovolili vstup do svého srdce bezbožeckému duchu sobectví, mamonismu, požívačnosti a smyslnosti. — Vyhledejte si dnes tichou hodinku a pak přemýšlejte o své rodině a zasvěťte jednoho člena za druhým Božskému Srdci Páně. (Dnes odpoledne [večer] v hod. uděláme společnou rodinnou pobožnost k Matce Ustavičné Pomoci, ke které jsme se tolik modlili za zdar sv. misie. Přijďte všichni na tuto pobožnost, abyste si vyprosili požehnání pro své rodiny.) Hleďte se tento měsíc co nejvíce modliti, pracovati, obětovati s heslem: Všecko pro záchranu rodin. Amen.

Svatých obcování.

Staří Římané měli přísloví: „Běda samotnému!“ A též Písmo sv. praví: „Běda samotnému: nemá, padne-li, kdo by ho zdvihl“ (Kaz. 4, 10). Chvála Bohu, toto „běda“ neplatí nám v Církví svaté, neboť se modlíme: „Věřím ve svatých obcování.“

1. Všeobecné

Ve společnosti se jde lépe a rychleji jak do pekla, tak do nebe. Kdo hledá společnost špatných, sám se stane horším. My však jsme ve společnosti svatých, to je těch, kteří jsou v milosti posvěcující, buď v nebi (Církev vítězná), buď v očistci (Církev trpící), buď na zemi (Církev bojující). Jaký užitek máme z tohoto společenství?

1. útěcha a radost

První je: toto společenství nám přináší útěchu a radost: Sdělená bolest je poloviční bolest a sdělená radost je dvojnásobná radost. A na každé naší bolesti a radosti má účast celá Církev. „Trpí-li úd jeden, trpí s ním všechny údy; oslavuje-li se jeden úd, radují se spolu s ním všickni údové“ (1. Kor. 12, 26), praví sv. Pavel.

2. povzbuzení a prospěch

Společnost se svatými nás povzbuzuje k dobrému. Příklady svatých nám nejen ukazují, jak se máme státí svatými, ale nás též povzbuzují podle přísloví: Slova zní, příklady hŕmí. — Společná modlitba je účinnější než modlitba soukromá. Ježíš praví: „Kde jsou dva neb tři shromážděni ve jméno mé, tam jsem já mezi nimi“ (Mt. 18, 20). V Církví jsme s miliony svatých, kteří se s námi a za nás modlí. Život ve společnosti je pramenem mnohých ctností, ke kterým by člověk neměl přležitosti, kdyby byl sám. Takto společnost obo-

hacuje duchovní život o ctnosti jako o vděčnost, lásku, soustrast, milosrdenství, dobročinnost, nezištnost a pod.

Svatí v nebi nejsou ve své blaženosti nečinní.

II. Zvlášť

1. svatí

a) pomáhají nám

K sv. Terezii od Ježíška mluvila spolusestra o blaženosti nebeské. Světiče přerušila sestru slovy: „To mne neláká.“ — „Co tedy?“ — „Jedině láska! Milovati, milována býti a vrátiti se na zemi, abych Lásce získala lásku!“

Svatí nás tedy milují pravou, čistou, dokonalou láskou. Oni jsou v Bohu a Bůh je plnost života. Oni v Bohu vidí nás, vidí okem spravedlnosti Boží naše hříchy, které volají po trestu, ale vidí též okem lásky Boží, cítí jeho milosrdenství, a proto se přimlouvají za nás. — Svatí nám pomáhají. Každý věřící katolík to ví z vlastní zkušenosti, a proto nepotřebuje, aby mu někdo vyvracel námítky různých sektářů proti této pravdě.

Jenom si představte, že by Bůh takové sv. Terezičce řekl: „Přijímám tě do nebe; všech radostí tam užiješ, ale jiným pomáhati nesmíš!“ Co by asi světiče odpověděla? „Pane, mou největší radostí bylo pomáhati druhým, a této radosti mi nechceš dopřáti?“ Jaké by to bylo nebe?

Zvlášť nám pomáhají naši svatí patronové.

Nesmíme si mysliti, že v nebi jsou jen ti světci, kteří jsou veřejně uctíváni. Je tam nesmírné množství svatých, jejichž jména zná jen Bůh. Jsou tam naši předkové a příbuzní, kteří zemřeli v milosti Boží a časné tresty již odpykali v očistci. Je tam mnoho našich dobrých známých, kteří se zájmem sledují naše práce, plány a starosti, a pomáhají nám podle vůle Boží.

Kdo by nám tedy zazlival, že my svaté milujeme, jim děkujeme, je ctíme? Vždyť jsou

b) my svaté ctíme

po Bohu našimi největšími dobrodinci a nevděčnost je ošklivá nectnost. — Že by nám to Pán Bůh zazlival — jak se domnívají protestanté — aneb že by na ně žárlil? — Kdo ctí moje přátele, ctí mne, kdo jimi pohrdá, uráží mne. To platí všeobecně. Kdo by tedy nectil přátele Boží, urazil by Boha.

Ctíme světce, ale jsme si též vědomi, že nejlepší úcta svatých je: následovati je. Jako Bůh

c) je následujeme

i oni mohou říci: Svatí buďte, neboť my svatí jsme. — To je pro nás veliká výhoda; když někdo cestičku vyšlapal, už se jde po ní pohodlněji. Svatí nám takřka vyšlapali cestu do nebe, svým příkladem nám ulehčují práci o naše posvěcení.

Jak bychom však mohli světce následovati, kdybychom je neznali? Proto by v každé rodině měla býti kniha životopisů svatých a mělo by se v ní každý večer něco společně číst. („Naše světla“, nové vydání Exerciční dům Frýdek).

2. dušičky
a) my jim
pomáháme

Naše spojení s dušemi v očistci záleží v tom, že dušičkám pomáháme. Můžeme se za ně modliti, za ně oběti přinášeti, almužny dávat, dobré skutky konati, obětovati mši sv. a sv. přijímání, získati za ně odpustky a pod.

Že se tak dělo od prvních dob křesťanských, poznáme ze slov sv. Jana Zlatoústého: „Nikoli bez příčiny ustanovili apoštolové, aby se při svatých tajemstvích (t. j. při mši svaté) pamatovalo na zemřelé.“

b) ony nám
pomáhají

Největší radost duší v očistci je, že mohou pomáhati nám. Aspoň sv. Alfons tak učí. Proč by nemohly pomáhati? Jsou v milosti Boží a jako trpící jsou miláčky Božími. Jistě nikdo na světě není tak vděčný jako duše v očistci.

3. svatí na zemi

Církev bojující tvoří svatí na tomto světě. K těm patří všichni, kdo jsou v milosti posvěcující. Tedy všichni pokřtění, kteří se nedopustili smrtelného hříchu; aneb když se ho dopustili, z něho se platně vyzpovídali; ale též mnozí nepokřtění, kteří milují Boha a snaží se plnit jeho vůli podle svého poznání. Všichni ti, kteří jsou v milosti posvěcující, tvoří podle slov sv. Pavla živé, tajuplné (mystické) Tělo Kristovo. Jako údy dostávají z těla život a sílu, tak věřící z Krista. Totéž řekl Pán Ježíš sám v podobenství o vinném kmenu: „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5).

Kdo je v milosti Boží, má podíl na každé mši svaté, která se kdekoliv na světě slouží, má podíl na všech modlitbách, obětech, utrpeních a zásluhách, které kdekoliv na světě někdo získal. A naopak: když my se modlíme, přinášíme oběti, konáme dobré skutky, získáváme nejen sami pro sebe zásluhy, ale zároveň jsme užiteční všem křesťanům.

Z toho teprve poznáváme, jak veliké neštěstí je smrtelný hřích! Jako ratolest uschlá nemá spojení s kmenem, jako ruka uschlá nemá spojení s tělem, tak člověk smrtelným hříchem svévolně přerušuje svoje spojení s živým tělem Kristovým.

Tato pravda nás musí naplniti apoštolskou horlivostí. Nemůžeme býti lhostejní, zda-li lidé vedle nás, aneb i pohané v dalekých zemích, jsou odloučeni od Boha, nebo patří k společnosti svatých.

Proto veliká sv. Terezie z Avily říkávala svým sestrám: „Neobtěžujte Boha malichernými prosbami, jen o jedno prosme: „Bože, zachraň hříšníky!“

Závěr

Dnes končíme vlastně svatou misii, která začala před rokem. Avšak sami jste již poznali, že nekončíme a nikdy nesmíme ukončiti touhu a snahu po dokonalosti, naopak: musíme v ní růsti den ode dne. V misiích a v kázáních po misiích jsme poznali cestu, po které máme kráčet, poznali jsme proste d-

k y, kterých máme užívati, abychom dosáhli svého cíle. Na nás záleží, abychom přiložili ruku k dílu. Děkuji Vám, že jste neochabli v horlivosti a prosím vás: hleďte ty, kteří nejsou zde, získati modlitbami, obětmi a dobrým slovem, aby i oni se zas vrátili, aby se splnilo poslední přání Ježíšovo, které vyslovil, když se před smrtí loučil s apoštoly: „O to tě prosím, Otče, aby všichni jedno byli“ (Jan 17, 21). Amen.

Obsah.

I. Základní otázky	5
1. <i>K čemu jsou misie?</i>	5
2. <i>Námítky proti misím</i>	5
3. <i>Předpisy církevní</i>	6
II. Příprava	8
Příprava misie	8
1. <i>Předběžné otázky</i>	8
a) <i>Kdy?</i>	8
b) <i>Jak dlouho má trvat misie?</i>	9
c) <i>Jak ubytovat misionáře?</i>	9
d) <i>Náklad na misii</i>	9
e) <i>Informace pro misionáře</i>	10
f) <i>Misijní fakulty</i>	10
2. <i>Získání kapitálu milosti</i>	11
3. <i>Laičtí pomocníci</i>	12
4. <i>Tisk a reklama</i>	13
5. <i>Kázání před misí</i>	14
6. <i>Misie ve velkoměstě</i>	14
III. Práce mezi misí	17
1. <i>Misijní kázání</i>	17
2. <i>Misijní zpovědi</i>	17
3. <i>Svaté přijímání mezi misí</i>	18
4. <i>Pobožnosti při misí</i>	19
a) <i>Sv. růženec</i>	19
b) <i>Zvon pokání</i>	19
c) <i>Křížová cesta</i>	19
d) <i>Mše svatá v době misie</i>	19
e) <i>Mlčení po večerním kázání</i>	19
f) <i>Svátostné požehnání</i>	20
5. <i>Misijní slavnosti</i>	20
a) <i>Zahájení misie</i>	20
b) <i>Slavnost eucharistická</i>	21
c) <i>Slavnost mariánská</i>	21
d) <i>Postavení misijního kříže</i>	21
e) <i>Závěr</i>	22

6. Slavnosti renovační	22
IV. Po misii	23
1. Všeobecné prostředky	23
2. Renovace čili obnova mise	26
První kázání o misii	26
Druhé kázání	29
Třetí kázání	31
Čtvrté kázání	33
Páté kázání	35
Katechese pro děti	38
„Dnes za tebe, zítra za tatínka“	40
Ze života sv. Terezie Ježíškovy	41
3. Kázání před obnovou	42
4. Kázání po misii	44
O pravé zbožnosti	44
Pokrm duše	47
O modlitbě	50
O lásce k Bohu	53
O lásce k bližnímu	56
O pokoře	58
O cudnosti	62
Sociální otázky	67
O sv. zpovědi	70
O nejsv. Svátosti oltářní	72
O rodině	75
Svatých obcování	78

P. Rudolf Schikora C. Sa. R.

OBNOVA FARNOSTÍ MISIEMI

Vydal roku 1947 Exerciční dům ve Frýdku nákladem 3000 výtisků.

Vytiskla knihtiskárna H. Lüdemann v národní správě, Český Těšín.

Cena 18 Kčs